

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

COMMISSION FOR
PROTECTION AGAINST
DISCRIMINATION

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2007

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

“

Къде все пак започват универсалните права?

В малкото място, близо до дома – толкова близо и толкова малко, че не може да се види върху никоя географска карта в света. Те са всъщност навсякъде около човека: в квартала, в който живее, в училището, което посещава, във фабриката, във фермата или офиса, в който работи. Това са местата, където всеки мъж, жена, дете търси равнопоставеност, равни възможности, равна съдба, без дискриминация. Ако тези права нямат значение в малкото място, те имат малко значение където и да е. Ако няма заинтересовани граждани да ги поддържат в собственото си обкръжение, напразно ще очакваме прогрес в по-широкия свят

”

Елинор Рузвелт

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
ПЪРВИ РАЗДЕЛ.....	11
Практика на КЗД по прилагането на антидискриминационното законодателство	
1.1. Промени в нормативната уредба	12
1.2. Антидискриминационното правоприлагане на КЗД.....	15
Жалби и сигнали	
Самосезирания	
Откази	
1.3. Производство пред КЗД	17
Преглед на значими актове по преписки на специализираните състави	26
ВТОРИ РАЗДЕЛ.....	52
Контрол по изпълнение на решенията на КЗД	
ТРЕТИ РАЗДЕЛ	61
Превантивна дейност и мониторинг	
3.1 Независими проучвания	63
Социологически проучвания	63
Анкети	64
3.2 Мониторинг, препоръки, предписания.....	78
3.3 Национална разяснителна кампания.....	98
3.4 Участие в проекти	100
ЧЕТВЪРТИ РАЗДЕЛ	103
Развитие на административния капацитет на КЗД	
ПЕТИ РАЗДЕЛ	109
Партньорство и сътрудничество	
5.1 Взаимодействие с институции	110
5.2 Партньорство с неправителствени организации	113
5.3 Работа с медиите	114
5.4 Международно сътрудничество.....	115
ШЕСТИ РАЗДЕЛ	119
Приоритети на КЗД	

ВЪВЕДЕНИЕ

Утвърждаването на демократични принципи и ценности е част от процеса на развитие на гражданското общество. Основата, върху която се гради то, е осигуряването на условия за спазване на човешките права, равенство и недопускане на дискриминация в обществените взаимоотношения. Предоставените на гражданите права и свободи и тяхното спазване са мерило за демократичното развитие на обществото. Гарантирането на правата на гражданите е дълг пред обществото. Осигуряването на равнопоставеност на всички граждани и равното им третиране пред закона придобива особена значимост с приемането на Република България в Европейския съюз.

Като гържава, членувача в ООН и Съвета на Европа, България има за цел да изпълнява поетите от нея международни ангажименти в сферата на човешките права. Част от тях са юридическите задължения за приемане на антидискриминационно законодателство и неговото прилагане и спазване. Като пълноправен член на Европейския съюз и в изпълнение на Препоръка № 2, приета от Европейската комисия, страната ни адаптира вътрешното си законодателство с директивите на Европейския съюз в областта на антидискриминацията, равните възможности и равното третиране, като приема Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.) и създава Комисията за защита от дискриминация (КЗД). Приетият през 2003 г. ЗЗДискр. дава гаранция за равенство и създава не само механизми за защита от дискриминация по отношение на различни признаци, но и процедури за контрол по спазването и прилагането на антидискриминационното законодателство и за защита на жертвите на дискриминация. В него са заложили нормите, регламентиращи

дейността на КЗД като национален специализиран орган за превенция, контрол и защита от дискриминация в съответствие с европейските директиви и законодателство и при отчитане на националните особености в борбата с дискриминацията.

Дейността на КЗД съставлява значима част от националната политика в борбата и превенцията срещу проявите на дискриминация. Като национален орган КЗД е оправомощена да осъществява контрол върху прилагането на международните стандарти в областта на закрилата правата на човека и в случаи на констатирана дискриминация да предлага конкретни мерки за превенция. В тази връзка и в съответствие с приетите от комисията стратегия и дългосрочен „План за действие срещу дискриминацията 2006 – 2010“ продължава и през 2007 г. реализацията на разяснително-информационната кампания. Тя има за цел както повишаване осведомеността на обществото за функции и правомощия на КЗД при прилагане на антидискриминационното законодателство, така и запознаване на гражданите с възможностите за отстояване принципа на равното третиране и промяна в нагласите на българското общество. Провеждат се обучителни семинари, кръгли маси, конференции и др. в различните региони на страната. Продължава и установената вече практика за организиране на изнесени открити приемни за граждани в отделни градове на страната. През отчетния период институционалното изграждане и укрепване на комисията е факт. Подобрен е административният ѝ капацитет. Тя разполага с добре обезпечена база за ефективна дейност и с достатъчен човешки и финансов ресурс. В нея работят професионално подготвени и компетентни кадри.

И през 2007 г. продължава осъществяването на един от основните приоритети в дейността по прилагане на антидискриминационното законодателство от КЗД – реализирането на успешни партньорства с правителствени и неправителствени организации, с правоохранителни институции и органи на властта. Подобрена е координацията и сътрудничеството с Комисията по правата на човека и вероизповеданията към НС, Министерството на труда и социалната политика, Националния омбудсман, Националния съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси към МС, областните администрации и местната власт, синдикалните организации и групи.

През изминалата година КЗД продължава международното сътрудничество чрез участието си във форуми на ОССЕ, инициативи на Европейския съюз, провеждане на Годишната на равните възможности, обявена по инициатива на Европейската комисия, и т. н.

Установен е ползотворен контакт с Ирландската комисия по човешките права, чийто президент г-н Манинг посещава КЗД. С гостуването на г-н Манинг освен присъствие на национално и регионално ниво Комисията за защита от дискриминация вече установява връзки с институции на международно ниво. Това обогатява опита в борбата ѝ срещу дискриминацията и спомага за съобразяването ѝ с европейските и международните стандарти за опазването на човешките права и защита от дискриминация.

През отчетния период членовете на КЗД взимат активно участие – самостоятелно и с партньорски и неправителствени организации и институции, в реализирането на европейски проекти. Осъществя-

ват се дейностите, заложили в спечеления от комисията проект „От антидискриминация към равни възможности – иновативни методи и ефективни практики на КЗД“ в рамките на „Европейска година на равните възможности за всички – 2007 г.“ Одобрен е и проект по европейската социална програма „Прогрес“, чието изпълнение предстои през 2008 г. През изминалия период са установени много добри контакти с медиите за отразяване и популяризиране на практическата и превантивната дейност на КЗД. Осъществени са съвместни инициативи на комисията с медиите при прилагане на антидискриминационното законодателство, които получиха широк отзвук в медийното пространство.

Много добро е взаимодействието на КЗД и с ръководството на областите и общините. През 2007 г. са извършени промени в Правилника за устройството и дейността на КЗД, регламентиращи определянето на регионални представители като част от специализираната администрация на комисията, за да бъде разширено партньорството и сътрудничеството с общините и малките градове.

Комисията продължава развитието си като независима институция, която предоставя не само индивидуална защита на жертвите на дискриминация, но и постановява задължителни предписания на държавните органи и органите на местно самоуправление. Чрез цялостната си дейност през отчетния период КЗД утвърждава авторитета си на активно действащ орган по превенция, контрол и защита от дискриминация, който регулира гражданските нагласи в контекста на динамично развиващите се обществени взаимоотношения.

ЧЛЕНОВЕ НА КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯТА

КЕМАЛ ЕЮП – председател

Висше образование, специалност “Математика – производствен профил” в СУ “Св. Климент Охридски”, и висше юридическо образование. Народен представител в 37., 38. и 39. народно събрание.

ЛАЛО КАМЕНОВ – зам.-председател

Висше образование. Магистър, специалност “Публична администрация” - ВТУ “Св. св. Кирил и Методий”. Бакалавър – специалност “Начална и предучилищна педагогика” – ВТУ “Св. св. Кирил и Методий”. От 1999 до 2000 г. изпълнява длъжността на зам.-кмет на община Лом. От 2002 до 2005 г. е главен експерт в Националния съвет по етническите и демографските въпроси към Министерския съвет. Следдипломни квалификации – международни политически отношения в СУ “Св. Климент Охридски” и право с ограничена юридическа правоспособност към УНСС.

Доц. ИРИНА МУЛЕШКОВА – член

Висше юридическо образование, докторат по международно публично право. Преподавател в УНСС по международно публично право, международна защита правата на човека, право на международните организации.

ЕСЕН ФИКРИ – член

Висше юридическо образование. В периода 1999-2005 г. адвокат към адвокатска колегия – Варна. Специалист по гражданско право. Консултант по интеграция на малцинствени групи към НПО-сектора.

РОСИЦА ГЕОРГИЕВА – член

Висше юридическо образование. От 2000 г. – старши асистент в катедра “Наказателно-правни науки” в СУ “Св. Климент Охридски”. От 2001 до 2005 г. – член на Съвет по законодателство към председателя на 39. народно събрание.

Доц. БЛАГОЙ ВИДИН – член

Висше юридическо образование, специалност “Международно право”. От 1990 до 1995 г. – отговорен секретар на Комитета по правата на човека. От 2002 г. – председател на Комисията за предоставяне на убежище. Преподавател в Юридически факултет на СУ “Св. Климент Охридски”.

ЗОРА ГЕНЧЕВА – член

Висше образование – магистър по богословие към Богословски факултет на СУ “Св. Климент Охридски”. Работила е с Министерство на образованието и науката, Министерство на културата, НПО и други институции по проекти, свързани с дейности, утвърждаващи както ценностите на етническото многообразие, така и духовните ценности на база екоменически ге-номинационен подход. Автор и организатор на телевизионни предавания, насочени към между-религиозния диалог.

ХАРИ АЛЕКСИЕВ – член

Висше образование в СУ “Св. Климент Охридски”, специалност “Математика”. Двадесет и петгодишен стаж в системата на образованието, от които 11 години – директор на гимназия в Златоград. Докторант към СУ “Св. Климент Охридски”.

АНЕЛИ ЧОБАНОВА – член

Висше инженерно образование – ВМЕИ Варна. Следдипломна квалификация по специалност “Педагогика” във Великотърновски университет “Св. св. Кирил и Методий”. Висше юридиче-

ско образование в Русенски университет “Ангел Кънчев” – магистър по право. Народен представител в 39. народно събрание, създател и ръководител на групата „Парламентаристи за взаимодействие с хората с увреждания и лицата в неравнопоставено положение в България”.

ПЪРВИ РАЗДЕЛ

ПРАКТИКА НА КЗД ПО ПРИЛАГАНЕТО НА АНТИДИСКРИМИНАЦИОННОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Законът за защита срещу дискриминация (ЗЗДискр.) е приет през 2003 г. и е в сила от 01.01.2004 г. Изменения и допълнения в него са правени през 2004, 2005 и 2006 г.

Законът е приет в изпълнение на поетите от Република България международни ангажменти за законодателна забрана на дискриминацията по различни признаци и изграждането на национален механизъм за превенция на дискриминацията и защита от дискриминация. Законът за защита срещу дискриминация е рамков закон за превенция от и защита срещу дискриминацията. В чл.4, ал.1 от него са изброени редица признаци, на основание на които се забранява пряка или непряка дискриминация, която би довела до неравенство в третирането. Списъкът е отворен за всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. В чл. 7, ал.1 от ЗЗДискр. са посочени изключенията, които не представляват дискриминация по смисъла на закона. Това са случаите, при които е необходима намесата на държавата за изравняване на възможностите на определени групи или категории лица.

В текста на Закона за защита срещу дискриминация /редакция от 2003 г./ са транспони-

рани основни европейски директиви за превенцията и защитата от дискриминация, като например:

Директива 76/207/ЕЕС и Директива 2002/73/ЕС за равното третиране на мъжете и жените при заетостта и професиите;

Директива 2000/43/ЕС за равното третиране на хора независимо от техния расов или етнически произход;

Директива 2000/78/ЕС за равното третиране при заетостта независимо от религия и вяра, възраст, инвалидност или сексуална ориентация.

1.1 Промени в нормативната уредба

Промените в Закона за защита от дискриминация могат да се определят условно на три етапа:

1. Създаване на закона през 2003 г.

2. Усъвършенстване на нормите, регламентиращи дейността на Комисията за защита от дискриминация

3. Промени в закона в съответствие с европейски директиви

През първия етап в 2003 г. се създава основният текст на нормативен акт, който е един от малкото в Европа, уреждащ тази сложна материя, но може би единственият, който я регламентира по ясен и точен начин както по отношение на признаците за дискриминация, така и по начина на действие на органа за защита от дискриминация.

Във втория етап – 2004-2006 г., вниманието на законодателя е насочено към Комисията за защита от дискриминация и производството пред нея: възможност за назначаване на регионални представители, прекратяване на производството пред комисията, прецизиране на текстовете за проучване на преписките и др. Третият етап, касаещ отчетния период, наложи съобразяването на закона с европейското законодателство. Въпреки че това става само с една от европейските директиви, то не протича гладко. В началото на 2007 г. в Комисията за защита от дискриминация постъпва предложение от страна на Министерството на труда и социалната политика за изменение на Закона за защита от дискриминация. Промя-

ната се налага от необходимостта от транспониране на директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13.12.2004 г. относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги, както и ангажимент е поет съгласно приетия План за действие на правителството за 2007 г.

В тази директива се уреждат отношенията на равенство в третирането на половете при предоставяне на определени стоки и услуги. Тъй като по естеството си материята е относима по-скоро към банковата, застрахователната и осигурителната сфера, съставена е междуведомствена група с представители на компетентните държавни органи. Във всички заседания на работната група представителите на комисията изразяват категоричното си становище, че промяна в 33Дискр. с оглед транспонирането на Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13.12.2004 г. не е необходима, тъй като в действащия 33Дискр. нормите на директивата, с изключение на чл.5, са вече транспонирани. Транспонирането на чл.5 от директивата може да бъде извършено с промени в Кодекса за социално осигуряване, Кодекса за застраховането и Закона за здравното

осигуряване, като тези промени не трябва да бъдат направени в 33Дискр. Във връзка с предлаганата нова т.17 на чл.7, ал.1 от 33Дискр. КЗД излага мотивирани становища пред МТСП и Парламентарната комисия по правата на човека и вероизповеданията, че от така предложен текст не става ясно кои са тези стоки и услуги, предназначени “изключително или основно за представителите на единия от половете”. Ако се въведе такова изключение, което не представлява дискриминация, би следвало да се дефинират въпросните стоки и услуги, тъй като в чл.37 от 33Дискр. е въведено общото правило, забраняващо неравното третиране на основата на признаците по чл.4, ал.1 чрез отказ за предоставяне на стоки и услуги, както и при предоставянето на такива, но от по-ниско качество или при по-неблагоприятни условия. Въпреки това Министерският съвет предлага и Народното събрание приема Закон за допълнение на Закона за защита от дискриминация, като е създадена нова точка 17 в алинея първа на чл.7 от закона, съгласно която “различното третиране на лица при предоставянето на стоки и услуги, предназначени изключително или основно за представителите на единия от половете, което има за основание законна цел и

средствата за постигането ѝ, са подходящи и необходими”. Това е единствената промяна на Закона за защита от дискриминация през изминалата 2007 г.

С тази промяна релевантните актове на европейското антидискриминационното законодателство в Закона за защита от дискриминация са:

Директива 2004/113/ЕС за равното третиране на жените и мъжете в областта на достъпа до и предоставянето на стоки и услуги;

Директива 2002/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета 2002/73/ЕО от 23 септември 2002 г. за изменение и допълнение на Директива 76/207/ЕИО за прилагането на принципа на равно третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до заетост, професионално обучение и развитие и условията на труд;

Директива 2000/78/ЕО от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране при заетостта и упражняването на занятие;

Директива 2000/43/ЕО от 29 юни 2000 г. от

носно прилагане на принципа на равно третиране на лица, без разлика на расата или етническия произход;

Директива 97/80/ЕО от 15 декември 1997 г. относно тежестта на доказване в случаите на дискриминация, основана на пола;

Директива 98/52/ЕО от 13 юли 1998 г. за прилагане в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия на Директива 97/80/ЕО относно доказателствената тежест в случаите на дискриминация, основана на пола;

Директива 92/85/ЕИО от 19 октомври 1992 г. за въвеждане на мерки за насърчаване на pogodбрения в областта на безопасните и здравословни условия на труд на бременни работници, на работнички-родилки или кърмачки;

Директива 86/613/ЕИО от 11 декември 1986 г. за прилагане принципа на равното третиране на мъжете и жените, които работят на свободна практика включително и в сектора на земеделието, както и за закрила на жените, които работят на свободна практика по време на бременност и майчинство;

Директива 76/207/ЕИО от 9 февруари 1976 г. относно прилагането на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на заетостта, професионалната квалификация и развитие и условията на труд;

Директива 75/117/ЕИО от 10 февруари 1975 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно прилагането на принципа за равностойно заплащане на работниците от мъжки и женски пол;

Регламент (ЕО) № 1035/97 на Съвета от 2 юни

1997 г. за създаване на Европейски център за мониторинг на расизма и ксенофобията;

Регламент (ЕО) № 1260/1999 на Съвета от 21 юли 1999 г. относно определянето на общи разпоредби за Структурните фондове;

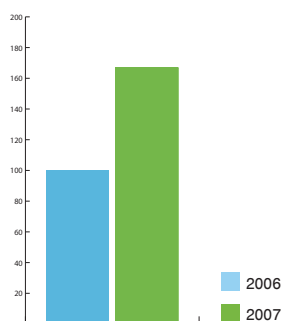
Регламент на ЕК от 19 юни 2000 г. за равно представителство на мъжете и жените в комитетите и експертните групи, които тя създава.

През 2007 г. са извършени промени и в Правилника за устройството и дейността на Комисията за защита от дискриминация. Член 23 е изменен в смисъл, че комисията има регионални представители, които са част от специализираната администрация. С промяната от декември числеността на комисията се увеличава с 25 бройки, предвидени за регионални представители в страната.

През изтеклата година Комисията за защита от дискриминация вече има значителна практика по прилагането на Закона за защита от дискриминация. Очертават се някои тестове, които следва да намерят по-добра законова уредба. Върховният административен съд, районните съдилища, както и вече административните съдилища също създават своя практика по закона. Всичко това води до извода, че през 2008 г. е възможно да бъдат иницирани изменения и допълнения на Закона за защита от дискриминация.

1.2. Антидискриминационното правоприлагане на КЗД

През отчетния период в Комисията за защита от дискриминация са приети и обработени общо 569 жалби, 80 сигнала и 9 самосезирания

През 2006 г. са приети и обработени 389 жалби и сигнали, а през 2007 г. - 649 жалби и сигнали, с 66,8 % повече спрямо 2006 г.

по инициатива на комисията. По 215 от заведените жалби и сигнали и самосезирания с разпореждане на председателя на комисията са образувани преписки, а по останалите е постановен отказ за разглеждане или са изпратени по компетентност на съответния административен орган. Висящите и неприключените производства от 2006 г. са 182.

Издадени са 94 решения на КЗД; обжалвани са 42 решения на КЗД пред Върховния административен съд (ВАС); обжалвани са и 16 разпореждания. Комисията е участвала в 126 открити съдебни заседания през периода 17.01.2007 г. – 30.06.2007 г. и 10.09.2007 г. – 31.12.2007 г. По преписки на КЗД през 2007 г. са издадени 53 решения на ВАС от тричленен и петчленен състав – с 21 решения на тричленен състав са отхвърлени жалбите на жалбоподателите срещу решенията на КЗД; с 8 решения на петчленен състав са потвърдени решенията на тричленен състав за отхвърляне на жалбите; със 17 решения на тричленен

състав са отменени, частично отменени или отменени и върнати за ново разглеждане на КЗД; с 4 решения на петчленен състав са потвърдени тези решения на тричленен състав; издадени са и 41 определения на ВАС и административните съдилища по дела с ответник КЗД; 26 дела са висящи пред административните съдилища.

Комисията е встъпила и е конституирана като заинтересувана страна по чл.47, т.5 от ЗЗДискр. В 7 административни дела, които са висящи пред административните съдилища в Пловдив и София.

В производството пред Комисията за защита от дискриминация се наблюдава тенденция към увеличаване броя на образуваните преписки в сравнение с 2006 г. Факторите за това са много, включително изброените дотук, но най-важният от тях е социалната насоченост по процедурата по глава четвърта, раздел първи от ЗЗДискр. Тя се изразява в освобождаването на подателите на жалби или сигнали от държавни такси при завеждането им. Направените разноси в хода на производството са по закон за сметка на бюджета на комисията.

Предвид ниския социален статус на повечето засегнати от дискриминационни действия и

потърпевши от неравно третиране, в повечето случаи с местонахождение далеч от седалището на комисията, се оказва, че българският законодател справедливо е приел тази формула. Тези комплексни причини повишават очакванията на обществеността към работата на комисията и тя се възприема като официална публична институция, предоставяща възможност за реално, ефективно и непосредствено разрешаване на възникналите граждански спорове в кратки срокове.

Тенденцията към увеличаване броя на образуваните производства недвусмислено показва нарасналото доверие в тази институция, която си е поставила стратегическата цел от основен орган в националния механизъм в борбата и превенцията на дискриминацията да се превърне в част от общия европейски механизъм за борба с неравното третиране.

1.3. Производство пред КЗД

Антидискриминационното право в България има своето самостоятелно битие в правното пространство с приемането на Закона за защита от дискриминация, като основите му се коренят в конституцията, гарантираща живота, достойнството и правата на личността. Член 6 от конституцията въздига недопускането на никакви ограничения на правата на гражданите, основани на визирания в тази норма признаци. Този конституционен принцип – недопускане на неравно третиране на личността, е детайлизиран с регламентите на Закона за защита от дискриминация, които Комисията за защита от дискриминация прилага в дейността си по правоприлагане.

Производството пред комисията, която по същността си е дейност по антидискриминационното правоприлагане, е регламентирано в глава четвърта, раздел първи от Закона за за-

щита от дискриминация. В това производство комисията упражнява правомощията си по:

- установяване на нарушенията на Закона за защита от дискриминация и други закони, уреждащи равенство в третирането, установяване на извършителя на нарушението и засегнатото от това деяние лице;
- предоставяне на независима помощ на жертвите на дискриминация при подаване на жалби за дискриминация;
- налагане на предвидените санкции и прилагане на мерки за административна принуда.

Уникалността на националната система за борба с дискриминацията е в предвидената правна възможност засегнатите лица да защитят нарушеното си право на равно третиране, като отнесат спора по свой избор за решаване по извънсъдебен ред пред Комисията за защита от дискриминация или да предявят жалбата си пред съд за решаване на спора по съдебен ред. И двата начина за защита на нарушеното право на равно третиране са регламентирани в Закона за защита от дискриминация. Уникалността на българската система се състои и в гарантираното право постановените от комисията актове да подлежат на съдебен контрол, като бъдат обжалвани пред Върховен административен съд, щом страната по спора се чувства неудовлетворена от постановеното от комисията решение.

Практиката на комисията показва, че предпочитана форма на защита е производството пред нея. Причините засегнатите лица да потърсят помощта на Комисията за защита от дискриминация се коренят в няколко законодателни регламента:

1. За откриване на процедура пред комисията не се събират държавни такси, предвид че повечето от жертвите на дискриминация са социално слаби, както и че разноските по

производството са за сметка на бюджета на комисията. В този смисъл чл. 53 от ЗЗДискр. е гаранция за достъпност до производството пред комисията, което го прави по-предпочитано от производството по глава четвърта, раздел втори – съдебно производство.

2. Този начин на защита е предпочитан пред съдебния ред и поради кратките срокове на производството пред комисията.

3. Не на последно място е законодателно регламентираното задължение на КЗД да оказва независима помощ на жертвите на дискриминация.

4. При събирането на материали и доказателства законодателно е регламентиран принципът, скрепен с гаранции, като всички лица, държавни и местни органи, които трябва да оказват съдействие на комисията в хода на проучването, са отговорни и задължени да предоставят исканите сведения и документи, както и обяснения по конкретните случаи. Ако поискана от комисията информация не бъде предоставена в срок, следва имуществена отговорност.

5. Ясно регламентирани са правилата за производство пред Комисията за защита от дискриминация, предоставяни на жалбоподателите, все повече поражда доверие в институцията, призвана да налага в обществените отношения толерантност и уважение към различията.

Компетентността на комисията да разглежда и решава отнесените пред нея жалби на засегнати лица и сигнали на физически и юридически лица, на държавни и общински органи се очертава като най-важната част от националния

механизъм за борба с неравното третиране, а и като част от общият механизъм за борба с всички форми на дискриминация.

Мястото на Комисията за защита от дискриминация извън структурата на изпълнителната власт и статутът ѝ на независим държавен орган представляват своеобразна гаранция за безпристрастно вземане на решенията в качеството ѝ на орган по равнопоставеността. Аргумент за уникалността на производството пред комисията и неговото място в налагането на принципа на равно третиране е нарасналият брой жалби за 2007 г. в сравнение с 2006 г. с 66,8 % .

Като се отчита натрупаният опит до края на 2007г., се налага изводът, че Комисията за защита от дискриминация ще продължи да играе водеща роля за налагане на принципа на равно третиране.

Самото производство протича в няколко фази:

1. Фаза проучване, в която докладчика по преписката събира необходимите материали и доказателства, допустими от закона за установяване на цялостната фактическа обстановка по случая.

2. Запознаване с материалите, събрани по преписката, от страните по спора, така че всяка от тях да има възможността да организира своята защита.

3. Помирително производство, в което комисията чрез своите състави осъществява една друга своя функция - медиаторската. С помощта на нейното посредничество се цели помиряването на страните и постигането на споразумение. Добрата воля и добрите нрави са предпочитаният резултат от производството.

то пред комисията, защото пътят на убеждението, възпитанието и култивирането им в обществото са най-силната гаранция за налагането на демократичния принцип на равно третиране и толерантност. По осем от разглежданите случаи от Комисията за защита от дискриминация, с помощта на нейното посредничество, страните са постигнали помирение, сключвайки споразумения. Те са одобрени от съответните състави и се осъществява контрол за тяхното изпълнение.

4. Провеждане на открити заседания с участието на страните по преписката. С участието си в заседанията страните могат да изложат своите становища и възражения по тезата на другата страна, да оспорват доказателства, от една страна, а от друга страна - членовете на съответния състав имат възможността да оформят своето вътрешно убеждение относно претендираната дискриминация и основателност на жалбата, като разпитат свидетели и снемат техните устни показания. Възможна хипотеза е провеждането на заседания при закрити врати, които са общо 4 на брой. Това са случаите, когато се засягат факти и обстоятелства от личния живот на жертвата на дискриминация, напр. при твърдян сексуален тормоз. За да се съхрани достойнството на личността и да не се достигне до нежелани резултати за засегнатата страна, съставът взема решение преписката да се гледа при закрити врати.

През 2007 г. са проведени 206 заседания по преписки в ход.

В производството по разглеждане на жалби и сигнали и решаване на заведени пред нея преписки Комисията за защита от дискриминация действа чрез свои състави, определени от председателя на комисията. Постоянните

състави са определени и специализирани в разглеждането на случаи по дадени признаци и те са:

ПЪРВИ състав, специализиран в дискриминация на основа етническа и расова принадлежност;

ВТОРИ състав, специализиран в дискриминация на основа пол, човешки геном, защита при упражняване правото на труд, „тормоз“ при упражняване правото на труд на работното място, синдикална принадлежност и синдикално членство;

ТРЕТИ състав, специализиран в дискриминация на основа народност, гражданство, произход, религия и вяра;

ЧЕТВЪРТИ състав, специализиран по дискриминация на основа образование, убеждение, политическа принадлежност, лично и обществено положение, имуществено състояние;

ПЕТИ състав, специализиран по дискриминация на основа увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение.

Извън дискриминацията по тези посочени признаци председателят на комисията определя и два други състава за всеки конкретен случай и те са:

ПЕТЧЛЕННИ състави за решаване на преписки, образувани по повече от един признак, т.н. „множествена дискриминация“, като в съчетаването на повече от един признак практиката сочи многообразие. Например дискриминацията при трудови правоотношения може да има проявление в съчетание с други признаци, като синдикално членство, политическа принадлежност, етническа принадлежност, възраст, гражданство. Дискриминацията при упражняване правото на образование може да е съчетана с дискриминация по признаците религия, произход или сексуален тормоз. Дискриминацията при упражняване правото на труд или

на образование може да е съчетана и да има своето проявление под формата на „тормоз“ на работното място или в учебното заведение, като легалното определение на „тормоз“ е всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл.4, ал.1 от закона, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, обидна или застрашителна среда.

В практиката си по правоприлагане по конкретни образувани преписки комисията констатира нередки случаи на „преследване“ от страна на сочения за извършител на дискриминация спрямо лицето, потърсило помощ или предприело действия за защита, или за което се предполага, че ще предприеме такива пред Комисията за защита от дискриминация. Проявната форма на преследване е по-неблагоприятното третиране на това лице от нарушителя.

АД НОС състав за решаване на дискриминация по признаци, извън изрично изброените дотук. Не са редки случаите, в които с конкретната жалба или сигнал са изложени факти за нарушаване на принципа на равно третиране по начин, засягащ с дискриминация широк, неперсонализиран кръг агресати, като поставените проблеми са с голяма обществена значимост. Тези важни за обществото случаи Комисията разглежда и решава в своя пълен деветчленен състав. При тях тя се произнася с актове, в изпълнение на своите функции да прави предложения и препоръки до държавни и общински органи за преустановяване на дискриминационни практики и за отмяна на техни актове, издадени в нарушение на този или други закони, уреждащи равенство в третирането; да дава задължителни предписания с оглед спазването на този или други закони, уреждащи равенство в третирането.

Това развитие на практиката на Комисията за защита от дискриминация наложи изброеното структуриране на действащите ѝ състави по разглеждане на жалби и сигнали, както и в случаите на самосезиране, определено от логиката комисията да може да отговори адекватно на всички възможни житейски ситуации в областта на неравното третиране.

Производството пред Комисията за защита от дискриминация, по реда на глава четвърта, раздел първи от закона, като дейност по правоприлагане през 2007 г. трябва да се разглежда в светлината на членството в Европейския съюз и произтичащите от него ангажименти на Република България. В този контекст следва да се направи изводът, че практиката на комисията по антидискриминационното правоприлагане се развива и обогатява.

В дейността си по разглеждане на конкретните случаи комисията изхожда от чл.13 на Договора за създаване на Европейската общност. Съгласно чл.6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз, Съюзът защита основните права, така както са гарантирани от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и както произтичат от общите за държавите членки конституционни традиции като **общи принципи на правото на общността**.

Законът за защита от дискриминация въвежда основните правни принципи на Европейската общност в областта на равното третиране и еднакво правоприлагане спрямо всички в националната ни правна система.

Такъв принцип е въведен с Решение на Съвета от 27.11.2000 г. относно утвърждаване на Програмата за действие на Общността за борба с дискриминацията (2001 – 2006 г.), който гласи, че различните форми на дискриминация не се класират по значение, те всички са еднакво недопустими. Програмата за борба с дискримина-

цията е насочена както към обмена на действията в държавите членки добри практики, така и към насърчаване на разработването на нови практики и политики за борба с дискриминацията, в това число и с дискриминация, основаваща се на многобройни признаци. Опитът от действията, осъществявани както на общностно, така и на национално ниво, показва, че борбата с дискриминацията изисква практическо обединяване на мерките и по-специално на взаимно подкрепящи се законодателни институционални инструменти и конкретни действия.

Важно е да се отчетат особеностите на различните форми на дискриминация, както и да се вземат предвид специфичните потребности и на лицата с увреждания по отношение на достъпа им до дейностите и до резултатите, като особено рискова група.

В контекста на дотук казаното, за постигане на основната цел - по-добро вникване в същността на въпросите, свързани с дискриминацията, се налага тенденцията за по-дълбоко опознаване на явленията и оценяване на ефективността на практиките; развиване на способността за ефективно предотвратяване и преследване на дискриминацията чрез укрепване на средствата за действие; подкрепяне на обмена на информация и на добри практики, както и чрез работа в мрежа на европейско ниво /EQUINET – Европейска мрежа на органите по равнопоставеност/, като се отчетат особеностите на различните форми на дискриминация, развиване и разпространяване на ценностите и практиките в подкрепа на борбата с дискриминацията, в това число и чрез кампании за повишаване на общественото внимание.

Комисията за защита от дискриминация, прави с настоящия отчет анализ на свързаните с дискриминацията фактори, включително чрез проучвания и развиване на количествени

и качествени показатели и модели в съответствие с националното право и практиката на КЗД, оценка на антидискриминационното законодателство, с цел оценяване ефективността и въздействието им, придружено с ефективно разпространяване на резултатите.

В практиката си по антидискриминационно правоприлагане комисията развива своя потенциал, като изучава, анализира и прилага на практика източниците на националното, европейското и международното право в областта на равнопоставеността.

Чрез Закона за защита от дискриминация (приет през 2003 г. и в сила от 01.01.2004 г.) и чрез дейността на комисията Република България изпълни поетите международни ангажменти за законодателна забрана на дискриминацията по различни признаци, както и ангажиментите за създаване на орган с компетентности и процедури за контрол върху спазването и прилагането на антидискриминационното законодателство, както и процедури за защита на жертвите от дискриминация. Чрез закона и създаването на комисията България изпълни и Политическа препоръка № 2 на Съвета на Европа относно общата политика, свързана със създаването на специализирани органи за борба с нетолерантността на национално ниво. България създаде специализиран орган на базата на принципите на независимост и отчетност.

Като се отчита дейността по правоприлагане в производството пред комисията, от 01.01.2007 г., не може да не се акцентира върху новите тенденции в антидискриминационните законодателства на държавите членки на ЕС. Все повече държави преминават към приемане на общи антидискриминационни закони, а не към антидискриминационни разпоредби в специални закони. В това отношение Република България е изпреварила повечето европейски държави. С

приемането на Закон за защита от дискриминация като общ рамков закон в областта на равното третиране България е възприела правилния подход още преди своето членство.

Потвърждение за правилната позиция на българската държава в условията на членство в Европейския съюз е и Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. за прилагане равните възможности и равното третиране в областта на заетостта и професиите (преработена). Тя следва да бъде въведена във вътрешните законодателства на държавите членки до 2008 г., като тя въвежда нови изменения в 4 директиви на ЕИО, които да бъдат обединени заедно в единен текст. Този пример сочи, че европейските норми относно принципите на равнопоставеността претърпяват своето развитие, но е и доказателство, че националната ни правна система в областта на равнопоставеността е изпреварила европейските държави.

Съгласно Директива 2000/78/ЕО от 27. 11. 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране при заетостта и упражняването на занятие на Съвета на Европа оценяването на фактите, от които може да се заключи, че е налице пряка или непряка дискриминация, е от

компетентностите на националните съдебни или други компетентни органи в съответствие с разпоредбите на националното законодателство или практика. Компетентен орган, по силата на Закон за защита от дискриминация в изграждането на национална практика и съответствието ѝ с общностната, за уеднаквяване правоприлагането на антидискриминационните норми, е Комисията за защита от дискриминация. Чрез конкретните производства по образувани пред нея преписки тя допринася за правилното тълкуване и съдържание на понятията за дискриминация, синхронизира ги с европейските препоръки и практики, като отчита националните особености и многообразните житейски ситуации.

В дейността си по правоприлагане комисията се ръководи от следните принципи в рамките на поетите от България международни ангажменти:

1. Визираните в чл.4, ал.1 от Закона за защита от дискриминация международни договори и споразумения, по които Република България е страна, и отговарящи на определени конституционни изисквания (да са подписани, ратифицирани от Народното събрание, обнародвани и влезли в сила), са част от вътрешното право

и се прилагат с предимство пред останалите вътрешноправни норми. В областта на равното третиране това са Конвенция № 100 за равенството в заплащането, 1951 г., и Конвенция № 111 относно дискриминацията в областта на труда и професиите, 1958 г.

2. В дейността си по правоприлагане комисията отчита факта, че от 01.01.2007 г. съвкупността от европейски правни норми като самостоятелен правопорядък стават непосредствено приложими в Република България и се прилагат от всички правораздаващи и правоприлагащи органи. При прилагането им комисията отчита факта на техния примат пред вътрешните правни норми, или казано по друг начин, те имат предимство пред вътрешното право в случай на противоречие, което комисията съблюдава служебно.

От Първичното право на ЕО/ЕС съществено значение в антидискриминационното право играе чл. 13 (предишен чл. 6-а) от Договора за създаване на Европейската общност, консолидирана версия след измененията от Амстердамския договор от 02.10.1997 г. в сила от 01.05.1999 г.

Регламентите са в най-голяма степен обвърз-

ващи, защото с влизането им в сила стават действащо право за държавите членки и за частните лица.

Директивите имат своя обвързващ характер и като специфични актове дават задължителни указания на държавите членки, като сочат необходимия резултат, а понякога съдържат и конкретни указания относно начините на постигането им.

По отношение на препоръките и становищата важи правилото, че видът на акта се определя от неговото съдържание, а не от наименованието му. Те подлежат на конкретна преценка дали не съдържат обвързващи правни норми.

Принципът е, че всички норми на правото на Европейския съюз са непосредствено приложими, независимо от техния източник, като въпросът за това коя норма е норма на общностното право, извън безспорните случаи, се решава конкретно за всеки случай от Съда на европейските общности. Практиката на Съда на ЕО е уникален източник на общностно право. В този смисъл може да се каже, че общностният съдия не се ограничава само да прилага Общностното право, но той играе роля на творец на правото, разкривайки се като законодател. Решенията на СЕО имат директно действие

за всички национални правоприлагащи и право-
раздаващи органи.

Постигането на целите на Закона - да не се до-
пуска дискриминацията, не биха били успешни
само с дейността на комисията, без активно-
то съдействие и на другите държавни и местни
институции. Всяка от тях има пряко отношение
в ежедневната си работа и при предлагането
на публични услуги на гражданите към допускането или недопускането на пряка или непряка
дискриминация, както и към предотвратяване
на техните прояви форми. Всеобхватността
на принципа за недопускане на дискриминация е
предвидена от законодателя, който с чл. 10 от
Закона за защита от дискриминация е вменил в
задължение на всички държавни органи и орга-
ни на местно самоуправление да предприемат
всички възможни и необходими мерки за пости-
гане целите на закона.

Търсеният резултат - повишаване на общест-
веното внимание, в контекста на европейско-
то измерение в борбата с дискриминацията,
Комисията за защита от дискриминация пости-
га и с публично изнасяне на резултатите от
дейността си по образуваните производства
по глава четвърта, раздел първи от ЗЗДискр.
Те завършват с постановяване на индивидуал-
ни или общи административни актове на спе-
циализираните състави към КЗД, създадените
разширени състави, за конкретен случай или на
пълнен членствен състав на КЗД. Техният пре-
глед води до следните изводи:

I. През изминалата 2007 г. се очерта тенден-
цията - с отнесените спорове пред КЗД да се
поставят въпроси с все по-голяма фактическа
и правна сложност. Сложността на поставе-
ните за решаване конкретни спорове пред ко-
мисията идва и от факта, че все повече от
подалите жалби и сигнали се позовават на ев-
ропейски норми. В този смисъл прилагането на

правото на Европейската общност от органа
по равнопоставеност е вече, освен задължение,
и необходимост, произтичащо от чл. 4 ал.1 от
закона, но и ежедневие и факт в дейността по
правоприлагане. От това следва, че решаване-
то на конкретните преписки, образувани пред
Комисията за защита от дискриминация, зави-
си от задълбоченото познаване и прилагане на
европейските първични и вторични източници
на право, в частност антидискриминационни-
те регламенти.

II. Израз на предходната констатация е броят
образувани преписки и разпределени за раз-
глеждане на петчленни разширени състави по
множествена дискриминация – 44 на брой.

III. Преписките, разпределени на АД НОС със-
тави, по случаи касаещи дискриминация извън
изрично посочените признаци в чл. 4, ал. 1 от
ЗЗДискр. и изведени от други закони и между-
народни норми, които са част от българското
законодателство, са 8 на брой, като съставът
се е произнесъл през 2007 г. по 2 от тях.

IV. Преписките, образувани по оплаквания за
дискриминация при „упражняване правото на
труд“, „тормоз при упражняване правото на
труд“, „синдикална принадлежност и членство“,
„нарушаване правото на организиране на ра-
ботниците и служителите“, „нарушаване прин-
ципа на социалния диалог“, са 42 на брой. Тези
признаци са изведени от Кодекса на труда, Со-
циалната европейска харта, Конвенция № 100
и Конвенция № 111 на Международната организация
на труда.

V. Общо 66 броя преписки, образувани през 2007 г.,
са преминали трите фази на производство
пред комисията: проучване, помирително произ-
водство, заседания и завършили с постановени

актове на съставите, чрез които комисията действа. От тези постановени актове комисията се е произнесла с 41 решения по същество на спора (има или няма наличие на дискриминация) и с 25 определения по хода на производството, с които се прекратяват преписките поради липса на компетентност, оттегляне на жалба или неотстраняване в посочения срок на процесуалния порок.

VI. През 2007 г. са финализирани с решения по същество 53 образувани през 2006 г. преписки и с определения по хода на производството - 5.

VII. Общата количествена сметка за процесуалния период 2007 г. са 93 приключени преписки с постановени решения.

Комисията за защита от дискриминация като орган по равнопоставеността въз основа на изричното нормативно овластяване със Закон за защита от дискриминация извършва дейност по правоприлагане. Това е така поради законодателно призната компетентност на комисията да разрешава спорове за дискриминация, повдигнати пред нея от други субекти (физически лица, юридически лица, държавни или общински органи). Решаването на спора - има или няма извършено нарушение под формата на неравно третиране, става с участието на засегнатото лице и евентуалния извършител на нарушението. Комисията не е страна по отнесения пред нея спор, тя го решава самостоятелно и независимо. Производството по реда на глава четвърта, раздел първи от Закона за защита от дискриминация завършва обикновено с постановяване на писмен акт на комисията, който поражда конкретни права и задължения за точно определени правни субекти – нарушител и засегнат.

Съгласно вътрешноорганизационното разпре-

деление за разглеждане на образуваните преписки по конкретни жалби и сигнали, осъществено от председателя на комисията, актовете се постановяват от съответните състави, разпределени по признаци.

В следващото изложение са описани някои от тези **актове, постановени съгласно вътрешноорганизационното разпределение по състави за решаване на спорове за дискриминация.**

ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧИМИ АКТОВЕ ПО ПРЕПИСКИ, ПОСТАНОВЕНИ ОТ СЪОТВЕТНИТЕ СЪСТАВИ

I. ПЪРВИ ПОСТОЯНЕН ЗАСЕДАТЕЛЕН СЪСТАВ, специализиран по признаци – етническа и расова основа

■ РЕШЕНИЕ от 26.01.2007 г.

по преписка № 132 от 2006 г., образувана по жалба на Милена Иванова Илиева, с оплакване по признак етническа и расова дискриминация, срещу СОУ „Христо Смирненски” – Стара Загора.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателката твърди, че е дискриминирана при кандидатстване за работа в СОУ „Христо Смирненски” поради ромския си произход. Ответната страна Пенка Атанасова Трандева – директор на училището, отрича твърдения факт, че е извършила дискриминация спрямо жалбоподателката.

В съответствие с чл.65 от Закона за защита от дискриминация съставът УСТАНОВЯВА, че не е извършена дискриминация.

ОСТАВЯ ЖАЛБАТА БЕЗ УВАЖЕНИЕ като неоснователна.

■ РЕШЕНИЕ от 21.02.2007 г.

по преписка № 91 от 2006 г., образувана по сигнал на Фондация с обществено полезна дейност „Асоциация за европейска интеграция и

права на човека” с оплакване по признак етническа и расова дискриминация, срещу министъра на правосъдието.

Твърдяно нарушение: Подателят на сигнала прави оплакване, че гражданите от ромски произход не са допускани в сградите на съда само с показване на лична карта, както другите български граждани, а от тях се изисквало да покажат призовка за участие в съдебно заседание.

УСТАНОВЯВА в съответствие с чл.65 от ЗЗДискр.:

Нарушен е чл. 4 ал.2 от ЗЗДискр.

Нарушител е министърът на правосъдието.

Засегнати лица са граждани от ромски произход, които не са допускани в сградите на съдилищата.

Постановява преустановяване на нарушението.

ДАВА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРЕДПИСАНИЕ НА МП:

1. Да се въздържа от установеното нарушение.
2. Да даде писмени указания на служителите на териториалните звена за охрана на съдебната власт.

■ РЕШЕНИЕ от 10.05.2007 г.

по преписка № 143, образувана по сигнал, подаден от фондация „Романи Бах“ от София с оплаквания за дискриминация по етнически признак срещу Столичен общински съвет. Оплакването е, че спрямо жителите на кв. Факултета е допуснато неравно третиране по етнически признак чрез забраната за движение на ППС с животинска тяга в зоните, посочени в чл.28 ал.1 т.8 от Наредбата за организация на движението на територията на Столична община. Според Фондация „Романи Бах“ горепосочената разпоредба е дискриминационна с оглед на факта, че водачи на ППС с животинска тяга са лица предимно от ромски етнически произход. Считат, че Наредба за организация на движението на територията на Столична община нарушава забраната за дискриминация и настоява комисията за защита от дискриминация да упражни правомощията си, като направи предложение и препоръка до СОС за промяна на Наредба за организация на движението на територията на Столична община в коментираната ѝ част.

УСТАНОВЯВА, че забраната по чл.28 т.8 от Наредбата за организация на движението на територията на Столична община съставля-

ва нарушение по смисъла на чл. 4, във връзка с чл.4, ал.3 и чл.5 от ЗЗДискр.

ПРЕПОРЪЧВА на Столичен общински съвет да отмени частично разпоредбата на чл.28 т.8 от Наредба за организация на движението на територията на Столична община, приета с решение № 332 по протокол № 48/ 19.05.2005 г., в насока премахване на предпоставките за расова сегрегация и гарантиране правото на водачите на ППС с животинска тяга да напускат кварталите, в които живеят, и да се пригвиждат до други квартали и райони в града.

■ РЕШЕНИЕ от 28.05.2007 г.

по преписка № 29/2007г. Въз основа на сигнал, подаден от Асен Колев Асенов от Асеновград. Сигналът е срещу доц. Пламен Ангелов Цоков – републикански експерт по психология и преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски“.

Съставът установява, че по отношение на Асен Колев Асенов е доказано нарушение по чл. 4 от Закона за защита от дискриминация, който забранява всяка пряка и непряка дискриминация на етническа основа, тъй като се потвърди, че доц. Пламен Ангелов Цоков е изказал хипотеза на база свои изследвания, според които убийците на сестрите Белнейски

са бедни, необразовани и от ромски произход. Налага на доц. Пламен Ангелов Цоков, републикански експерт по психология, преподавател в ПУ "Паисий Хилендарски", на основание чл.78, ал.1 от ЗЗДискр. административно наказание глоба в размер на 250 лева за нарушение на чл.4 от ЗЗДискр.

■ **РЕШЕНИЕ от 09.11.2007 г.**

по преписка № 43/2006 г. – образувана по жалба на Серафим Кирилов Маринов от Русе в качеството му на баща и законен представител на Илкия Серафимов Кирилов, срещу Първо районно полицейско управление в Русе. Преписката е образувана по признак „етническа принадлежност“.

Твърдяно нарушение: Оплакванията са, че спрямо малолетния Илкия Кирилов е бил осъществен тормоз при изпълнение на правомощията на полицаи от Първо РПУ в Русе във връзка с извършена кражба.

В хода на производството се установява, че признакът е друг – възраст.

Въз основа на събраните по преписката доказателства, съставят:

УСТАНОВЯВА, че на 15 февруари 2006 г. спрямо малолетния Илкия Серафимов Кирилов е бил извършен тормоз при осъществяването на дейността на районното полицейско управление, а именно - при задържането и разпита му, по смисъла на чл. 5 във връзка с параграф 1, т.1 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДискр. на признак „възраст“;

ПРЕДПИСВА на основание чл. 47, т. 1 във връзка с чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. на началника на Първо районно полицейско управление в Русе да предприеме действия за гарантиране правата на малолетните нарушители и недопускане на тормоз на такива лица от страна на служителите на Първо районно полицейско управление. За целта решението е следвало да бъде дове-

дено до знанието на всички служители в Първо районно полицейско управление в Русе; ПРЕДПИСВА на основание чл. 47, т. 1 във връзка с чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. на директора на Областна дирекция „Полиция“ в Русе да предприеме действия за гарантиране правата на малолетните нарушители и недопускане на тормоз на такива лица от страна на служителите на всички районни полицейски управления към Областна дирекция „Полиция“ в Русе; ПРЕДПИСВА на основание чл. 47, т. 1 във връзка с чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. на началника на отдел „Закрила на детето“ в Русе да предприеме мерки за наблюдаване състоянието на Илкия Серафимов Кирилов, както и да предприема конкретни мерки в неговата защита, тъй като детето очевидно е било жертва на тормоз, установен с решението, както и да следи за равното третиране на децата и недопускане на дискриминация и тормоз спрямо тях.

■ **РЕШЕНИЕ от 23.11.2007 г.**

по преписка № 112/2007 г., образувана по жалба на Борис Руменов Стоянов срещу дирекция „Социално подпомагане“- гр. Алфатар и дирекция „Бюро по труда“, гр. Дулово, клон - Алфатар, съставът установи, че в отношенията между жалбоподателя, директора на дирекция „Социално подпомагане“ - гр. Алфатар, и директора на дирекция „Бюро по труда“ - гр. Дулово, не е налице дискриминация по смисъла на чл. 4 ал. 1, от Закона за защита от дискриминация.

■ **РЕШЕНИЕ от 10.12.2007 г.**

по преписка № 181/2006г. Производството е образувано по жалба на Юлия Ясенова Попова от Пазарджик срещу Агенцията за социално подпомагане, София. Първоначално производството е образувано на признак „упражняване право на труд“ и преписката е разпределена на V СПЗС. Впоследствие е установено, че призна-

към е етнически и преписката е преразпределена на I СПЗС.

Твърдяно нарушение: Оплакванията са, че жалбоподателката не е била допусната да кандидатства за работа в дирекция „Социално подпомагане“, Пазарджик, поради етническия си произход.

Въз основа на събраните доказателства съставят:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Юлия Ясенова Попова в частта относно наличие на дискриминация на признак „етническа принадлежност“ при уволнението ѝ поради съкращаване на щата от Агенцията за социално подпомагане, на основание чл. 52, ал. 1 от ЗЗДискр., а именно – изтичане на три години от извършване на нарушението;

ПРЕКРАТЯВА ПРОИЗВОДСТВОТО по преписка 181/2006 г. в частта относно наличие на дискриминация на признак „етническа принадлежност“ по отношение на Юлия Попова при прекратяване на трудовото ѝ правоотношение от страна на Агенцията за социално подпомагане;

УСТАНОВЯВА, че Агенцията за социално подпомагане в качеството си на работодател, чрез действията на своите служители е нарушила разпоредбите на чл. 24 и чл. 11 от ЗЗДискр. при кандидатстването за работа на Юлия Ясенова Попова, с което е била осъществена пряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 във връзка с чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. на признак „етническа принадлежност“;

ПРЕДПИСВА на основание чл. 47, т. 1 във връзка с чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане – Пазарджик, да предприеме необходимите мерки за прилагането на чл. 24 от ЗЗДискр. и чл. 11 от ЗЗДискр. и да не допуска извършването на дискриминация на етнически признак. За целта настоящото решение следва

да бъде доведено до знанието на всички служители в Агенцията за социално подпомагане;
ПРЕДПИСВА на основание чл. 47, т. 1 във връзка с чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - Пазарджик, да предприеме действия за негopusкане на дискриминация на етнически признак. За целта настоящото решение следва да бъде доведено до знанието на всички служители в дирекция „Социално подпомагане“ – Пазарджик.

■ РЕШЕНИЕ от 17.12.2007 г.

по преписка № 93/2007 г., образувана по жалба на упълномощения председател на УС на сдружение Ромска информационна агенция „ДЕФАКТО“ г-н Тома Николаев Младенов, с Разпореждане на председателя на КЗД;

Твърдяно нарушение: В жалбата се сочи за извършена дискриминация на етнически признак от страна на Национална компания „Железопътна инфраструктура“, представлявана от генералния директор Антон Гинев. Нарушението се състои в отказ от възлагане на малки обществени поръчки на фирмите „Данхайм“ ЕООД, „Юлия СН“ ЕООД и „Баронеса 2“ ЕООД, чиито управители са от ромски произход, от възложителя НК ЖИ. По този начин възложителят НК ЖИ ограничава възможността на фирмите да изпълнят малки обществени поръчки. Въз основа на събраните по преписката доказателства съставят, на основание чл.48, ал.2, т.2 ЗЗДискр.,

НЕ УСТАНОВЯВА ДА Е ИЗВЪРШЕНА ДИСКРИМИНАЦИЯ по смисъла на чл.4 от Закона за защита от дискриминация на основание етнически признак спрямо фирмите „Данхайм“ЕООД, „Юлия СН“ЕООД и „Баронеса 2“ЕООД, чиито управители са български граждани от ромски произход, от Национална компания „Железопътна инфраструктура“, представлявана от генералния директор Антон Гинев, като орган по възлагането.

II. ВТОРИ ПОСТОЯНЕН ЗАСЕДАТЕЛЕН СЪСТАВ, специализиран по признаци – пол, човешки геном и защита при упражняване правото на труд

■ РЕШЕНИЕ от 02.02.2007 г.,

по преписка № 94/2006 г., образувана по жалба на Ваня Петрова Русева, с оплакване за дискриминация при упражняване правото на труд, срещу Аня Стефанова Михова.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателката твърди, че госпожа Михова – директор на Регионалната библиотека в гр. Плевен, я е подложила на тормоз на работното ѝ място, като системно засяга чувството ѝ за чест и достойнство и я поставя в неблагоприятно положение при осъществяване на нейните права.

Ответната страна отрича.

УСТАНОВЯВА в съответствие с чл.65 от ЗЗДискр.

Извършен е тормоз по смисъла на § 1 от ДР на ЗЗДискр.

Не установява друго нарушение по смисъла на чл.4, ал.1 и 2 от ЗЗДискр.

Налага санкция в размер на 200 лв.

■ РЕШЕНИЕ от 05.02 2007 г.,

по преписка 131/2006 г. , образувана по жалба на Петя Крушкова, с оплакване за дискриминация при упражняване правото на труд, срещу мениджърския екип на „СТМ – Район Казанлък“, дирекция „Експлоатация изток“ на БТК.

Жалбоподателката е председател на секция на КТ „Подкрепа“ в БТК – Казанлък.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателката твърди, че е лишена от всякакви трудови права и е тормозена от работодателите, като Добромир Недялков ѝ е отнел телефона и компютъра в изпълнение на устна заповед от Желязко Ангреев.

Целта на работодателите била да я принудят да напусне доброволно.

СЪСТАВЪТ ОДОБРЯВА сключено споразумение между страните. Споразумението подлежи на принудително изпълнение.

■ РЕШЕНИЕ от 07.03.2007 г.

по преписка № 104/2006 г., образувана по жалба от Елиза Любенова Георгиева от Плевен;

Оплакването е от управителя на „Диагностично-консултативен център I – Плевен“ за установяване на нарушения, по същността си дискриминационни при упражняване правото на

труд, по твърдения на жалбоподателката.

Твърдяно нарушение: Неравно третиране при формиране на работната ѝ заплата, също и чрез изработване на небалансиран график за работа на лекарите в рентгеново отделение, който пряко я засяга в качеството ѝ на работа като рентгенолог, тъй като рентгеновите прегледи следва да се извършват преди обяд. Съгласно изготвения от управителя график работното време на жалбоподателката е предимно следобед. Този факт я поставя в положение на по-неблагоприятно третиране спрямо другия лекар рентгенолог, заемащ същата длъжност.

УСТАНОВЯВА пряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 по признак обществено положение.

НАЛАГА принудителна административна мярка: възстановяване на първоначалното положение.

■ РЕШЕНИЕ от 02.04.2007 г.

по преписка № 106/2006 г., образувана по жалба от Николина Атанасова Георгиева от София. Оплакването е от директора на 24 СОУ „Данчо Балджиев“ и от началника на РИО на МОН за установяване на дискриминация при упражняване

право на труд и професия.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателката твърди, че уволнението ѝ е акт на дискриминация вследствие фиктивно и неправомерно съкращаване на щатната бройка за един от преподавателите по физическа култура и спорт. След уволнението ѝ щатната бройка, която жалбоподателката е заемала, не е закрита, а за нея са ангажирани преподаватели със специалност „Начална педагогика“. Сочи устна заповед на директора Балджиев да не бъде допускана в училището, тъй като е завела дело срещу него. Във връзка с присъдено ѝ обезщетение на второинстанционен съд, жалбоподателката е трябвало да посети училището, за да депозира своята молба с приложени съдебните решения. Директорът я ограничава със своята устна заповед. Търси съдействие от страна на РИО – МОН, но такова не получава.

Съставът оставя без разглеждане жалбата относно искането действията на директора Данчо Балджиев във връзка с прекратяване на трудовото ѝ правоотношение да бъдат определени като акт на дискриминация по признак „образование“.

УСТАНОВЯВА, че ответната страна Данчо Стефанов Балджиев, директор на 24 СОУ, е

извършил действия, които се определят като пряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 във връзка с §1, т.7 и т.8 от ДР на ЗЗДискр.

НАЛАГА административно наказание „имуществена санкция“ в размер на 250 лв. на Данчо Балджиев на основание чл.78, ал.1 от Закона за защита от дискриминация.

ПРЕДПИСВА на основание чл.47, т.4 от ЗЗДискр. на Данчо Стефанов Балджиев в качеството му на работодател да се въздържа от извършване на актове на дискриминация и създаване на предпоставки за извършване на такива.

УСТАНОВЯВА, че РИО на МОН - София не предприема необходимите действия за разрешаване на случая в 24 СОУ – София, и допуска по-неблагоприятно третиране по смисъла на §1, т.7 от ДР на ЗЗДискр.

ПРЕПОРЪЧВА на основание чл.47, т.6 от ЗЗДискр. на РИО на МОН - София, да предприема адекватни мерки в подобни случаи за преустановяване на дискриминационни практики, установени в нарушение на ЗЗДискр. и други закони, уреждащи равенство в третирането.

■ РЕШЕНИЕ от 27.04.2007 г.

по преписка № 161/2006 г., образувана по сигнал от Георги Василев Бочев, председател на ИС на Синдикална федерация на съобщенията (СФС) към КНСБ и две жалби от бивши служители и синдикални лидери на СО в БТК „Контакт“ ЕООД, Център за обслужване на клиенти – Плевен, структура от БТК АД, с управител и в качеството на работодател Джонатан Сирил Норман Гладуиш.

Твърдяно нарушение: Дискриминационно прекратени трудови правоотношения със синдикални лидери и членове на СО в центъра за контакти – Плевен, на БТК, едностранно от работодателя – Джонатан Сирил Гладуиш. Работодателят не изпълнява разпоредбата на чл.46, ал.2 от КТ

и не предоставя на синдикалната организация на СФС в предприятието помещение и други необходими условия за извършване на синдикална дейност, освен последвали уволнения на синдикални лидери и членове. По този начин е осъществена пряка и непряка дискриминация спрямо тях, нарушени са основни човешки и трудови права, регулирани от националното и европейското право.

В съответствие с чл.65 от ЗЗДискр. съставят:

УСТАНОВЯВА по-неблагоприятно третиране на новоучредена синдикална организация, основен член на СФКС към КНСБ в Центъра за обслужване на клиенти – Плевен, от страна на работодателя БТК „Контакт“ ЕООД, представлявано от Джонатан Сирил Норман Гладуиш. Неблагоприятното третиране се изразява в отказ СО да бъде призната като легитимна в предприятието, в непредоставяне на помещение и оборудване за осъществяване на синдикална дейност. На основание чл.47, т.1 от ЗЗДискр. е постановено, че същото представлява пряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. във връзка с чл.8, ал.3 от КТ, от които произтичат преки задължения за работодателя да не осъществяват пряка и непряка дискриминация, основана на членство в СО, както във вр. с чл.46, 50, 52 и 51а от КТ.

УСТАНОВЯВА по-неблагоприятно третиране на жалбоподателката Галина Цветанова, изразено в тенденциозно отношение на работното място, на основа синдикално членство и завършило с отстраняване от работно място и прекратяване на трудовия ѝ договор.

ПОСТАНОВЯВА, че поведението на работодателя представлява пряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. във вр. с чл.8 от КТ.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Галина Цветанова да бъде възстановена на работа

поради липса на компетентност.

ПРЕДПИСВА на БТК ЕООД и на мениджърския екип, на основание чл.76, ал.1, т.2 във вр. с чл. 18 от ЗЗДискр. и във вр. с чл.46, чл.50, чл.51а и чл.52 от КТ да отстранят извършените нарушения, както и да не допускат в бъдеще неравно третиране на новоучредената СО към СФС към КНСБ в съответствие с чл.46 от КТ.

ПРЕДПИСВА на основание чл.76, ал.1, т.2 във вр. с чл.65, т.4 от ЗЗДискр. на работодателя БТК „Контракт“ ЕООД незабавно да започне изпълнението на произтичащите от чл.52, ал.1 от КТ задължения да преговаря с представителите на работниците в ЦОК - Плевен, и да започне преговори за сключване на КТД.

Неизпълнението на решението на КЗД се санкционира с глоба от 2000 до 10 000 лева на основание чл.82, ал.1, ако не подлежи на по-тежко наказание след неизпълнение в 3 - месечен срок от влизане в сила на решението, и нарушенията продължават - от 5000 до 20 000 лева.

■ РЕШЕНИЕ от 07.05.2007 г.

по преписка № 30/2007 г., образувана по сигнал на 13 граждански лица, работещи по трудови правоотношения по допълнително щатно разписание в поделение 32830, с. Асен, община Павел баня, за дискриминация при упражняване правото на труд - нарушение на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр., срещу министъра на отбраната и Министерски съвет.

Твърдяно нарушение: Оплакванията са за неравноправно третиране в нарушение на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. На длъжности в армията по основни щатове работещите изпълняват същите функционални задължения като жалбоподателите, но нямат ограничение в заплащането, каквото има за назначените по допълнителни щатни бройки. Гражданските лица посочват като причина за диференцираното отношение към тях регламентирането на възнаграждени-

ята с чл.1, ал.4 на Постановление № 66 от 28 март 1996 г. на Министерския съвет, озаглавено ЗА КАДРОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА НЯКОИ ДЕЙНОСТИ В БЮДЖЕТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ с последна редакция, публикувана в Държавен вестник, бр.100 от 13 декември 2005 г.

На основание чл.65 от ЗЗДискр. съставят: УСТАНОВИ, че нормата на чл.1, ал.4 от Постановление № 66 от 28 март 1996 г. противоречи и на чл.7, буква „а“, т. „г“ от Международния пакт за икономически, социални и културни права. Този пакт е ратифициран с Указ № 1199 на Президиума на Народното събрание от 23 юли 1970 г., издаден от МВнР (обн., ДВ, бр. 43 от 1976 г.) и съобразно разпоредбата на чл. 5, ал. 4 КРБ става част от вътрешното право на страната, като се ползва с предимство пред вътрешните норми. Цитираната разпоредба от пакта гласи, че държавите - страни по пакта, признават правото на всяко лице да се ползва от справедливи и благоприятни условия на труд, които да му осигурят по-специално такова възнаграждение, което да обезпечава на всички работещи като минимум справедлива заплата и еднакво възнаграждение за равностойна работа.

Нормата на чл.1, ал.4 от Постановление № 66 от 28 март 1996 г. противоречи и на алинея 2 точка „б“ на член 141 (Art. 141) от договора за създаване на европейската общност, който задължава държавите членки да осигурят равенство на възнагражденията така, че „присъденото възнаграждение за труд, платен според времетраенето му, да бъде идентично за еднакво работно място“.

ПРЕПОРЪЧВА на Министерски съвет на основание чл.40, ал.2 и чл.47, т.6 от Закона за защита от дискриминация да преразгледа и отмени дискриминационните разпоредби на Постановление № 66 от 28 март 1996 г. - както и издадените въз основа на него нормативни актове

от ресорните министерства от гледна точка на изискванията, определени в чл.14 и чл.15 от ЗЗДискр.

■ **РЕШЕНИЕ от 21.06.2007 г.,**

по преписка № 154 от 2006 г., образувана по жалба на Иванка Славова Ненова с оплакване за дискриминация по признак пол, срещу „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателката твърди, че е дискриминирана, като е настанена на работа при по – лоши условия, защото е жена, а също и от съществуващата в предприятието система за повишаване и придобиване на степен.

В съответствие с чл.65 от ЗЗДискр. установява:

Извършена е пряка дискриминация по чл.4, ал.2 от ЗЗДискр.

Извършена е непряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.3 от ЗЗДискр.

Нарушител е Александър Конгев.

Извършено е „преследване“ по смисъла на §3 буква „а“ от ДР на ЗЗДискр., във връзка с чл.5 от ЗЗДискр.

Извършител е Петър Желязков Янков.

Засегнато лице е Иванка Славова Ненова.

Определя имуществени санкции на нарушителите в размер на по 500 лв.

Дава ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ПРЕДПИСАНИЯ на „Лукойл Нефтохим Бургас“ в качеството на работодател за преустановяване на неравното третиране.

■ **РЕШЕНИЕ от 05.11.2007 г.**

по преписка № 94/2007г., образувана по жалба на Кирилка Илиева и Силви Маринков, служители в Девето районно полицейско управление в София, срещу комисар Николай Янев – началник на Девето районно полицейско управление - СДП, гл. инсп. Валентин Колев – началник сектор ООРП, и гл. инсп. Красимир Дончовски – временно заместващ гл. инсп. Валентин Колев. Производството е образувано на признак „упражняване право на труд“.

Твърдяно нарушение: На 08 срещу 09. 06. 2007 г. спрямо жалбоподателите е оказан тормоз при упражняване право на труд, изразяващ се в грубо отнасяне, крещене и задържане в полицейското управление от страна на техни началници.

Въз основа на събраните по преписката доказателства съставят.

УСТАНОВЯВА, че на 09 юни 2007 г. спрямо Кирилка Илиева и Силви Маринков – служители на Девето районно полицейско управление – Столична дирекция „Полиция“ се извършва тормоз от страна на началника на 9-о РПУ Николай Янев, гл. инсп. Валентин Колев и гл. инсп. Красимир Дончовски по смисъла на чл.5 във връзка с параграф 1, т.1 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДискр. на признак „лично положение при упражняване право на труд“.

ПРЕДПИСВА на основание чл.47, т.1 във връзка с чл.76, ал.1, т.1 от ЗЗДискр. на началника на Девето районно полицейско управление – Столична дирекция „Полиция“, комисар Николай Янев да предприеме действия за недопускане на тормоз на полицаи от техни началници. За целта настоящото решение следва да бъде доведено до знанието на всички служители в Девето районно полицейско управление – Столична дирекция „Полиция“.

ПРЕДПИСВА на основание чл.47, т.1 във връзка с чл.76, ал.1, т.1 от ЗЗДискр. на комисар Николай Янев, на гл. инсп. Валентин Колев – началник сектор ООРП към Девето районно полицейско управление – Столична дирекция „Полиция“, и на гл. инсп. Красимир Дончовски да се въздържат в бъдеще от подобно поведение и да предприе-

мат мерки за недопускане на тормоз на техни подчинени.

ПРЕДПИСВА на основание чл.47, т.1 във връзка с чл.76, ал.1, т.1 от ЗЗДискр. на директора на Столична дирекция „Полиция“ да предприеме действия за недопускане на тормоз на полицаи от страна на техни началници и да доведе настоящото решение до знанието на служителите във всички Районни полицейски управления към Столична дирекция „Полиция“, както и на служителите в Столична дирекция „Полиция“.

III. ТРЕТИ ПОСТОЯНЕН ЗАСЕДАТЕЛЕН СЪСТАВ, специализиран по признаци – народност, гражданство, произход, религия и вяра

■ РЕШЕНИЕ от 07.03.2007 г.

по препуска № 48/2006г., образувана по жалба на Майкъл Капустин, гражданин на Канада, изтърпяващ наказанието „лишаване от свобода“ в затвора в София. Оплакванията са за дискриминация от страна на затворническата администрация, ГД „Изпълнение на наказанията“ към Министерство на правосъдието, актове на МП: чл.14 и чл.20 от Наредба № 4 от 29 март 2001 г. за условията и реда за настаняване в общежития от открит, полуоткрит и преходен тип и разпределението на лишениите от свобода по затвори, поправителни домове и трудово-поправителни общежития, и чл.12, ал.1, т.3 от Наредба № 2 от 19 април 1999 г. за положението на обвиняемите и подсъдимите с мярка за неотклонение задържане под стража, издана от Министерство на правосъдието и правната евроинтеграция. Като ответни страни сочи и Министерски съвет и главния прокурор на Република България.

Твърдяно нарушение: неравно третиране на чужди граждани, осъдени за първи път на лишаване от свобода спрямо лишениите от свобода български граждани, изразено в:

изтърпяване на наказанието лишаване от свобода единствено в затвора в София - затворническо общежитие с най-висока степен на охрана от закрит тип, заедно с рецидивисти, пълна изолация, сегрегиране, лишаване от работа, образование, здравеопазване, компетентни преводачи. Поради липса на финансови възможности, чуждите граждани не могат да се ползват от възможността за условно предсрочно освобождаване и трябва да изтърпят пълния срок на наложеното наказание лишаване

от свобода. Жалбоподателят е третиран по-неблагоприятно, като е „преследван“ и „тормозен“ от страна на администрацията на затвора, следствие на подадена от него жалба за дискриминация.

Отказан му е „трансфер“ от страна на компетентните органи, независимо че отговаря на Конвенцията за трансфер на осъдени лица (обн. ДВ, бр. 11 от 10.02.2004 г.).

В съответствие с чл. 65 от ЗЗДискр. съставят:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата на Майкъл Капустин срещу министъра на правосъдието, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ на МП, прокурора на РБългария и Министерски съвет, поради отсъствие на дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. на основа „гражданство“ относно оплакванията: за условно предсрочно освобождаване или трансфер в Канада за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода; невъзможност да бъде настанен на работа, невъзможност за упражняване на творческа дейност, недостатъчен достъп до здравеопазване.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата на Майкъл Капустин в частта относно „преследване“ и „тормоз“ от страна на затворническата администрация на затвора в София поради отсъствие на дискриминация по смисъла на чл. 4 от ЗЗДискр. във вр. с §1, т.1 и т.3 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДискр.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата на Майкъл Капустин, относно искането за отмяна на Наредба № 2 и Наредба № 4, издани от Министерство на правосъдието и правната евроинтеграция, като дискриминационни разпоредби, поради тяхната отмяна с § 51, т.4 на заключителната разпоредба на Правилника за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за изпълнение на наказанията – ДВ, бр. 71 от 01. 09. 2006 г.

УСТАНОВЯВА пряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. при настаняването на чужди граждани, изтърпяващи наказанието лишаване от свобода само в затвора в София в нарушение на чл. 12в от Закон за изпълнение на наказанията.

ПРЕПОРЪЧВА на министъра на правосъдието, на основание чл.47, т.6 от ЗЗДискр. да приведе чрез административни мерки фактическото положение относно настаняването на изтърпяващите наказание лишаване от свобода чужди граждани в съответствие с чл.12в от ЗИН в затвори, поправителни домове и общежития.

УСТАНОВЯВА неравно третиране по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. на чужди граждани, изтърпяващи наказанието лишаване от свобода в случаите, когато поради добро поведение биха могли да бъдат награждавани с домашен отпуск.

ДАВА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРЕДПИСАНИЕ на основание чл.76, ал.1, т.1 от ЗЗДискр. на главния директор на ГД „ИН“, на Министерство на правосъдието и на началника на затвора в София да осигурят подходящи места извън затвора, в които лишените от свобода чужди граждани да пребивават, когато са наградени с домашен отпуск за добро поведение.

■ РЕШЕНИЕ от 26.11. 2007г.

по преписка № 59/2007г., образувана по жалба на Димитър Недялков Недялков от София срещу „София крематориум“ АД, рег. ф.г. №8860/2001 по описа на СГС, ФО със седалище и адрес на управление - София, ул. „Заводска“ 14, представявано от изпълнителния директор Янислав Недев.

Твърдяно нарушение: В жалбата са изложени оплаквания за дискриминация по признак „гражданство“. Жалбоподателят сочи, че ценообразуването за чужденци, прилагано от „София крематориум“ АД, който се явява ответник по

жалбата, е незаконосъобразно и дискриминиращо.

В хода на производството след конструктивни и добронамерени разговори страните стигат до заключение, че проблемите, изложени в жалбата, са от компетенцията на двете страни и ще решат въпросите, като се споразумеят. Сключеното писмено споразумение е представено на състава и двете страни желаят одобряване на споразумението и прекратяване на производството.

Съставът ОДОБРЯВА сключеното споразумение между Димитър Недялков Недялков и „София крематориум“ АД, представявано от изпълнителния директор Янислав Недев, по преписка №59/2007 по описа на Комисията за защита от дискриминация.

Споразумение: страните приемат за установено, че в предмета си на дейност „София крематориум“ АД е извършило погребални услуги на покойната съпруга на жалбоподателя срещу заплащането им по тарифа „чужденец“, тъй като покойната е била гражданка на Руската федерация. С решение на Съвета на директорите на „София крематориум“ АД е отменена тарифата за услуги за чужденци - те ще се извършват по единна цена. Ответната страна се задължава да върне сумата, представляваща разликата между платеното по отменената тарифа за чужденци и дължимото заплащане на тази услуга по действащата тарифа.

ПРЕКРАТЯВА производството по преписка №59/2007 по описа на Комисията за защита от дискриминация.

Одобреното от състава споразумение подлежи на изпълнение, като съставът упражнява контрол за спазване на споразумението.

IV. ЧЕТВЪРТИ ПОСТОЯНЕН ЗАСЕДАТЕЛЕН СЪСТАВ, специализиран по признаци – образование, убеждение, политическа принадлежност, лично и обществено положение, имуществено състояние

■ РЕШЕНИЕ от 17.07.2007 г.

по преписка № 86/2006 г., образувана по жалба на Васил Генов Генов от София, с оплаквания за дискриминация по признак образование срещу министъра на регионалното развитие и благоустройството - Асен Гагаузов.

Твърдяно нарушение: При открита процедура за конкурс за длъжността „Ръководител на инспекторат“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройството спрямо жалбоподателя е допуснато неравно третиране на признак образование чрез недопускането му до участие в конкурса след представяне на документи. Съгласно изискванията на конкурса кандидатът следва да притежава образователна степен „магистър“. Жалбоподателят е представил диплома за висше образование, издадена от Киевски институт за народно стопанство „Д. С. Коротченко“. Според Конкурсната комисия дипломата, издадена през 1974 г., не е

призната по реда на Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование в чуждестранно висше учебно заведение.

Съставът приема, че приложената диплома удостоверява наличието на висше образование у жалбоподателя, както и че той е бил по-неблагоприятно третиран при участието му в конкурс за длъжността „Ръководител на инспекторат“ при МРРБ.

УСТАНОВЯВА, по отношение на Васил Генов Генов от гр. София и министъра на регионалното развитие и благоустройство – Асен Гагаузов, като орган по назначаването, че недопускането на Васил Генов Генов до участие в конкурс за длъжността „Ръководител на инспекторат“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройство съставлява пряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр.

■ РЕШЕНИЕ от 27.04. 2007 г.,

по преписка № 2/2007 г., образувана по жалба на г-р Константин Атанасов Трайков, с оплакване за дискриминация по признак образование, срещу министъра на здравеопазването – Радослав Гаударски.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателят се опла-

ква, че разпоредбата на § 9 от Наредба № 31 на МЗ от 29 декември 2006 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването (обн. ДВ. бр. 7/2007 г.) противоречи на ЗЗДискр. и е дискриминационна. Жалбоподателят твърди, че е поискал от ректора на Медицинския университет в Пловдив да му бъде призната специалност детска неврология със съображенията, че през 1979 г. като кандидат на медицинските науки е защитил дисертация в областта на детската неврология. Като кандидатски минимум жалбоподателят е взел изпит по детска неврология пред комисия, назначена от ректора на ВМИ - Пловдив, за което обаче не получава диплома, а само удостоверение, издадено от Института по педиатрия, тъй като към 1979 г. детска неврология не е била обособена като специалност. След искането да му се признае специалност жалбоподателят получава отговор от Министерство на здравеопазването, в който му се отказва признаването на специалността с мотив, че лицата, притежаващи научна степен „доктор“, не са включени в ал.1 на §5 от Наредба № 31. Съставът установява, че разпоредбата на § 9 от наредба № 34 на МЗ от 29.12.2006 г. не противоречи на ЗЗДискр.

Оставя жалбата без уважение.

■ РЕШЕНИЕ от 11.06.2007 г.

по преписка 108/2006 г., образувана по сигнал на Асоциация за европейска интеграция и права на човека - Пловдив.

Оплакванията са, че „Метро Кеш енд Кери България“ ЕООД извършва пряка дискриминация чрез отказ за достъп до стоки и услуги на признак „обществено положение“.

Твърдяно нарушение: Неравно третиране на лица с „по-малко престижни професии“ в магазините „Метро“ в сравнение с лицата с „престижни професии“. В жалбата се визират и две конкретно пострадали лица, както и наличие изобщо на дискриминационна практика в магазини „Метро“. Заседателният състав приема за недоказани твърденията на подателя на сигнала, че в магазините „Метро“, собственост на „Метро Кеш енд Кери България“ ЕООД, съществува дискриминация и отказ на достъп до стоки по признак „обществено положение“ по смисъла на чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. и чл.37 от ЗЗДискр.

На основания чл.65 от ЗЗДискр. съставът:
ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ сигнала на Асоциация за европейска интеграция и права на чове-

ка в частта относно наличие на дискриминация на признак „обществено положение“ по отношение на една от визираните като пострадали от дискриминация на основание чл.220, ал.1 във връзка с чл.221, ал.1 от ГПК, а именно - влязло в сила съдебно решение, ползващо се със сила на присъдено нещо, по същия правен спор на Върховен касационен съд преди създаването на Комисията за защита от дискриминация и прекратява производството в тази му част;

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ сигнала на Асоциация за европейска интеграция и права на човека в частта относно наличие на дискриминация на признак „обществено положение“ по отношение на другия посочен като пострадали на основание чл.52, ал.2 от ЗЗДискр., а именно - висящо съдебно производство.

ПРЕКРАТЯВА ПРОИЗВОДСТВОТО в тази му част.

В останалата част сигналът е отхвърлен като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** в частта му относно съществуването на дискриминационна практика в магазините „Метро“, тъй като издаваните карти от дружеството са клиентски, а не потребителски и търговската верига не е предназначена за крайни потребители, а се явява на нивото на дистрибутор на пазара на потребителски стоки.

V. ПЕТИ ПОСТОЯНЕН ЗАСЕДАТЕЛЕН СЪСТАВ, специализиран по признаци – увреждане, възраст, сексуална ориентация и семейно положение

■ РЕШЕНИЕ от 06.03.2007 г.,

по преписка № 96/2006 г., образувана по жалба на Венцислав Петров Вълков, с оплакване по признак увреждане, срещу дирекция „Социално подпомагане“ – Бяла Слатина.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателят се оплаква от начина, по който е изчислен диференцираният минимален доход, с който разполага, и от това, че са му прекратени целевите помощи за електроенергия, не му е отпусната еднократна помощ за лекарства.

Съставът одобрява сключено между страните споразумение. На господин Вълков се отпуска еднократна помощ и сестра му се назначава на трудов договор като негов „личен асистент“.

■ РЕШЕНИЕ от 06.03.2007 г.

по преписка № 95/2006г., образувана по жалба от Хюсеин Халил Исмаил в качеството му на председател на фондация „Хоризонти“ срещу Тракийски университет - Стара Загора, по признак „увреждане“.

Твърдяно нарушение: Предмет на жалбата е практиката на Тракийски университет - Ст. Загора, установена в Правилника за прием на студенти в Тракийски университет, и по-специално в частта му „Заболявания, при които не се разрешава кандидатстване в ТрУ“ и срещу ръководството на учебното заведение.

Като пример на установената дискриминационна практика в жалбата се сочи случаят с Илияна Калчева от Ямбол, която е направила постъпки за кандидатстване в Техническия колеж в Ямбол към ТрУ- Ст. Загора, но поради факта, че кандидатката е незряща, нейният опит за кандидатстване е бил осуетен от страна

на ръководството на Тракийски университет. Искането към Комисията за защита от дискриминация е да се установи наличие на дискриминационно отношение по изложения в жалбата казус, да се направят задължителни указания към Тракийски университет за привеждане на правилника му в съответствие със Закона за защита от дискриминацията (ЗЗДискр.), както и да се разпорежи допускането на г-ца Илияна Калчева Калчева до кандидат-студентските изпити в Тракийски университет по избраната от нея специалност.

Установено е, че в писмен отговор на Тракийски университет до г-ца Илияна Калчева Калчева по нейно запитване е дадено отрицателно становище от страна на университета по отношение на заявеното от нея намерение да кандидатства в същото учебно заведение. Отказът е мотивиран с мнение на ръководството на Техническия колеж в Ямбол към Тракийския университет - Ст. Загора и като основание отправя към разпоредбите на Приложение I "Заболявания, при които не се разрешава кандидатстване" на Правилника за прием на студенти в Тракийски университет.

Със свое решение от 11.06.2006 г. Академичният съвет на Тракийския университет е разрешил допускането на г-ца Калчева до кандидат-студентски конкурс в Техническия колеж - Ямбол.

Съставът е одобрил сключено между страните споразумение, както следва:

"Чл.1(1). Университетът се задължава да отмени текстовете от Правилника си за прием на студенти, чрез които се регламентират ограничения при кандидатстването на хора с увреждания въз основа на заболявания, посочени в списък/приложение към чл.8, ал.2 от същия правилник.

(2) Университетът се задължава да приеме промените по предходната алинея в Правилни-

ка си за прием на студенти на следващото заседание на академичния съвет, но не по-късно от 30 април 2007 г.

Чл.2. Фондацията се задължава да съдейства на университета при регламентирането на нови правила при приема на студенти с увреждания.

Чл.3. Страните се споразумяват взаимно да се информират и консултират при установяване на специфични изисквания или правила, касаещи висшето образование на хората с увреждания."

Съставът намира, че с това споразумение е постигната целта на Закона за защита от дискриминация, а именно – преустановяване на нарушението и възстановяване на първоначалното положение, когато то се основава на принципа на равното третиране (чл.47, т.2 от ЗЗДискр.). Освен това с реализацията на заложените в него мерки се дава възможност за постигане и на търсената от ЗЗДискр. превенция срещу проявите на дискриминация.

ПРЕКРАТЯВА производството по преписката.

■ РЕШЕНИЕ от 29.03.2007 г.,

по преписка № 164/2007 г., образувана по жалба на Людмил Бориславов Вълчев с оплакване от дискриминация по признак увреждане срещу СУ „Св. Климент Охридски“.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателят твърди, че СУ „Св. Климент Охридски“ не е изградил подходяща архитектурна среда за хората с увреждания, какъвто е той, и като следствие от архитектурната недостъпност на сградата на Богословския факултет е бил принуден да прекъсне обучението си.

Съставът одобрява сключено между страните споразумение.

СУ „Св. Климент Охридски“ декларира, че нецеленасочено е допуснал господин Вълчев да бъде дискриминиран и приема да приведе сградите си в съответствие с изискванията на Закона за интеграция на хората с увреждания.

■ **РЕШЕНИЕ от 19.06.2007 г.,**

по преписка № 175/2006 г., образувана по жалба на Борислав Велинов Лазаров (лишен от свобода), с оплакване за дискриминация по признак сексуална ориентация срещу затворническата администрация в Пазарджик.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателят твърди, че е дискриминиран при кандидатстване за работно място и е обиждан поради сексуалната си ориентация.

Ответната страна отрича.

Съставът ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата като неоснователна в частта относно исканията за установяване на сексуален тормоз и дискриминация при подбора на работа.

ОТХВЪРЛЯ жалбата като недопустима в останалите ѝ части.

■ **РЕШЕНИЕ от 17.07.2007 г.**

по преписка 115/2006 г. – образувана по жалби на Желязка Апостолова в качеството ѝ на майка и законен представител на Михаил Димчов Гигов и Петър Димчов Гигов, на Радка Кулекова и сигнал на конфедерация „Защита на здравето“ срещу Националната здравноосигурителна каса. Производството е образувано на признак „увреждане“.

Твърдяно нарушение: С измененията на Националния рамков договор от август 2007 г. се поставят в неравностойно положение лицата, лекарствата за чието лечение са отпаднали. Въз основа на събраните по преписката доказателства съставът:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователни жалбата на Желязка Апостолова, жалбата на Радка Кулекова и сигнала на конфедерация „Защита на здравето“ в частта относно твърденията, че измененията на Националния рамков договор представляват дискриминация на признак „увреждане“ от страна на НЗОК по отношение на лицата, страдащи от астма, лекарствата за чието лекуване са отпаднали от списъка, и установява, че няма нарушение на закона;

ОТХВЪРЛЯ като неоснователни жалбите на Желязка Апостолова и Радка Кулекова в частта относно проявена дискриминация на признак увреждане поради отпадане на лекарствата за лечение на астма Амровент, Серевент и др. (с изключение на Фликсотид) и установява, че няма нарушение на закона;

УСТАНОВЯВА, че неотпускането на лекарство Фликсотид на лица над 4-годишна възраст по реда на чл. 56, ал. 2 от Закона за здравето осигуряване представлява непряка дискримина-

ция по смисъла на чл.4, ал.3 от ЗЗДискр. на признак увреждане „астма“;

ПРЕДПИСВА на основание чл.76, ал.1, т.1 от ЗЗДискр. на НЗОК да предприеме действия за отпускане на лекарството Фликсотид по реда на чл.56, ал.2 от ЗЗО на всички лица, боледуващи от астма, на които им е било предписано лечение с Фликсотид, като Управителният съвет на НЗОК приеме ново решение по чл.56, ал.2 от ЗЗО, с което определи процедура за отпускане на лекарството Фликсотид на всички лица, на които медикаментът е бил предписан от лекар като най-подходящото лечение.

■ РЕШЕНИЕ от 25.10.2007 г.

по преписка № 85/2007г., образувана по жалба на Евдокия Георгиева Христова.

Твърдяно нарушение: След регистриране на искане от жалбоподателката и съпругът ѝ за пълно осиновяване на дете, вписано в регистъра на деца за пълно осиновяване към Регионалната дирекция „Социално подпомагане“ - Перник, не им е предложено дете за осиновяване единствено поради „напреднала възраст“ на Евдокия Христова. Мълчаливият отказ от страна на Съвета по осиновяване към РД СП и директора на дирекцията е след проведената регламен-

тирана процедура по проучване и изготвяне на социален доклад, който гласи, че „семеиството е годно за пълно осиновяване и отглеждане на дете“.

В съответствие с чл.65 от ЗЗДискр. съставът:

УСТАНОВЯВА, че спрямо Евдокия Георгиева Христова е извършена пряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. на основата на признак „възраст“ от страна на членовете на Съвета по осиновяване, с председател - директора на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ - Перник.

ПОСТАНОВЯВА на основание чл.47, т.2 от ЗЗДискр., преустановяване на дискриминационното поведение и отношение към жалбоподателката от страна на Съвета по осиновяване и директора на РД СП при реализиране на правото на жалбоподателката на осиновяване на дете при условията на пълно осиновяване в сравнение с други кандидати.

ПРЕДПИСВА на основание чл.47, т.4 във вр. с чл.76, ал.1, т.1 от ЗЗДискр., на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ - Перник и Съвета по осиновяване да се въздържат в бъдеще от дискриминационно отношение и поведение спрямо Евдокия Георгиева Христова при упраж-

няване правото ѝ на осиновяване по реда на глава шеста от СК.

ПРЕДПИСВА на основание чл.47, т.4 във вр. с чл.76, ал.1 т.1 от ЗЗДискр., на Агенцията за социално подпомагане ДА ЗАДЪЛЖИ всички регионални дирекции за социално подпомагане да съобразят практиката си със ЗЗДискр. и да се въздържат от актове на дискриминация при прилагане на нормативната уредба в процедурата по осиновяване.

ИЗПРАЩА настоящото решение на министъра на труда и социалната политика, на основание чл.67, ал.4, като орган, имащ отношение към извършеното разследване по преписката.

КЗД ще осъществи едногодишен мониторинг по реда на чл.40, ал.2 от ЗЗДискр. на дейността на Дирекция за социално подпомагане – Перник, и на Агенция за социално подпомагане.

■ РЕШЕНИЕ от 10.12.2007г.

по преписка № 157/2007 г., образувана по сигнал на сдружение „Център за независим живот“, представлявано от Капка Панайотова, по признак „увреждане“ срещу Министерство на транспорта и Министерство на образованието и науката.

Твърдяно нарушение: Оплакванията са за продължаващо нарушение от страна на Министерство на транспорта и Министерство на образованието и науката с Наредба № 31 за изискванията, условията и реда за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство, и по-конкретно на Приложение № 1, и за нарушение на Директива 2006/126 на Съвета на ЕС.

На основание чл.65 от ЗЗДискр., вземайки предвид Директива 91/439/ЕИО на Съвета от 29. 07. 1991 г., съставят:

УСТАНОВЯВА, че подадения сигнал за продължаващо нарушение от Министерство на транспорта и Министерство на образованието и

науката с издаването на Наредба № 31 за изискванията, условията и реда за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство не представлява нарушение на закона и ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата в тази ѝ част.

УСТАНОВЯВА, че министърът на здравеопазването, като не е издал до момента Наредба за изискванията за физическа годност към водачите на моторни превозни средства и условията и реда за извършване на медицинските прегледи за установяване на физическата годност за водачите от различните категории, с бездействието си е осъществил дискриминация - “неблагоприятно третиране” по смисъла на §1, т.7 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита от дискриминация.

ДАВА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРЕДПИСАНИЕ на министъра на здравеопазването да издаде Наредба за изискванията за физическа годност към водачите на моторни превозни средства и условията и реда за извършване на медицинските прегледи за установяване на физическата годност за водачите от различните категории и уведоми комисията за предприетите действия.

VI. AD НОС ЗАСЕДАТЕЛЕН СЪСТАВ – определен за конкретен случай

■ РЕШЕНИЕ от 05.04.2007 г.,

по преписка № 135/2006 г., образувана по сигнал и присъединени жалби; сигнал от Милен Михайлов, председател на Център за човешки права, жалби от Борис Тодоров Инчев, Емил Манолов Димитров, Аргир Трайков Гяуров, Николай Георгиев Ганев, Лазарин Атанасов Танев, Росица Деспова Иванова, Надежда Иванова Начкова, Сергей Петров Петков, Николай Жоров Георгиев. Твърдяно нарушение: В сигнала и жалбите са изложени оплаквания за нарушаване на чл.37 от Закона за защита от дискриминация и твърдения за дискриминация по признак „възраст“, насочени срещу Мобилтел ЕАД. Според подателите на жалбите и на сигнала дискриминацията е насочена както спрямо всеки един от тях, така и спрямо относително неограничен кръг хора – на практика спрямо всички, навършили 26 години. Доводите им са следните: От 1 август 2006 г. Мобилтел ЕАД започва предлагането на СИМ карти с префикс на номерата 0883 по тарифен план с името LOOP, рекламиран като „най-младата мрежа“. Сключилите договори до 31 август по програмата LOOP не заплащат месечна такса и могат да разговарят помежду си за 0,01 лв. на минута в рамките на 500 минути. За сключилите договор след 31.08.2006 г. цената за минута разговор в рамките на 500 минути е 0,05 лв. Условиата по тези тарифни планове, сравнени с другите, предлагани от същия оператор, са значително по-изгодни. За присъединяването към този тарифен план Мобилтел ЕАД е въвел възрастови ограничения: абонати на LOOP могат да бъдат само лица между 14- и 26-годишна възраст. По оценка на жалбоподателите този факт съставлява дискриминация. Съставът ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбите

и сигнала в частта им относно искането за установяване на дискриминиращи признаци в програмата Лууп на М-тел ЕООД и нарушаване на чл.37 от ЗЗДискр. УСТАНОВЯВА, че тарифен план Лууп на М-тел ЕАД не представлява дискриминация по смисъла на чл.4, ал.1, чл.4, ал.2 и чл.5 във връзка с §1, т.1 от ЗЗДискр. и не е извършено нарушение на чл.37 от ЗЗДискр.

УСТАНОВЯВА, че ответната страна М-тел ЕАД в качеството си на рекламодагел е допуснал реклама, която води до дискриминация по смисъла на чл.5, ал.2 във връзка с §1, т.1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита от дискриминация, което представлява нарушение по смисъла на чл.78, ал.1 от Закона. ПОСТАНОВЯВА на основание чл.47, т.2 от ЗЗДискр. преустановяване на нарушението, като М-тел ЕООД следва в качеството си на рекламодагел да предприеме необходимите мерки за преустановяване излъчването на същата реклама.

ПРЕДПИСВА на основание чл.47, т.4 от ЗЗДискр на М-тел ЕАД да се въздържа в бъдеще от актове, водещи до дискриминация и създаване на предпоставки за такава.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбите и сигнала в частта им, отнасяща се до искането за установяване, че тарифен план Лууп представлява услуга и като такава е отказана на лица на основание възрастов признак.

НА ОСНОВАНИЕ чл. 67, ал.4, чл.47 от Закона за защита от дискриминация и чл.2, ал.2 от Правилника за устройство и дейността на Комисията за защита от дискриминация изпраща настоящото решение на Комисията за регулиране на съобщенията, за да се запознае с преписката във връзка с наведени твърдения за нарушаване на чл.146 и чл.214 от Закона за далекосъобщенията.

НА ОСНОВАНИЕ чл.67, ал.4 и чл.47 от Закона за защита от дискриминация ИЗПРАЩА

НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ в качеството ѝ на контролен орган по спазване на Закона за защита на потребителите, предвидено в чл.191, ал.1 от Закона за защита на потребителите, за да се запознае с преписката във връзка с наведените и констатираните от състава твърдения за непотрена реклама по смисъла на чл.39, т.1 от Закона за защита от потребителите.

■ **РЕШЕНИЕ от 11.07.2007 г.**

по преписка № 12/2007 г., образувана по жалба от Симеон Драгомиров Георгиев по признак „възраст“, и присъединена преписка № 23/2007 г., образувана по жалба от Василка Благоева Христова по признак „възраст“, срещу управителя на НОИ и директора на СУСО.

Твърдяно нарушение: За „възрастова дискриминация“ при изчисляване на размера на пенсията с посочен начин за изчисление, който ще постави в неравноправно положение ошетените пенсионери и твърдения за „непряка дискриминация“ при диференцираното увеличение на пенсиите и следващото се от тези действия фактическо изменение на личния коефициент, служещ за основа на изчисленията за размера

на пенсията.

Съставът на основание чл.65 от ЗЗДискр.:

УСТАНОВИ, че не е извършено нарушение на закона при диференцираното увеличение на пенсиите и следващото се от тези действия фактическо изменение на личния коефициент, служещ за основа на изчисленията за размера на пенсията.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата на Василка Благоева Христова за „непряка дискриминация“.

ПРЕКРАТЯВА производството по жалбата на Симеон Драгомиров Георгиев, тъй като жалбоподателят, редовно призован, не се явява, не се представлява и не я поддържа.

■ **РЕШЕНИЕ от 23. 07. 2007 г.**

по преписка № 159/2006 г., образувана по Решение на КЗД за самосезиране и по жалба на председателя на Асоциацията на демократичните синдикати - г-р Юлиан Йорданов, за по - неблагоприятно третиране на синдикална организация, срещу Министерски съвет на Република България и Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

Твърдяно нарушение: Асоциацията на демократичните синдикати е подложена на необосно-

вана открита и тотална дискриминация чрез принудителното ѝ изваждане на 4 април 2006 г. от сградата на ул. „Екзарх Йосиф“ 37 в София, Съставът на основание чл.65 от ЗЗДискр.:

УСТАНОВЯВА, че чрез действията си в съответствие с Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост Министерски съвет на Република България и Министерство на регионалното развитие и благоустройството не са извършили пряка или непряка дискриминация по отношение на Асоциацията на демократичните синдикати.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата на Асоциация на демократичните синдикати.

■ РЕШЕНИЕ от 12.11.2007 г.

по реписка № 140/2006г. – производството е образувано по доклад за самосезиране на гоц. Благой Видин, член на КЗД, срещу министъра на вътрешните работи. Производството е образувано на признак „лично и обществено положение“.

Твърдяно нарушение: Причина за самосезирането на КЗД е Заповед Из-1161 от 28.07.2006 г. на министъра на вътрешните работи, която посочва конкретно случаи, в които следва да се налага дисциплинарно наказание „уволнение“ на

служителите на МВР. Един от така визираните случаи е шофиране в нетрезво състояние, което се наказва с дисциплинарно наказание – уволнение – както ако е било извършено в работно, така и в извънработно време.

Въз основа на събраните по реписката доказателства АД НОС заседателен състав:

УСТАНОВЯВА, че разпореденото със Заповед Из-1161 от 28.07.2006 г., издадена от министъра на вътрешните работи, не съставлява дискриминация по признак „лично и обществено положение“ и с издаването на същата заповед не е извършено нарушение на Закона за защита от дискриминация.

VII. ПЕТЧЛЕНЕН ЗАСЕДАТЕЛЕН СЪСТАВ – по „множествена дискриминация“ при наличие на два или повече признака

■ РЕШЕНИЕ от 05.04.2007 г.

по преписка № 122/2006 г., образувана по сигнал на Асоциация за европейска интеграция и права на човека със седалище Пловдив и жалба на Вяра Лъчезарова Христова от София, по признаци „възраст“ и „образование“ срещу „Мобилтел“ ЕАД.

Твърдяно нарушение: Предоставяне на стоки или услуги при по-неблагоприятни условия на основата на признака „възраст“ и дискриминация при обявяване на свободни работни места по признак „образование“.

Съставът на основание чл.65 от ЗЗДискр.:

УСТАНОВЯВА, че не е извършено нарушение на закона в хипотезата на чл.37 от ЗЗДискр. и ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата на Вяра Лъчезарова Христова от София в частта ѝ за отказ за предоставяне на услуги, като приема, че ответната страна „Мобилтел“ ЕАД в съответствие с чл.9 от ЗЗДискр. е доказала, че правото на равно третиране не е нарушено.

УСТАНОВЯВА, че не е извършено нарушение на закона и ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата на Асоциация за европейска интеграция и права на човека от Пловдив в частта ѝ за предоставяне на стоки или услуги при по-неблагоприятни условия на основата на признака „възраст“.

УСТАНОВЯВА, че на 24.06.2006 г., при обявяването на свободно работно място за юрисконсулт във вестник „Капитал“, работодателят „Мобилтел“ ЕАД е поставил изискване към кандидатите, свързано с признака „образование“, с което е нарушил разпоредбата на чл.12 ал.1 от ЗЗДискр. и е извършил акт на пряка дискриминация.

НАЛАГА за установеното нарушение на управляващите „Мобилтел“ ЕАД глоби в размер на

250 /двеста и петдесет/ лева.

ПРЕДПИСВА на работодателя „Мобилтел“ ЕАД:

1. При обявяване на свободно работно място за юристи да не поставя изискване кандидатите да са завършили висшето си юридическо образование в определен университет.

2. При обявяване на свободни работни места да не поставят изисквания към кандидатите, свързани с признаците по чл. 4 ал.1 от ЗЗДискр., освен в случаите по чл.7 от ЗЗДискр.

УСТАНОВЯВА, че стартиралите през 2006 г. телевизионни и радиореklamни клипове на тарифен план LOOP, както и рекламната на превозните средства, представляват акт на дискриминация по признак „възраст“.

ПРЕДПИСВА на изпълнителните директори на „Мобилтел“ ЕАД в качеството им на длъжностни лица: преустановяване използването и излъчването на телевизионни рекламни клипове, рекламни радиоклиповете и рекламни текстове.

■ РЕШЕНИЕ от 27.04.2007 г.

по преписка № 123/2006 г., образувана по жалба, подадена от Нели Панайотова Евстатијева.

В жалбата са изложени оплаквания за дискриминация по признак „увреждане“ и „упражняване право на труд“ и са насочени срещу Юлиана Алагъзова, и.г. директор на дирекция „Бюро по труда“ в Асеновград.

Твърдяно нарушение: Жалбоподателката работи в дирекция „Бюро по труда“ от 1993 г. На двегодишна възраст е загубила зрението на едното си око. При четене и друга работа използва очила с 5 диоптъра; сама обслужва безработните в Асеновград и региона с 19 села. Обслужваните на ден са около 200 човека. Работи в условията на психическо натоварване и шум над нормата за дейността. Съществуват и предпоставки за конфликти. Отзивите

за нея от обслужваните лица са положителни; през цялата си трудова дейност не е била наказвана, на са ѝ били правени забележки от ръководството във връзка с работата ѝ. Извикана в кабинета на временно и.д. директор на дирекция „Бюро по труда“ в Асеновград – Юлиана Алагъзова, която в присъствието на други колежки ѝ предявява документи, с обяснението, че това са писма за представяне на документи за наличието на основания за закрила по чл. 333 от КТ и предизвестие за прекратяване на трудовото правоотношение. Евстатиева иска разрешение от директорката да си вземе очилата за четене, но получава отказ с аргумент, че докато не подпише двата документа, не може да излезе. Жалбоподателката счита, че Алагъзова се е възползвала от неравностойното ѝ положение и я е принудила да подпише документите. Още в кабинета се почувствала зле и побързала да потърси медицинска помощ. Последващи медицински прегледи показват, че е получила церебрална исхемична атака. Към момента на подаване на жалбата пред комисията продължава да е в отпуск по болест след престой в болнично заведение.

Съставът ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Нели Панайотова Евстатиева относно искането да бъде определен като акт на дискриминация съкращаването на щатната бройка за ДБТ - Асеновград.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Нели Панайотова Евстатиева относно искането за установяване на неравно третиране във връзка с изменение на трудовия ѝ договор.

УСТАНОВЯВА, че ответната страна Юлиана Алагъзова в качеството ѝ на и.д. директор на ДБТ - Асеновград е извършила действия, които се определят като дискриминация по смисъла на чл.5 във връзка с &1, т.1 от Закона за защита от дискриминация.

ПРЕДПИСВА на основание чл.47, т.4 от Закона

за защита от дискриминация на Юлиана Алагъзова да се въздържа в бъдеще от извършване на актове на дискриминация и създаване на предпоставки за такава.

ПРЕДПИСВА на основание чл.47, т.4 от Закона за защита от дискриминация на Мария Ангелова, в качеството ѝ на директор, да съблюдава разпоредбите на глава втора, раздел първи от Закона за защита от дискриминация и чл.8, ал.3 от Кодекса на труда и в случай на оплакване от работник или служител да упражнява правомощията си по чл.17 от Закона за защита от дискриминация.

НАЛАГА АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАНИЕ ИМУЩЕСТВЕНА САНКЦИЯ на Юлиана Алагъзова на основание чл.78, ал.1 от Закона за защита от дискриминация в размер на 250 лв.

■ РЕШЕНИЕ от 07.05.2007 г.

по преписка № 20/2007г., образувана и по признаците за дискриминация: пол, семейно положение и членство в синдикална организация, въз основа на жалба от Петър Асенов Генов, учител по биология и здравно образование, химия и опазване на околната среда при ПГДГС „Г. С. Раковски“ – гр. Кюстендил.

Твърдяно нарушение: Неблагоприятно третиране чрез ограничаване правото му на труд, чрез непредоставяне на часове за курсово ръководство, ЗИП и СИП по биология и химия или допълване на часове в друго училище за учебната 2006-2007 г. Поради тези причини е принуден да работи с намален норматив часове, което се отразява на месечното му възнаграждение.

Съставът установи, че в отношенията между жалбоподателя Петър Асенов Генов - учител по биология и здравно образование, химия и опазване на околната среда при ПГДГС „Г. С. Раковски“, Кюстендил, и Валентина Жечева, директор на ПГДГС „Г. С. Раковски“, Кюстендил и Радостина Новакова, началник на РИО на МОН, Кюстендил

не е налице дискриминация по смисъла на чл.4 ал.1, от Закона за защита от дискриминация.

■ РЕШЕНИЕ от 18.05.2007 г.

Препуска № 170/2006 г., образувана по жалба от г-р Александър Корсун от София;

Жалбоподателят се оплаква от дискриминация по признаци „народност“, „гражданство“ и „упражняване право на труд“, като жалбата е насочена срещу директора на ЦСМП-София, г-р Георги Гелев, който отказва да го трудоустрои на лекарска длъжност в ЦСМП-София, след злополука и установена по надлежния ред намалена работоспособност.

Твърдяно нарушение: Отказът да бъде трудоустроен жалбоподателят е акт на дискриминация и по отношение на другите лекари в ЦСМП-София - г-рад, тъй като директорът не е предвидил места за трудоустрояване на лекарски длъжности.

Заседателния състав: УСТАНОВЯВА, че като не е изпълнил предписанието на органа на медицинската експертиза за работоспособността отговорната страна г-р Георги Гелев – директор на ЦСМП-София е извършил дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 във връзка с §1, т.7 и т.8 от Закона за защита от дискриминация.

УСТАНОВЯВА, че с този акт на бездействие се

нарушава и разпоредбата на чл.16 от Закона за защита от дискриминация.

УСТАНОВЯВА, че като не е определила в ЦСМП-София, работни места за лекари с намалена работоспособност, отговорната страна е създавала предпоставки за дискриминация по смисъла на чл.4, ал.3 от Закона за защита от дискриминация.

УСТАНОВЯВА, че отговорната страна е извършила дискриминация - „тормоз“ по смисъла на чл.5 във връзка с §1, т.1 от Закона за защита от дискриминация.

ПРЕДПИСВА на отговорната страна – г-р Георги Гелев, директор на ЦСМП-София, на основание чл.47, т.4 от Закона за защита от дискриминация, да се въздържа в бъдеще от извършване на актове на дискриминация и създаване на предпоставки за такава.

НАЛАГА ИМУЩЕСТВЕНА САНКЦИЯ ГЛОБА на г-р Георги Гелев – директор на ЦСМП-София на основание чл.78, ал.1 от Закона за защита от дискриминация в размер на 500 лв. (петстотин лева).

■ РЕШЕНИЕ от 30.05.2007 г.

по препуска № 32/2007г., образувана по признаците за дискриминация: „увреждане“ и „образование“, въз основа на жалба, подадена от

Николай Митков Иванов, студент в IV курс „Индустриален мениджмънт“ в Технически университет в София, срещу Технически университет в София.

Страните сключват споразумение в производството по преписката. Съставът одобрява споразумението, сключено между Технически университет-София, представляван от ректора проф. д-р инж. Камен Веселинов, и Николай Митков Иванов, студент в Технически университет-София, специалност „Индустриален мениджмънт“, IV курс, като Технически университет София се съгласява да предостави ползване на студентско общежитие на жалбоподателя. Николай Митков Иванов се задължава в рамките на 4 учебни семестъра да положи усилия и приключи със защитата на дипломната си работа, като споразумението решава окончателно спора.

Международни и европейски нормативни документи, взети предвид от Комисията за защита от дискриминация, при постановяване на актове по конкретни преписки:

Международен пакт за икономически, социални и културни права, ратифицирана с Указ № 1199 на Президиума на Народното събрание от 23. 07. 1970 г., издаден от МВнР (обн. ДВ. бр. 34/1976 г.);

Всеобщата декларация по правата на чове-

ка, приета от Общото събрание на ООН на 10.12.1948 г.;

Договор за създаване на Европейската общност – чл.141, т. в, ал.2;

Директива 91/439/ ЕИО на Съвета от 29. 07. 1991 г.;

Директива 2006/126/ЕС от 20 декември 2006 г.;

Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно правото на граждани на съюза и на членовете на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки;

Решения на Европейския съд на справедливостта в Люксембург (ЕСС): Case C – 64/96, обединено с Case – 65/96, ключово решение – Case C-60/00.

ВИСЯЩИ ПРОИЗВОДСТВА ПРЕД ВИСШИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

От образуваните производства по преписки през 2007 г. в края на същата годината не-приключени в различна фаза са 149 висящи производства.

ВТОРИ РАЗДЕЛ

КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЯТА НА КЗД

Комисията за защита от дискриминация (КЗД) упражнява контрол върху изпълнението на постановените от нея актове. Това правомощие е уредено в разпоредбите на чл.62, ал.4 и чл.77 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.). По силата на тези разпоредби КЗД контролира изпълнението на постигнатите и одобрени споразумения между страните в производството пред нея, както и на наложените принудителни административни мерки. На контрол подлежат актовете, с които са установени съставомерни деяния по смисъла на ЗЗДискр. или подбуждане към такива. По своята същност това е едно отделно самостоятелно производство, което започва след изтичане на дадения от съответния специализиран заседателен или пълен състав срок за изпълнение, който не може да бъде по-дълъг от тридесет дни. Ако в този срок правнозагължените субекти уведомят КЗД за предприетите действия за изпълнение, като представят доказателства за това, преписката приключва окончателно. За тази цел е необходимо комисията да констатира изпълнение и да го приеме за доказано. В случаите, когато след изтичане на срока не последва изпълнение на постановеното или не е налице уведомяване, стартира изпълнителното производство. То

започва с водене на кореспонденция с правнозагължените субекти. Комисията изисква доказателства за предприетите действия по изпълнението. Тези доказателства са от различно естество в зависимост от постановеното по всяко отделно решение. В случаите на постигнати споразумения например, спазването им се изпълнява, когато се установи, че страните по него нямат взаимни претенции и всяка една от тях го спазва. В тези случаи се приема, че постановеното от съответния специализиран заседателен състав е изпълнено. Ако впоследствие се установи, че са налице факти и обстоятелства, които дават основание да се приеме, че е налице неспазване на клаузите на споразумението, се предприемат действия по възобновяване на контрола. Когато са наложени принудителни административни мерки, контролът по изпълнението им продължава до представянето на доказателства за това, съответно приети и счестени за достатъчни във всеки конкретен случай.

Актовете на комисията засягат много и различни правни субекти. Те могат да бъдат както отделни граждани или техни сдружения, така и работодатели от сферата на частния бизнес и органи на държавната власт. С дадено

решение може да бъде постановено определено поведение както за един правен субект, така и за множество такива. Това от своя страна обуславя и характера на действията, които се предприемат по изпълнение на съответния акт на КЗД. Също така могат да бъдат засегнати различни сфери от обществения живот. Със своите актове комисията установи неравно третиране и се произнесе за преустановяването му в сферата на образованието, социалната сфера, интеграцията на хората с увреждания, при упражняване правото на труд, в синдикалната дейност и други.

В хода на производствата са установени случаи, в които нормативната уредба или вътрешноведомствените правила, уреждащи съответния вид обществени отношения, имат нужда от промяна в контекста на предотвратяване и преустановяване на дискриминационни практики. В тези случаи са дадени препоръки за предприемане на действия за привеждане на нормативната уредба, респ. правилата в съответствие с разпоредбите на Закона за защита от дискриминация. В този аспект са променени няколко подзаконови нормативни акта, вследствие на което нормативно заложените условия за потенциални прояви на дискриминация са

премахнати. В същия аспект са и действията на КЗД, при които чрез своите актове тя отправя препоръки за предприемане на действия от страна на работодатели с оглед предотвратяването или преустановяването на дискриминационни действия. В болшинството случаи тези препоръки, макар и с незагължителен характер, са взети предвид от адресатите им при осъществяване на тяхната дейност.

Комисията следи за изпълнението на своите актове и чрез извършване на констатирущи проверки на място. Този начин на контрол включва срещи с правнозагължените субекти по дадено решение и установяване на фактическото положение и предприетите мерки за изпълнение. За направените констатации са съставени протоколи от извършилите проверката представители на КЗД и съответните субекти, загължени да извършат, респ. да се въздържат от извършването на определени действия. Въз основа на установеното и след доклад до съответния заседателен състав, постановил акта, комисията взема решение дали да приеме предприетите действия за достатъчни и доказващи изпълнението на постановеното. През отчетния период са извършени 143 такива проверки на територията на ця-

лата страна. Установено е изпълнение в срок или предприемане на действия за това, като в някои от случаите комисията не е уведомена. Въпреки формалното неспазване на дадените срокове за уведомяване, при констатирано изпълнение не са налагани санкции за това, тъй като превантивната и възпитателната цел на постановеното със съответните актове е постигната. При една от проверките е установено пълно неизпълнение на наложени принудителни административни мерки. Събрани са необходимите доказателства и е приложена разпоредбата на чл. 82 от Закона за защита от дискриминация, като е наложена съответната санкция. При определяне на размера ѝ са взети предвид законовите изисквания за съобразяване с имущественото състояние на нарушителя и тежестта на нарушението. Контролът по изпълнението, осъществяван от КЗД, има и превантивно действие. То се изразява не толкова в налагането на глоби или имуществени санкции, колкото във възможността съответният субект, извършил или създадал предпоставки за извършването на дискриминационни действия, да придобие лоша популярност в обществото и най-вече в сферата, в която осъществява своята дейност. Това се отнася

най-вече за големите работодатели, за които превантивният и възпитателен ефект се постига по-скоро по този начин, отколкото чрез имуществени санкции. В това отношение като примери могат да бъдат посочени „Мобилтел“ ЕАД, „Ей Ви Ен-България Електроразпределение“ АД, „Ей Ви Ен-България Електроснабдяване“ АД, Банка ДСК АД и други, които независимо от воденото съдебно производство пред Върховния административен съд и невлезлите в сила актове на КЗД, сами предприеха действия по изпълнението на постановеното и уведомиха за това. Тези действия са от различно естество в зависимост от конкретните задължения, които трябваше да бъдат изпълнени, като някои от тях ще намерят своето продължение и през следващата година. Това се обуславя от факта, че в някои случаи изпълнението изисква разработването и реализирането на кратко- или средносрочни инвестиционни програми или извършването на действия, изискващи по-продължителен период от време. Такива са решенията на комисията за осигуряване на достъп за хората с увреждания до всички обществени сгради – гържавна и общинска собственост, осигуряване на възможност на хората със специфични потребности свободно и безпре-

пятствено да упражняват изборителното си право при провеждането на избори, осигуряване възможност на потребителите визуално да контролират потребяваната от тях електроенергия, доставяна им от електроразпределителни дружества в Северозападна България и други. В последния случай е представена тригодишна инвестиционна програма, чието реализиране според дружеството ще доведе до изпълнение на постановеното. Комисията продължава да следи дали тази програма се изпълнява според заложените в нея срокове, като същевременно се отчита фактът, че към края на отчетния период все още има неприключило съдебно производство и неговият изход има пряко отношение към действията, които ще бъдат предприети в бъдеще. Осигуряването на достъпност до обществените сгради за хората с увреждания също е процес, който изисква значително по-дълъг период от време от предвидения в ЗЗДискр. месечен срок за изпълнение на акта на КЗД. След самосезиране комисията задължи всички органи на централната власт и местното самоуправление да предприемат действия за обезпечаване на достъп за хората с увреждания до управляваните от тях сгради. Това тяхно задължение произтича и от разпо-

редбата на § 6 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за интеграцията на хора с увреждания и трябваше да бъде изпълнено до 31.12.2006 г. Упражнявайки правомощието си да дава задължителни предписания за спазването на ЗЗДискр. и други закони, уреждащи равенство в третирането и за недопускането на дискриминация, КЗД след издаването на предписанието предприе действия за контрол по изпълнението. След проведената кореспонденция и проверки по места се установи, че болшинството от адресатите не са изпълнили задълженията си изцяло. Част от тях са предприели действия в това отношение, други не са или предприетите такива са незадоволителни. Отчитайки обстоятелството, че постигането на тази цел изисква комплекс от мерки и вземането на управленски решения според спецификата и възможностите на всяко едно министерство, областна управа, община или населено място, комисията ще продължи да упражнява контрол по това свое предписание и през следващата година. Като се има предвид, че адресатите на акта са около 400, той ще се изразява най-вече във водене на кореспонденция с искане на доказателства за конкретните мерки, които са предприети, или етапа

на изпълнение, който е достигнат. Също така ще продължат и проверките по места. При установяване на бездействие или недостатъчна ефективност на предприетите мерки, ще бъдат наложени предвидените в чл. 82 от ЗЗДискр. санкции. Осигуряването на достъпна архитектурна среда е в пряка връзка и с упражняването на изборителното право от страна на хората със специфични потребности при провеждането на избори. Комисията постанови Централната изборителна комисия, районните и секционните комисии и министърът на гържавната администрация и административната реформа, като отговорен за провеждането на изборите, да осигурят необходимите условия за възрастните и хората със специфични потребности да упражняват изборителното си право. Отчитайки обстоятелството, че почти всички секционни изборителни комисии се помещават в изборния ден в сградите на училищата на територията на съответната община, КЗД изиска информация от министъра на образованието за предприетите мерки за изграждане на достъпна среда в училищата – гържавна собственост. В отговор комисията е уведомена, че поетапно са предприети мерки за осигуряване на достъпност на 120 училища на територията на цялата страна, разпределени по области. Контролът по изпълнението на тези мерки ще продължи и през следващата година. През отчетния период са проверени над 40 изборителни секции в различни райони и са изискани от Централната и общинските изборителни комисии списъци на секциите, определени за гласуване за тези граждани. Констатирано е, че са определени такива секции, но част от тях са отдалечени от местоживеенето на нуждаещите се хора и това затруднява упражняването на изборителното им право. В някои общини е установено, че е осигурен транспорт за тази цел, но не винаги това е достатъчно

ефективно и улеснява гражданите в необходимата степен. Друга част от определените за целта секции са с изградени най-често временни съоръжения за осигуряване на достъп, но те не отговарят на изискванията на Наредба № 6 от 23. 11. 2003 г. за осигуряване на достъпна архитектурна среда в урбанизираните територии и са практически неизползваеми. Това се отнася както за проведените през 2007 г. избори за депутати за Европейския парламент, така и за местните избори. Комисията в рамките на законовите си правомощия постанови да бъдат предприети необходимите действия в това отношение и при провеждането на всеки следващ избор. От констатираното през отчетния период може да се направи изводът, че все още не са налице необходимият синхрон и достатъчна ефективност в работата на отговорните институции в това отношение при организирането и провеждането на избори. Друг аспект от контрола по изпълнението засяга постановените актове, с които са одобрени постигнати между страните в производството споразумения. Тези споразумения имат разнообразен характер предвид признака, по който комисията е сезирана за установяване на дискриминация. През отчетния период са постигнати и одобрени споразумения по жалби от различни сфери на живота, в това число при упражняване правото на труд и образование, включително от хора с увреждания, в сферата на социалното подпомагане, здравеопазването и други. Тези споразумения са изпълнени. В резултат на това са променени изискванията за прием на студенти в едно висше учебно заведение, като отпаднаха заложените преди това ограничения за кандидатстване от страна на хора с определени заболявания и по този начин е осигурена възможност хора с увреждания да кандидатстват свободно за прием. В резултат на друго изпълнено споразумение в социален

аспект е осигурено финансовото подпомагане на нуждаещи се граждани посредством предоставяне на средства и назначаване на личен асистент. След произнасянето на комисията по жалба за ненавременно оказване на спешна помощ и смъртен случай на гражданин от ромски произход вследствие на това, е постигнато споразумение между страните, с което те поеха конкретни задължения. В резултат на това в Центъра за спешна медицинска помощ – гр. Монтана на всички граждани се осигурява необходимата специализирана помощ, без значение на произход и етнос. При проверка на място са предоставени разпечатки от получените сигнали в Центъра и времето на реакция, от които става ясно, че медицинските екипи реагират своевременно. Другата страна по споразумението също потвърждава, че след постигането и одобряването на споразумението осигуряването на спешна помощ за нуждаещите се е гарантирано.

С оглед постигането на превантивната и възпитателна функция на постановените актове и контрола, който комисията упражнява по изпълнението им, са налагани предвидените в ЗЗДискр. санкции за установени нарушения. През отчетния период са наложени 27 глоби и имуществени санкции за нарушения на ЗЗДискр. на стойност над 20 000 лв. При налагането на тези санкции е отчитано имущественото състояние на нарушителите и конкретните фактически и правни аспекти по съответното производство. Почти 100 % от тях са обжалвани и към края на 2007 г. съдебните производства не са приключили, което налага предприемането на мерки по събирането на наложените санкции да започне след окончателното произнасяне на Върховния административен съд. Паралелно с наложените санкции са предписани принудителни административни мерки в 22 от постановените от КЗД актове. Тези мерки за-

сягат широк кръг правни субекти и обхващат както установени от комисията правни норми от действащото законодателство, създаващи предпоставки за дискриминационни действия или създаването на условия за подбуждане към дискриминация, така и конкретни действия на работодатели, довели до пряка или непряка дискриминация. Принудителните мерки в повечето случаи са наложени кумулативно с глоби или санкции и към края на отчетния период са обжалвани пред съда, като производствата не са приключили. Комисията предприема необходимите действия по изпълнението им, като отчита развитието на отделните съдебни производства. В няколко случая съгът сприя изпълнението на тези мерки до приключване на производството. В други задължените субекти по своя воля предприеха действия по изпълнение на наложените принудителни мерки. КЗД ще продължи контрола по изпълнението на тези актове според развитието и окончателното решаване на делата от Върховния административен съд.

През отчетния период КЗД упражняваше постоянен контрол по изпълнението на актовете си, отчитайки особеностите на постановеното по всеки един от тях и действията на правно задължените субекти. Част от производствата са изпълнени и приключени през 2007 г. Други изискват дългосрочни мерки и комплекс от дейности и решения, за да бъде изпълнено постановеното от Комисията. С оглед на това контролната дейност по изпълнението ще продължи и през следващата година, като действията в това отношение ще бъдат преценявани за всеки отделен случай според постановеното и сферата на обществени отношения, за която се отнася.

ТРЕТИ РАЗДЕЛ

ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И МОНИТОРИНГ

В цялостната дейност на КЗД превантивната дейност е един от основните приоритети. Чрез планиране, организиране и реализация на система от мероприятия, възпроизведени от КЗД, се провежда системна политика за превенция и защита от дискриминация. Необходима предпоставка за превантивната политика е да бъдат разяснени и популяризирани пред обществеността и гражданството съвременните международни и национални стандарти и механизми, осигуряващи спазването на човешките права в национален и световен мащаб. Идеята за достойнството на всеки човек е древна като историята на човечеството и съществува в различни форми във всички култури и религии. Стремешът да се защитава достойнството на всеки човек е ядрото на концепцията за правата на човека. Тази концепция е основана на обща универсална система от ценности и е посветена на неприкосновеността на човешкия живот, въз основа на нея е изградена цялостната система за правата на човека, защитена и организирана чрез приети и утвърдени международни норми и стандарти.

На базата на произтичащите правомощия от ЗЗДискр., КЗД очерта следните основни дей-

ности за осъществяване на превенция по отношение на предотвратяване и премахване на негативните нагласи и предразсъдъци в обществото спрямо различията и многообразието, съществуващо сред целевите групи, произтичащи от признаците по чл.4 от ЗЗДискр.

I. Изследвания, проучвания и мониторинг по отношение дискриминационни нагласи и прояви на видовете дискриминация сред българското общество.

II. Дейности по популяризиране и разясняване на ЗЗДискр., Правила за производство на КЗД и практиката на КЗД към момента.

III. Извършване на превантивна дейност чрез правомощията, произтичащи по реда на чл.50 т.2 от ЗЗДискр. за издаване на актове по инициатива на членовете на КЗД.

3.1 Независими проучвания

■ Социологически проучвания

С оглед разширяване и конкретизиране на дейности за осъществяване на превенции по отношение предотвратяването и премахването на негативните нагласи и предразсъдъци в българското общество, КЗД възложи на социологическа агенция „Скала“ да извърши национално представително проучване на тема „Множествена дискриминация и дискриминация по шестте признака на ЕГРРВ-2007“.

Проучването бе възложено от КЗД в рамките на проекта „От антидискриминация към равни възможности – иновативни методи и ефективни практики на КЗД“. Подизпълнител на проекта бе фондация „Български център за джендър изследвания“.

Изследването обхваща пълнолетното население на страната и е проведено в периода от 10 до 30. 09. 2007 г. Методът на проучването се състои в стандартизирано интервю – «лице-в-лице» с продължителност на интервюта между 20 и 45 минути. Анкетата обхваща представители на трите основни етнически групи в България – ромска, турска и българска. Видовете дискриминация, обект на внимание

на изследването, са дискриминация по пол, етническа принадлежност, религиозни убеждения, възраст, сексуална ориентация, образование, увреждания и имуществено състояние.

Като цяло данните от изследването на „Скала“ сочат, че българските граждани осъзнават, че наличието на дискриминация в българското общество представлява проблем, който трябва да се разреши. Съгласно изследването, близо една трета от гражданите считат, че са били жертва на дискриминационно отношение. Често жертвите на дискриминация са или се чувстват дискриминирани по няколко признака едновременно. Най-разпространени са междуетническите дискриминационни нагласи, но най-остри са негативните нагласи спрямо малцинствата с различна сексуална ориентация. Най-висок е процентът на хората, които се чувстват дискриминирани по признак етническа принадлежност. Дискриминацията на етническа основа се осъзнава като централен дискриминационен проблем, при това от всички изследвани етнически групи. В същото време е важно да се отбележи, че за немалка част от анкетираните, дискриминационното отношение към съответна етническа група се счита за естествено отношение към тях. Често дис-

криминационните практики се считат за приемливи, дори и от хората, които са обект на дискриминацията. На второ и трето място са тези, които се считат за дискриминирани по признак възраст и физическо увреждане. Дискриминацията по признак възраст е съсредоточена главно сред хората извън т.нар. активна възраст – по-млади от 30 и по-възрастни от 50 години. Сред 30-50 годишните този признак е слабо срещан.

Третият по разпространение признак е дискриминация по признак физическо увреждане. Много от анкетираниите изобщо не осъзнават своето отношение към хората с увреждания като дискриминационно.

На повече от половината български граждани се е случвало да бъдат жертва на различни форми на дискриминация в една или друга степен. Според изследването, най-често хората очакват да станат жертва на дискриминация на улицата, а близо една четвърт от анкетираниите се страхуват от дискриминация на работното място.

Резултатите от проучването сочат, че установяването на приблизителния процент на жертвите на пряк психически, физически или сексуален тормоз е труден за отчитане, тъй като повечето от тези случаи остават недекларирани. Жените се чувстват много по-заплашени да се превърнат в обект на дискриминация, отколкото мъжете.

В заключение, резултатите от социологическото проучване на агенция “Скала” сочат, че дискриминацията във всичките ѝ форми и разновидности е разпространена в публичния живот на българското общество и е често явление в частния живот на хората.

■ Анкети

Настоящата публикация е изготвена въз основа на резултатите от проучване, проведено от Комисията за защита от дискриминация в изпълнение на проект “От антидискриминация към равни възможности – иновативни методи и ефективни практики на КЗД” в рамките на инициативата “Европейска година на равни възможности за всички – 2007”.

Проучването е направено в периода 23.03.2007 г. – 15.12.2007 г. чрез пряко попълване на анонимна писмена анкета.

Анкетирани са общо 443 лица.

Целите на това проучване са:

Първо: Да се установи има ли разбиране в българското общество по отношение на понятието “дискриминация” и дали признаците на дискриминация са разпознаваеми за българския гражданин или не.

Второ: Да се уловят най-точно обществените нагласи по отношение на проявленията на дискриминация в обществото и дали те се изразяват в търпимост и примиренчество спрямо такива прояви или за преустановяването или предотвратяването им се търси адекватна гражданска или институционална защита.

Трето: Да се констатира има ли в България установени дискриминационни практики, сред кои рискови групи най-често се срещат и в какво се изразяват.

Четвърто: Познато ли е на българския гражданин българското антидискриминационно законодателство и знае ли той как да търси и отстоява гражданските си права според закона.

Основни целеви групи на Комисията за защита от дискриминация при провеждането на това проучване са:

- общински и областни администрации и власти;
- работодатели и обединения на работодатели;

тели;

- образователен сектор: училища, регионални инспекторати, висши учебни заведения;
- неправителствени организации, сдружения и синдикати;
- полиция и други репресивни органи;
- медии.

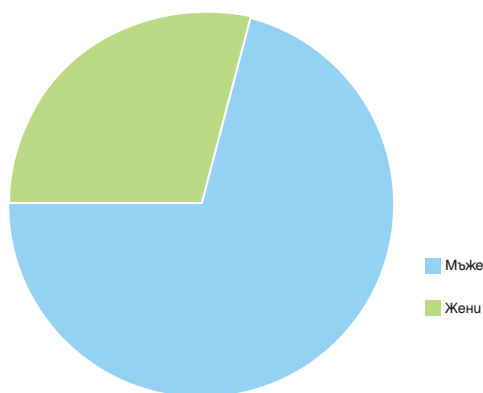
Извършеното проучване претендира за максимална достоверност и непосредственост на информацията, тъй като се прави при посещенията на комисията в Бургас, Велико Търново, Стара Загора, Монтана, Кърджали, Русе и София във връзка с проведените по проекта регионални семинари на комисията с граждани и институции от тези региони и по-нататъшната ѝ разяснителна дейност сред обществото.

В хода на изпълнението на проекта Комисията за защита от дискриминация избра да работи в активно и пряко сътрудничество с партньори от неправителствения сектор в лицето на Фондация “Български център за джендър изследвания” и Национален ромски център “Свети Георги”, а така също и с медиите, тъй като счита, че по този начин най-бързо и непосредствено може да се обменя информация за дискриминационните прояви и нагласи в ежедневието на българското общество.

ИЗСЛЕДВАНЕТО

Въпрос 1

Пол на анкетираното лице

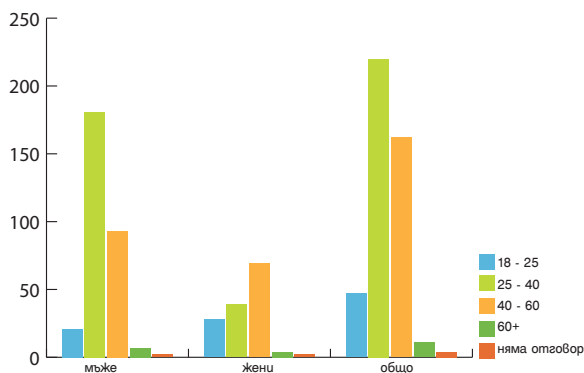
Анкетираните са общо **443** лица.

От общия брой анкетираните **140** са **жени**, **302** – **мъже**, а **едно** лице се е идентифицирало като принадлежащо към **друг** пол.

В процентно изражение относителният дял на анкетираните жени е 31,6%, на анкетираните мъже е 68,2 %, а лицето, принадлежащо към друг пол, съставлява 0,2 % от общия брой анкетираните.

Въпрос 2

Възраст на анкетираното лице

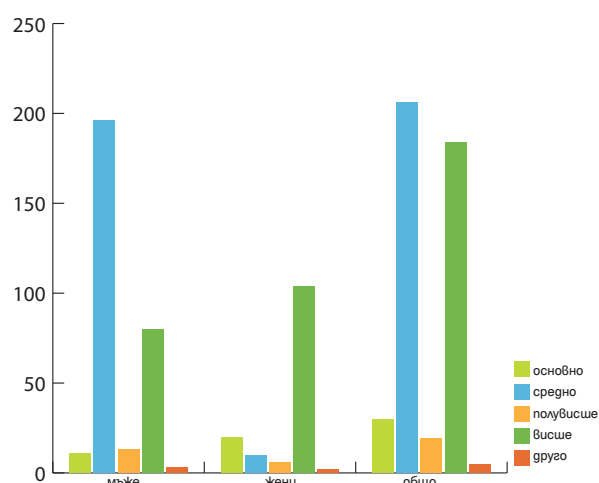

От общия брой анкетирувани, **47 лица**, от които 28 жени и 21 мъже, са се определили във възрастовия диапазон “от 18 до 25 години”; **220 лица**, от които 39 жени и 181 мъже – във възрастовия диапазон “от 25 до 40 години”; **162 лица**, от които 69 жени и 93 мъже – във възрастовия диапазон “от 40 до 60 години”; а **11 лица**, от които 4 жени и 7 мъже – във възрастовия диапазон “над 60 години”. Не са дали отговор на въпроса 2 жени и 2-ма мъже.

В процентно изражение резултатът от този въпрос е следният: от общия брой анкетирувани 10,6% принадлежат към възрастовия диапазон “от 18 до 25 години”; 49,7% – във възрастовия диапазон “от 25 до 40 години”; 36,6% – във възрастовия диапазон “от 40 до 60 години”; а 2,5% – във възрастовия диапазон “над 60 години”.

Въпрос 3

Образование на анкетираното лице

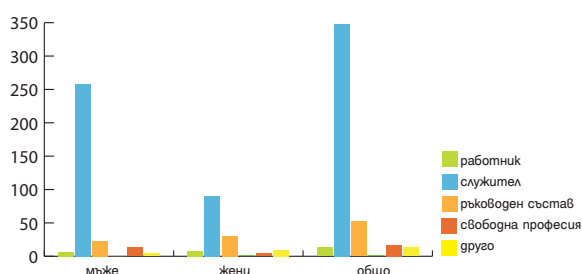
От общия брой анкетирувани **30 лица**, от които 20 жени и 11 мъже, са посочили, че са с основно образование; **206 лица**, от които 10 жени и 196 мъже – със средно; **19 лица**, от които 6 жени и 13 мъже – с полувисше; **184 лица**, от които 104 жени и 80 мъже – с висше, а **5 лица**, от които 2 жени и 3-ма мъже, са посочили, че са с друго образование.

В процентно изражение резултатите от този въпрос са следните: 6,8 % от анкетираните, от които 14,1% жени и 3,6% мъже, са с основно образование; 46,5 % от анкетираните, от които 7% жени и 64,5% мъже, са със средно обра-

зование; 4,3% от анкетираните, от които 4,2% жени и 4,3% мъже, са с полувисше образование; 41,5% от анкетираните, от които 73,2% жени и 26,3% мъже, са с висше образование; 0,9% от анкетираните, или 1,4% жени и 1% мъже, са посочили, че са с друго образование.

Въпрос 4

Служебно занятие на анкетираното лице

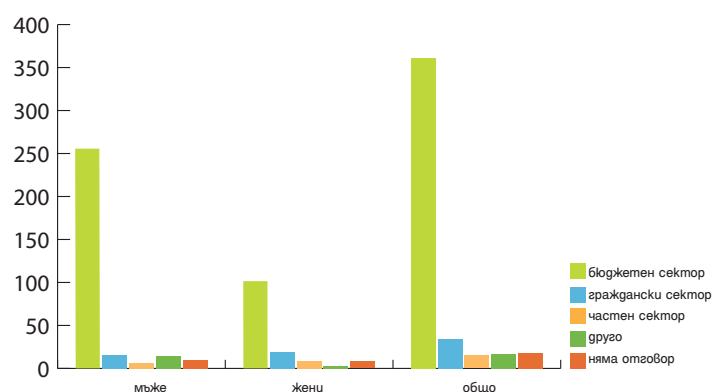
От общия брой анкетирани, **13 лица**, от които 8 жени и 6 мъже са се определили към категорията “работник”; **348 лица**, от които 90 жени и 258 мъже – към категорията “служител”; **53 лица**, от които 30 жени и 23 мъже – към категорията “ръководен състав”; **1 жена** – към категорията “свободна професия”, а **17 лица**, от които 4 жени и 13 мъже, са посочили отговор “друго” за своето служебно занятие. Не са отговорили на въпроса общо **13 анкетирани**, от които 9 жени и 4 мъже.

Отговорите на този въпрос не достигат 100%, тъй като някои от анкетираните не са посочили отговор. В процентно изражение резултатът от този въпрос е следният: 2,9% от анкетираните, от които 5,6% жени и 2% мъже, са се определили към категорията “работник”; 78,6% от анкетираните, или 63,4% жени и 84,9% мъже, са се определили към категорията “служител”; 11,7% от анкетираните, или 21,1% жени и 7,6% мъже, са се определили към категорията “ръководен състав”; 0,2% от анкетираните, или 1 жена, е заявила, че упражнява свободна професия; 3,8% от анкетираните, или 2,8% жени и 4,3% мъже, са заявили, че имат друго занятие от изброените в анкетата.

Въпрос 5

Сфера на действие на анкетираното лице

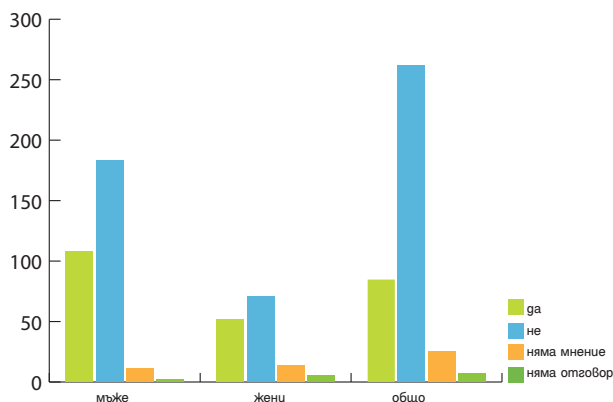

От общия брой анкетирувани, **361 лица**, от които 103 жени и 258 мъже, определят своята дейност в сферата на бюджетния сектор, **34 лица**, от които 19 жени и 16 мъже – в сферата на гражданския сектор, в който са включени НПО и синдикати, **14 лица**, от които 9 жени и 6 мъже – в сферата на частния сектор, а **17 лица**, от които 3 жени и 14 мъже – в друга сфера. **12 анкетирувани**, от които 8 жени и 10 мъже, не са посочили отговор на въпроса.

В процентно изражение резултатът от този въпрос е следният: 81,5% от анкетируваните, от които 72,5% жени и 84,9 мъже, са заети в бюджетната сфера; 7,7% , от които 13,4% жени и 5,3% мъже, са заети в гражданския сектор; 3,2% - в частния сектор, от които 6,3% жени и 2% мъже; а 3,8%, от които 2,1% жени и 4,6% мъже, имат друга сфера на действие.

Въпрос 6

Считате ли, че попадате в уязвима група

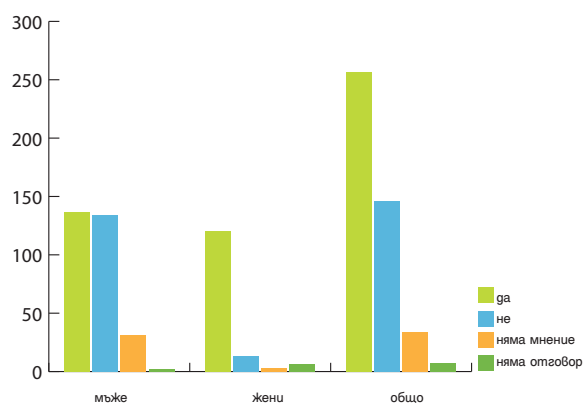
От общия брой анкетирувани, с "ДА" отговарят **160 лица**, от които 52 жени и 108 мъже; с "НЕ" отговарят **262 лица**, от които 71 жени и 183 от мъжете, а с "НЯМАМ МНЕНИЕ" по въпроса – **25 лица**, от които 14 жени и 11 мъже. Отговор на поставения въпрос не са дали **6 анкетирувани**, от които 5 жени и 2-ма мъже.

Отговорите на този въпрос показват, че 36,1% от анкетируваните, или 36,6% от жените и 35,5% от мъжете, участвали в анкетата, считат, че

попадат в уязвима група по отношение на дискриминацията. 56,9% анкетирувани, или 50% от жените и 60,2% от мъжете, не се причисляват към групата на уязвимите по отношение на явленията на дискриминацията. Посочилите отговор "нямам мнение" на този въпрос са 5,6% анкетирувани, от които 9,9% жени, а мъжете са 3,6%. Липсата на мнение по поставения въпрос вероятно се дължи на колебание и несигурност у анкетирувания по отношение на това към коя категория следва да се причисли.

Въпрос 7

Имате ли впечатление за наличие на дискриминация в обществото

От общия брой анкетирувани, с "ДА" са отговорили **256 лица**, от които 120 жени и 137 мъже; отговор "НЕ" са дали **146 лица**, от които 13 жени и 134 мъже, а **34-ма**, от които 3 жени и 31 мъже, са дали отговор "НЯМАМ МНЕНИЕ". Не са посочили отговор **7 от анкетируваните лица**, от които 6 жени и 2-ма мъже.

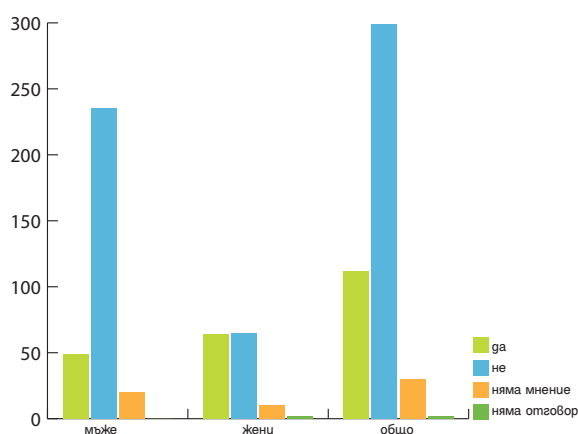
В процентно изражение, дадените отговори изглеждат по следния начин: отговорили с "ДА" – 57,8% от анкетируваните, от които 84,5% жени и 45,1% мъже.

Отговорили с "НЕ" – 33% анкетирувани, от които 9,2% жени и 44,1% мъже. Няма мнение по въпроса 7,7% от анкетируваните, от които 2,1% жени и 10,2% мъже.

Дадените отговори на този въпрос показват наличието на сериозно дискриминационно отношение в българското общество

Въпрос 8

Вие били ли сте обект на дискриминация

От общия брой анкетирани с “ДА” са отговорили **112 лица**, от които 64 жени и 49 мъже; с “НЕ” – **299 лица**, от които 65 жени и 235 мъже, а “НЯМАМ ВПЕЧАТЛЕНИЕ” – **30 лица**, от които 10 жени и 20 мъже. Отговор не са посочили **2** от анкетираните жени.

В процентно изражение резултатът е следният: отговорили с “ДА” – 25,3% от анкетираните, от които 45,1% жени и 16,1% мъже; отговорили с “НЕ” – 67,5% от анкетираните, от които 45,8% са жени и 77,3% са мъже; отговорили “НЯМАМ ВПЕЧАТЛЕНИЕ” – 6,8% от анкетираните, от които 7% са жени и 6,6% са мъже.

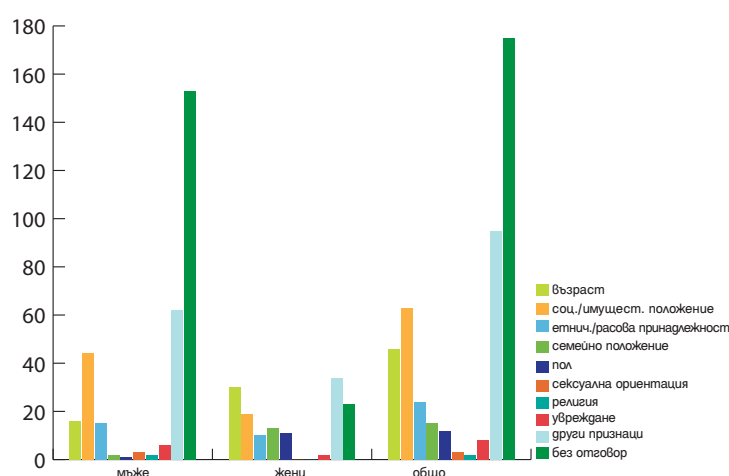
Тези резултати показват, че все още относителният дял на българските граждани, които считат, че са или са били обект на дискриминация е значим.

Анкеторът допуска известен субективизъм при самооценката по поставения въпрос, поради недостатъчната подготовка на анкетираните по въпроса “що е дискриминация”. Това отклонение анкеторът оценява на около 2%. Въпреки това, получените резултати по този въпрос са сериозна индикация за размера на

дискриминационното отношение в нашето общество.

Въпрос 9

По какъв признак считате, че сте били дискриминиран

От общия брой анкетирани, **46 лица**, от които 30 жени и 16 мъже, считат, че са били подложени на дискриминация по признак “възраст”; **63 лица**, от които 19 жени и 44 мъже – по признак “социално положение или имуществено състояние”; **24 лица**, от които 10 жени и 15 мъже – по признак “етническа или расова принадлежност”; **15 лица**, от които 13 жени и 2-ма мъже – по признак “семеино положение”; **12 лица**, от които 11 жени и 1 мъж – по признак “пол”; **3-ма мъже** – по признак “сексуална ориентация”; **2-ма мъже** – по признак “религия и вероизповедание”; **8 лица**, от които 2 жени и 6 мъже – по признак “убреждане” и **95 човека**, от които 34 жени и 62-ма мъже – по други признаци. Не са посочили никакъв отговор на поставения въпрос **175 лица**, от които 23 жени и 153 мъже, участвали в анкетата.

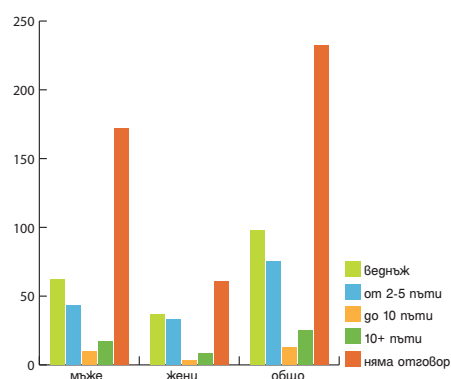
Непосочилите отговор анкетирани са от групата на онези, които не считат, че са били обект на дискриминация по предходния въпрос. В процентно изражение, резултатът изглежда по следния начин: дискриминирани по признак “възраст” – 10,4% от анкетираните, от които

21,1% жени и 5,3% мъже; по признак “социално положение или имуществено състояние” – 14,2% от анкетираните, от които 13,4% жени и 14,5% мъже; по признак “етническа или расова принадлежност” – 5,4% от анкетираните, от които 7% жени и 4,9% мъже; по признак “семеино положение” – 3,4% от анкетираните, от които 9,2% жени и 0,7% мъже; по признак “пол” – 2,7% от анкетираните, от които 7,7% жени и 0,3% мъже; по признак “сексуална ориентация” – 0,7% анкетирани, от които 0% жени и 1% мъже; по признак “религия и вероизповедание” – 0,5% анкетирани, от които 0% жени и 0,7% мъже; по признак “увреждане” – 1,8% анкетирани, от които 1,4% жени и 2% мъже; по други признаци – 21,4% анкетирани, от които 23,9% жени и 20,4% мъже.

Интересен е фактът, че при съпоставяне на отговорите на въпрос 8 и въпрос 9, броят на анкетираните, които не се считат за дискриминирани е общо 299, което значително се разминава с броя на анкетираните, които не са отговорили на 9-ти въпрос и по логика не следва да дадат отговор. Разликата е в размер на 24 от отговорилите отрицателно на въпрос 8. Изводът, който анкетаторът прави от показаните резултати, е, че някои от считащите себе си за недискриминирани, всъщност признават в следващите си отговори, че са били все пак обект на дискриминация по определен признак.

Въпрос 10

Колко често сте били дискриминиран през последните три години

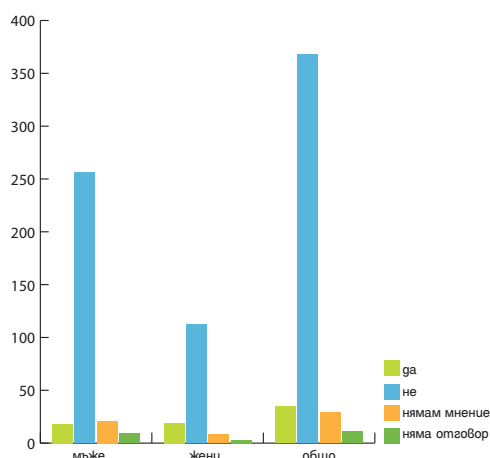

От общия брой анкетируани, **98 лица**, от които 37 жени и 62 мъже, са дали отговор “ВЕДНЪЖ”; **75 лица**, от които 33 жени и 43 мъже, са дали отговор “ОТ 2 ДО 5 ПЪТИ”; **13 лица**, от които 3 жени и 10 мъже, са дали отговор “ДО 10 ПЪТИ”, а **25 лица**, от които 8 жени и 17 мъже – отговор “НАД 10 ПЪТИ”. Логично е, че **232 анкетируани**, от които 61 жени и 172 мъже, не са посочили отговор на зададения въпрос, тъй като преди това са заявили, че не са били обект на дискриминация. Останалите 67 от анкетираните, които на въпрос 8 не са се определили като обект на дискриминация, в този си отговор отново се причисляват към групата на дискриминираните лица.

В процентно изражение дадените отговори са както следва: отговор “веднъж” сочат 22,1% анкетируани, от които 26,1% са жени и 20,4% - мъже; отговор “от 2 до 5 пъти” сочат 16,9% анкетируани, от които 23,2% са жени и 14,1% - мъже; отговор “до 10 пъти” сочат 2,9% анкетируани, от които 2,1% са жени и 3,3% - мъже; отговор “над 10 пъти” сочат 5,6% анкетируани, от които 5,6% жени и 5,6% мъже.

Въпрос 11

Толерирали ли сте дискриминационно отношение към други групи

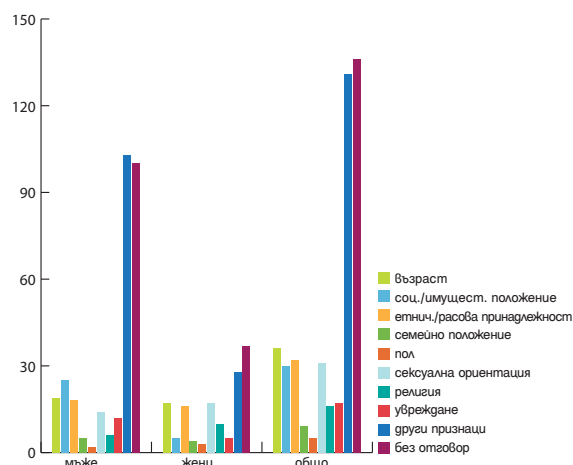
От общия брой анкетирувани с "ДА" са отговорили **35 лица**, от които 19 жени и 18 мъже; с "НЕ" са отговорили **368**, от които 112 жени и 256 мъже, а отговорът на **29 анкетирувани**, от които 8 жени и 21 мъже е "НЯМАМ МНЕНИЕ". Останалите **11** от анкетираните, от които 3 жени и 9 мъже, не са посочили никакъв отговор.

Процентното изражение на дадените отговори по този въпрос е следното: с "ДА" са отговорили 7,9% анкетирувани, от които 13,4% са жени и 5,9% мъже; с "НЕ" са отговорили 83,1% анкетирувани, от които 78,9% жени и 84,2% мъже. Няма мнение по поставения въпрос са 6,5% анкетирувани, от които 5,6% са жените и 6,9% са мъжете.

От резултата може да се направи категоричен извод, че в българското общество битува ярко изразена непримиримост към нарушенията на гражданските права и особена чувствителност към дискриминационното отношение.

Въпрос 12

По какъв признак сте склонни да проявявате диференцирано отношение към друго лице

От общия брой анкетирувани, **36 лица**, от които 17 жени и 19 мъже считат, че са склонни да третират неравно други лица по признак "възраст"; **30 лица**, от които 5 жени и 25 мъже – по признак "социално положение или имуществено състояние"; **32 лица**, или 16 жени и 18 мъже – по признак "етническа или расова принадлежност"; **9-ма**, от които 4 жени и 5 мъже – по признак "семеино положение"; **5 лица**, или 3 жени и 2-ма мъже – по признак "пол"; **31 анкетирувани**, от които 17 жени и 14 мъже – по признак "сексуална ориентация"; **16 лица**, от които 10 жени и 6 мъже – по признак "религия и вероизповедание"; **17 анкетирувани**, от които 5 жени и 12 мъже – по признак "увреждане", и **131 лица**, или 28 жени и 103-ма мъже – по други признаци. Не са посочили никакъв отговор на поставения въпрос **136 анкетирувани**, от които 37 жени и 100 мъже. Непосочилите отговор анкетирувани са от групата на онези, които преди това са заявили, че не толерират дискриминационно отношение към други групи лица. Останалите 238 анкетирувани, обаче косвено признават склонността си към диференцирано отношение към лица с различия.

В процентно изражение, резултатът изглежда

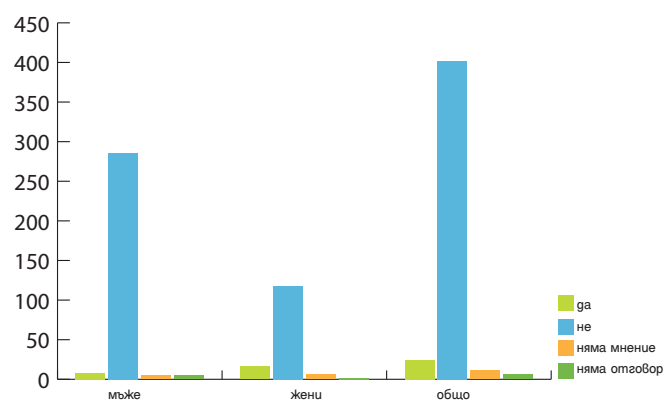

да по следния начин: дискриминация по признак “възраст” се проявява от общо 8,1% анкетирувани, от които 12% жени и 6,3% мъже; дискриминация по признак “социално положение или имуществено състояние” се проявява от общо 6,8% анкетирувани, от които 3,5% жени и 8,2% мъже; дискриминация по признак “етническа или расова принадлежност” се проявява от общо 7,2% анкетирувани, от които 11,3% жени и 5,9% мъже; дискриминация по признак “семеино положение” се проявява от общо 2% анкетирувани, от които 2,8% жени и 1,6% мъже; дискриминация по признак “пол” се проявява от общо 1,1% анкетирувани, от които 2,1% жени и 0,7% мъже; дискриминация по признак “сексуална ориентация” се проявява от общо 7% анкетирувани, от които 12% жени и 4,6% мъже; дискриминация по признак “религия и вероизповедание” се проявява от общо 3,6% анкетирувани, от които 7% жени и 2% мъже; дискриминация по признак “увреждане” се проявява от общо 3,8% анкетирувани, от които 3,5 % жени и 3,9% мъже; дискриминация по други признаци се проявява от общо 29,6% анкетирувани, от които 19,7% жени и 33,9% мъже. Впечатление прави значимият относителен дял на анкетируваните, сочещи своята склонност към дискриминация по други признаци. За

анкетора това е индикация за многообразието на диференцираното отношение на българския гражданин към други групи лица, носители на различия.

Въпрос 13

Били ли сте обект на сексуален тормоз

От общия брой анкетирувани с “ДА” са отговорили **24 лица**, от които 16 жени и 8 мъже; с “НЕ” са отговорили **402 лица**, от които 118 жени и 286 мъже, а с “НЕ МОГА ДА ОТГОВОРЯ” – **11 лица**, от които 6 жени и 5 мъже. Никакъв отговор не са дали **6 анкетирувани**, от които 2 жени и 5-ма мъже.

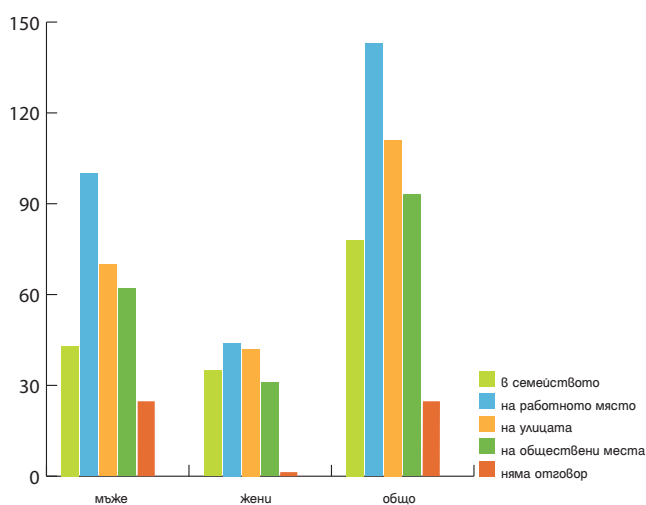
В процентно изражение резултатите от този въпрос са както следва: отговорили с “ДА” – общо 5,4%, от които 11,3% жени и 2,6% мъже; отговорили с “НЕ” – общо 90,7%, от които 83,1%

жени и 94,1% мъже. “НЕ МОГА ДА ОТГОВОРЯ” са заявили 2,5% анкетирани, от които 4,2% жени и 1,6% мъже.

Видно от получените резултати е, че обекти на сексуален тормоз са предимно жени.

Въпрос 14

Къде според вас се упражнява най-често сексуален тормоз

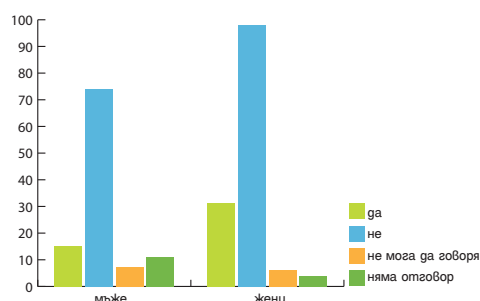
От общия брой анкетирани, **78 лица**, от които 35 жени и 43 мъже, са посочили “семейството” като място, на което най-често се упражнява сексуален тормоз; **143 лица**, от които 44 жени и 100 мъже, сочат “работното място”; **111 лица**, от които 42 жени и 70 мъже считат, че

“улицата” е мястото на най-честите прояви на сексуален тормоз, а **93 лица**, от които 31 жени и 62 мъже твърдят, че това са “обществените места”. **10 от анкетираните жени** са посочили повече от едно място, където се упражнява сексуален тормоз, а **9 от анкетираните мъже** не са дали никакъв отговор.

В процентно изражение резултатите са следните: “в семейството” – общо 17,6%, от които 24,6% са жени и 14,1% мъже; “на работното място” – общо 32,3%, от които 31% жени и 32,9% мъже; “на улицата” – общо 25,1%, от които 29,6% жени и 23% мъже; “на обществени места” – общо 21%, от които 21,8% жени и 20,4% мъже. Следователно, **най-голям относителен дял от анкетираните намират, че сексуален тормоз се упражнява най-често на работното място.**

Въпрос 15

Били ли сте обект на преследване

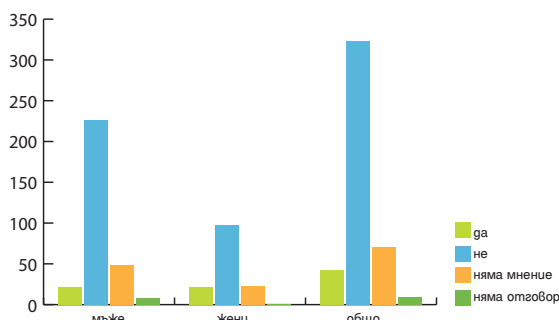
От общия брой анкетирувани, с "ДА" са отговорили **39 лица**, от които 18 жени и 21 мъже; с "НЕ" са отговорили **370 лица**, от които 114 жени и 258 мъже, а с "НЕ МОГА ДА ОТГОВОРА" – **31 лица**, от които 9 жени и 22 мъже. **3-ма анкетирувани**, от които жени и мъже не са посочили никакъв отговор.

В процентно изражение, резултатът е следният: отговорили с "ДА" анкетирувани са 8,8%, от които жени – 12,7%, мъже – 6,9%; отговорили с "НЕ" анкетирувани са 83,5%, от които жени – 80,3%, мъже – 84,9%; отговор "НЕ МОГА ДА ОТГОВОРА" са дали 7% анкетирувани, от които 6,3% жени и 7,2% мъже.

Изводът, който анкетаторът прави, е, че явление "преследване" по смисъла на ЗЗДискр. следва да бъде занапред обект на по-обстойно изследване, за да се установи къде и от кого се проявява.

Въпрос 16

Примиравате ли се при констатирувани случаи на дискриминация

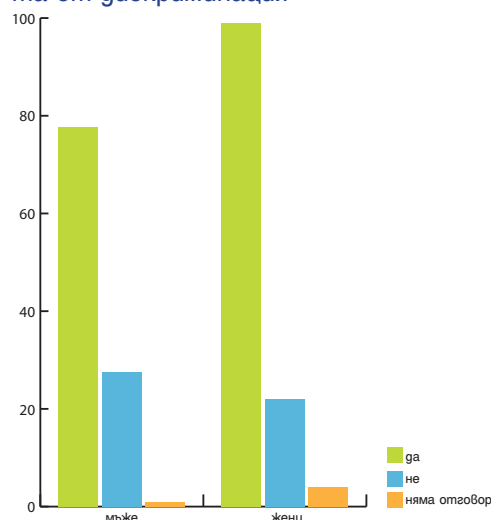
От общия брой анкетирувани, с "ДА" са отговорили **42 лица**, от които 21 жени и 22 мъже; с "НЕ" са отговорили **323 лица**, от които 97 жени и 226 мъже, а с "НЯМАМ МНЕНИЕ" са отговорили **70 лица**, от които 23 жени и 48 мъже. Отговор не са посочили **8 анкетирувани**, от които 1 жена и 8 мъже.

В процентно изражение, резултатът е следният: отговорили с "ДА" анкетирувани са 9,5%, от които 14,8% жени и 7,2% мъже; отговорили

с "НЕ" анкетирувани са 72,9%, от които 68,3% жени и 74,3% мъже; отговор "НЯМАМ МНЕНИЕ" са дали 15,8% анкетирувани, от които 16,2% жени и 15,8% мъже. Привързано с резултатите от въпрос 12 относно склонността на конкретния анкетируван да проявява диференцирано отношение към различни групи лица, то от получения резултат може да се изведе констатацията, че в българското общество все още битува склонност към неприемане на различията, но и известна склонност към пасивност спрямо проявите на дискриминация.

Въпрос 17

Знаете ли дали има законодателство за защита от дискриминация

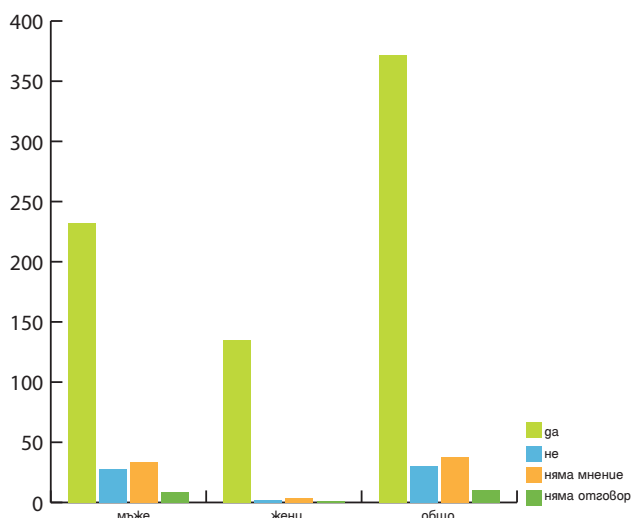
От общия брой анкетирувани, с "ДА" са отговорили **341 лица**, от които 127 жени и 216 мъже; с "НЕ" – **98 лица**, от които 14 жени и 84 мъже. Отговор не са посочили **4 анкетирувани**, от които една жена и 4-ма мъже.

В процентно изражение, резултатът е следният: отговорили с "ДА" анкетирувани – 77%, от които 89,4% жени и мъже – 71,1%; отговорили с "НЕ" анкетирувани – 22,1%, от които жени – 9,9% и мъже – 27,6%.

Предвид начина на извършване на проучването, полученият резултат е напълно логичен и очакван.

Въпрос 18

Необходимо ли е според вас да се предприемат мерки от страна на държавата за преодоляване на дискриминационните практики

От общия брой анкетирувани, с “ДА” са отговорили **366 лица**, от които 135 жени и 232 мъже; с “НЕ” са отговорили **29 анкетирувани**, от които 2 жени и 28 мъже, а отговор “НЯМАМ МНЕНИЕ” са дали **38 анкетирувани**, от които 4 жени и 34 мъже. Не са посочили отговор **10 анкетирувани**, от които 1 жена и 10 мъже.

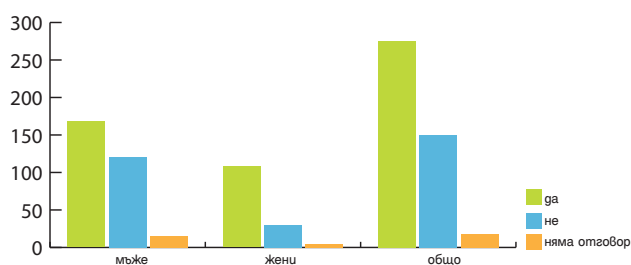
В процентно изражение, резултатът е следният: отговорили с “ДА” анкетирувани – 82,6%, от които жени – 95,1% и мъже – 76,3%; отговорили с “НЕ” анкетирувани – 6,5%, от които жени – 1,4% и мъже – 9,2%; нямат мнение по въпроса – 8,6% анкетирувани или 2,8% жени и 11,2% мъже.

Изводът, който се налага, е, че очакванията на българския гражданин в областта на закрилата и превенцията от дискриминация са свързани основно с административната намеса на държавата в регулацията на обществените отношения в тази сфера. Полученият по този въпрос резултат показва, че независимо от съществуващите НПО, развиващи правозащитна дейност, както и независимо от явното недоверие на българина към националната ни съдебна система, за пореден път българският

гражданин е склонен да делегира на държавата дейностите по защита и превенция от дискриминацията.

Въпрос 19

Знаете ли дали в България съществува институция/институции за защита от дискриминация

От общия брой анкетирувани, с “ДА” са отговорили **276 лица**, от които 108 жени и 168 мъже; с “НЕ” са отговорили **151 лица**, от които 30 жени и 121 мъже. Отговор на поставения въпрос не са дали **18 анкетирувани**, от които 4 жени и 15 мъже.

В процентно изражение, резултатът от този въпрос е следният: 62,1% от анкетираните, от които 76,1% жени и 55,3% мъже, разпознават в лицето на КЗД институция за защита от дискриминация. 33,9% от анкетираните обаче, между които 21,1% жени и 39,8% мъже, не са наясно със съществуващите в нашата страна институции за защита от дискриминация.

Този резултат поставя пред КЗД предизвикателството да продължи да работи сред широките кръгове от населението на България за популяризиране на правата и задълженията на гражданите по Закона за защита от дискриминация, както и за правомощията на КЗД и лостовете за защита и превенция срещу дискриминационни проявления.

Нашите изводи

В българското общество битува ярко изразена непримиримост към нарушенията на гражданските права и особена чувствителност към дискриминационното отношение.

Заявената непримиримост обаче по-скоро се проявява тогава, когато са засегнати личните права и пространство на конкретния индивид, а що се касае до нарушения спрямо други лица или обществени групи, битува известна пасивност.

Някои от считащите себе си за толерантни към различните хора и техните особености признават, че все пак в тях битува една вътрешна непримиримост и неприемане на определени различия при определени групи лица.

Изключително тревожна тенденция в българския бит и обществен живот е наличието на сексуален тормоз. Видно от получените резултати е, че обекти на сексуалния тормоз са предимно по-младите жени.

Най-голям относителен дял от случаите на

сексуален тормоз имат тези, които се извършват на работното място.

Немалък брой лица биват подлагани на преследване по смисъла на Закона за защита срещу дискриминацията, което представлява една обезпокоителна тенденция в българското общество.

Очакванията на българския гражданин са свързани с административната намеса на държавата в регулацията на обществените отношения в сферата на дискриминацията, т.е. независимо от съществуващите НПО, развиващи правозащитна дейност, както и независимо от явното недоверие на българите към собствената им правозащитна съдебна система, за пореден път българският гражданин е склонен да делегира на държавата дейностите по защита и превенция от дискриминацията. Това предопределя на свой ред мястото на КЗД да е по-близо до гражданския интерес и дейността ѝ да бъде насочена приоритетно към защитата от дискриминационни действия на публични органи на власт и на работодатели спрямо граждани и техните сдружения.

КЗД има да извършва още доста разяснителна

работа, за да могат съдържанието и принципите, вложени в ЗЗДискр., да достигнат до възможно най-широк кръг граждани, институции, работодатели и медиуми. В останалата част от разяснителната си кампания КЗД трябва да обърне особено внимание на обучаващите се млади хора както във висшите учебни заведения, така и в средното образование. За целта КЗД следва да работи в непосредствена връзка и взаимодействие с МОН.

3.2 Мониторинг, препоръки и предписания

В цялостната си дейност Комисията спазва принципа, че най-добрата борба с дискриминацията е нейното недопускане и това е основен неин приоритет. Една от функциите на Комисия за защита от дискриминация е осъществяването на контрол по прилагането и спазването на националния антидискриминационен закон или други закони, уреждащи равенство в третирането. Осъществяването на контрол е конкретен „механизъм“, водещ към резултативност за приемане на толерантността и диалогичния подход като форма на общуване, но толерантността като позитивно отношение към другия, а не като безразличие към другия. Трудностите към постигането на тези отношения между индивидите в обществото комисията открива чрез своите конкретни действия, съгласно визираната в чл.40, ал.2 от Закона за защита от дискриминация нейна компетентност – осъществяване на контрол, наблюдение и изследване на проявите форми на нетолерантност, респективно проявени форми на неравно третиране, както и компетентността ѝ, произтичаща от чл.47, т.10 от Закона за защита от дискриминация, да провежда

независими проучвания относно дискриминацията.

Израз на посочените дотук компетентности на комисията е извършването на мониторинг в конкретни сфери на обществения живот. Една от тях са помощните училища за деца и ученици със специални образователни потребности, които не усвояват държавните образователни изисквания за предучилищно възпитание и подготовка, държавните образователни изисквания за учебно съдържание, настанени в тях при изразено желание на родителите/настойниците. Те са регламентирани с Наредба № 6 от 19. 08. 2002 г. за обучение на деца със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания, издадена от Министерството на образованието и науката.

Председателят на Комисията за защита от дискриминация сформира през 2007 г. експертна работна група за осъществяване на констатирущи проверки в помощни училища от системата на Министерството на образованието и науката, със задача да установи съществуват ли дискриминационни практики в процедурата по приема, както и в учебно-възпитателния процес в тези училища спрямо деца от малцинствен произход и деца с увреждания. В

експертната работна група взимат участие представители на следните държавни институции: Комисия за защита от дискриминация, Министерство на образованието и науката, Национален съвет за интеграция на хората с увреждания към МТСП, на неправителствените организации: фондация „Сега“, фондация „Проект права на човека“, програма „Рома“ – Отворено общество, Българска асоциация за интелектуални затруднения (БАЛИЗ).

Работната група провежда 2 предварителни работни срещи за определяне на методологията, по която следва да се извършат проверките и квалифицират констатациите от тях. В нея са включени: преглед на документацията, досиетата на приетите в помощни училища деца, дневници, протоколи, молби от родители; оглед на сградния фонд; интервюта-събеседване с деца от различни класове; срещи с педагогическите колективи, директори на училищата, психолози и логопеди. След завършване на всяка конкретна проверка се провежда работна среща на експертната група за обобщаване и анализиране на направените констатации.

За нуждите на извършвания мониторинг са посетени и проверени 22 помощни училища в различни региони на страната.

При проверките, иницирани от Комисията за защита от дискриминация, са констатирани дискриминационни практики и конкретни дискриминационни факти, съществуващи в системата на помощните училища. Те са отразени в доклад, изготвен от работната експертна група, с който е информирана Комисията за констатираните нарушения на антидискриминационните норми относно обучаващите се в тях деца от малцинствен етнически произход и деца с увреждания. Направените констатации са тревожни.

Запознавайки се резултатите от преведения мониторинг в помощните училища, отразени в доклада на експертната група, Комисията за защита от дискриминация постановява:

■ **РЕШЕНИЕ от 16.10.2007 г.**, с което дава:

1. ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРЕДПИСАНИЕ на министъра на образованието и науката:

1.1. Да предприеме мерки за преустановяване приема в специалните училища и детски градини на деца, спрямо които не е осигурено и приложено обучение по чл.20, ал.2 от Закона за народната просвета и не са изчерпани всички възможности за обучението им в общообразователните училища и детски градини, съпроводено с допълнително обучение на български

език по специализирана методика за усвояване.

1.2. Да се измени нормативният акт, като се предвиди участие на представител на Държавната агенция за закрила на детето в Централната диагностична комисия към МОН по чл. 26-27 от Наредба № 6 от 19. 08. 2002 г. за обучението на деца със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания, както и участието на специалисти за работа с деца билингви.

1.3. Да предприеме мерки за изработване и прилагане на единна методика за установяване изчерпването на възможностите за обучение в общообразователни детски градини и училища като една от предпоставките за приемане в специално учебно заведение по чл.2, ал.3 от Наредба № 6 от 19. 08. 2002 г. за обучението на деца със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания, включително и изискуемите документи, удостоверяващи предпоставките на чл. 2, ал.3 от Наредба № 6.

1.4 Да подобри материално-техническата база на помощните училища и обезпечи сградния фонд с необходимите технически съоръжения за осигуряване на достъпна архитектурна среда за децата с увреждания.

1.5 Да предприеме мерки за повишаване нивото на предоставяното специализирано образование в помощните училища, чрез внедряване на актуални ресоциализиращи и интегриращи програми в учебно-възпитателния процес.

1.6. Да се изготви план за действие по националната стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, в плана да се определят мерки по недопускане приемането на здрави деца в помощните училища.

1.7. Да предвиди участие на експерти от съответния Отдел за закрила на детето при дирекция „Социално подпомагане“ и на специали-

сти за работа с деца билингви в състава на диагностичните екипи в специалната детска градина или училище, както и в състава на диагностичните комисии към инспекторатите по образование.

2. Дава ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРЕДПИСАНИЕ на председателя на Държавната агенция за закрила на детето да предприеме необходимите действия за участие на експерти от агенцията в Централната диагностична комисия към МОН, както и на експерти от съответния Отдел за закрила на детето в диагностичните комисии към инспекторатите на МОН и в диагностичните екипи в помощните училища, които се сформират на основание разпоредбите на Наредба № 6 от 19. 08. 2002 г., като задължително и с участието на двете ведомства се проведе повторна експертиза на приетите деца и неподлежащите на обучение в тях бъдат изведени в общообразователни училища.

3. Дава ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРЕДПИСАНИЕ на министъра на образованието и науката и на председателя на държавната Агенция за закрила на детето да бъде преустановена практиката за даване на указания към директорите от системата на помощните училища за определяне на етническия произход на учениците въз основа на външни белези, като счита, че изискваната статистика следва да се осъществява на принципа на самоопределянето.

4. Определя срок от 30 дни за уведомяване на Комисията за защита от дискриминация за изготвяне на програма с конкретни мерки и срокове за изпълнение на дадените задължителни предписания, считано от датата на получаването им.

5. Комисията за защита от дискриминация определя шестмесечен срок за провеждане на мониторинг по изпълнение на програмата по предходната точка, като задължава министъра на образованието и науката и председателя

на Държавната агенция за закрила на детето да уведомят комисията в края на втория, четвъртия и шестия месец за реализацията на задължителните предписания.

Решението е обжалвано пред Върховен административен съд, където тече процедура по съдебен контрол.

Правото на всички на равенство пред закона и защита срещу дискриминация е всеобщо право. В своята дейност Комисията за защита от дискриминация е специализиран орган по спазването и прилагането на принципа за равно третиране.

Когато установи, че нарушаването на принципа на равно третиране засяга широк кръг от обществото и проблема има висока обществена значимост, комисията за защита от дискриминация постановява общи административни актове: препоръки, задължителни предписания с адресати, други държавни институции, институции на местната власт, представители на работодателите и други задължени правни субекти съгласно антидискриминационното законодателство. В повечето от случаите, комисията издава акта си по собствена инициатива или по доклад на член от комисията. Възможно е в дейността си по правоприлагане комисията да установи, че административен акт, издаден от държавен орган или орган на местната власт, противоречи на норма от Закона за защита от дискриминация или друга антидискриминационна норма в друг закон или международен акт. В тези случаи комисията облича своето волеизявление за спазване на принципа на равно третиране в общи административни актове, засягащи неопределен брой адресати, засегнати лица.

В следващото изложение е направен преглед на актове, постановени от Комисията за защита

от дискриминация и имащи широка обществена значимост. Тези актове са пряк израз на законово определените компетентности на комисията, произтичащи от чл.47, т.4 и т.6 по налагане на принудителни административни мерки и е задължителен за адресатите си (при нужда и по изключение може да бъде изпълнен с помощта на държавната принуда).

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРЕДПИСАНИЕ от 24.04.2007 г. на Комисията за защита от дискриминация относно: Осигуряване на свободен достъп до помещенията на ЦИК, РИК и СИК за лицата с увреждания, ползващи помощни технически средства за своето предвижване.

Агресирана до Централната изборителна комисия

Във връзка с провеждане на избор на евродепутати на Република България и свързаните с това правомощия на Централната изборителна комисия, разписани в чл.10н във връзка с чл.10л на Закона за избор на президент и вицепрезидент на Републиката (обн. ДВ, бр.82 от 4.10.1991 г., посл. изм.ДВ, бр.24 от 21.03.2006 г.), комисията напомня, че за безпроблемното упражняване на конституционното право на избор е необходимо да бъдат взети своевременно мерки за осигуряване на свободен достъп до помещенията на ЦИК, РИК и СИК за лица с увреждания, ползващи помощни технически средства за своето предвижване (инвалидни колички и др.п.).

Към този момент действат разпоредбите на §6 на ПЗР на Закона за интеграция на хората с увреждания и Наредба №6 от 26. 11. 2003 г. за изграждане на достъпна среда в урбанизираните територии (обн. ДВ, бр.109 от 16. 12. 2003 г.), а според чл.5 на Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.), действията по из-

граждане и поддържане на архитектурна среда, затрудняваща достъпа на лица с увреждания до публични места, се счита за дискриминация. Предвид гореизложеното и на основание чл.47, т.4 във връзка с чл.40, ал.1 и ал.2 от ЗЗДискр. Комисията за защита от дискриминация РЕШИ:

ПРЕДПИСВА НА ЦЕНТРАЛНАТА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ ЗА ИЗБОР НА ЕВРОДЕПУТАТИ, МАЙ 2007 г., своевременно да бъдат предприети необходимите мерки, за да бъде осигурен свободен достъп до помещенията на СИК на лицата с увреждания, ползващи помощни технически средства за своето предвижване (инвалидни колички и др.), съобразно разпоредбите на §6 на ПЗР от Закона за интеграция на хората с увреждания и на чл.35 и чл.36 от Наредба №6 от 26. 11. 2003 г. за изграждане на достъпна среда в урбанизираните територии (обн. ДВ, бр.109 от 16. 12. 2003 г.) в дните на провеждане на избора.

Да бъде осигурен свободен достъп до помещенията на РИК и ЦИК на лицата с увреждания, ползващи помощни технически средства за своето предвижване (инвалидни колички и др.), съобразно разпоредбите на §6 от ПЗР на Закона за интеграция на хората с увреждания и

на чл.35 и чл.36 от Наредба №6 от 26. 11. 2003 г. за изграждане на достъпна среда в урбанизираните територии (обн. ДВ, бр.109 от 16. 11. 2003 г.) по време на изборната кампания и в срока за подаване на жалби и сигнали, включително и в дните за провеждане на избора.

В случай на констатирани нарушения, на нарушителите ще бъдат наложени предвидените в Закона за защита от дискриминация санкции и глоби.

■ **РЕШЕНИЕ от 24.04.2007 г.** на Комисията за защита от дискриминация по доклад на доц. Ирина Мулешкова и Анели Чобанова, членове на комисията, с правно основание чл.50, т.2 от Закона за защита от дискриминация, съдържащ предложение към Комисията за упражняване на правомощието ѝ по чл.47, т.8 от ЗЗДискр., относно отправяне на препоръка до Министерския съвет на Република България за започване на подготовка и своевременно провеждане на процедура за ратификация на Конвенция за правата на хората с увреждания, открита от ООН за подписване на 30. 03. 2007 г. в Ню Йорк, и на Факултативния протокол към нея, както и внасянето им за ратификация от Народното събрание на Република България.

Мотивите са, че Конвенцията за правата на хората с увреждания представлява един цялостен документ, чиито норми уреждат пряко международни правоотношения в сферата на защитата на правата на хората с увреждания и основните им свободи. Те твърдят, че възприемането на този документ от съответна държава предоставя допълнителна възможност на нейните граждани да търсят защита за нарушените си права или да намират пряко разрешение на спорни въпроси. Освен това, всяка присъединила се държава може да се ползва от възможността за участие в официалните органи, предвидени в тази конвенция, с индивидуално или представително участие, както и с мнения, предложения и становища, което е един легален начин за въздействие в усъвършенстването на международното правораздаване и нормотворчество в сферата на хората с увреждания.

Като специализиран държавен орган за превенция и защита от дискриминация, както и за осигуряване на равенство във възможностите, в компетенциите на Комисията за защита от дискриминация по чл.40, ал.1 във връзка с чл.1 от 33Дискр. е да упражни правомощието си по чл.47, т.8 от 33Дискр. и да отправя препоръка

до Министерски съвет на Република България за започване на подготовка и своевременно провеждане на процедура за ратификация на Конвенцията за правата на хората с увреждания, открита от ООН за подписване на 30. 03. 2007 г. в Ню Йорк, и на Факултативния протокол към нея, както и внасянето им за ратификация от Народното събрание на Република България.

Вземайки предвид същността на докладвания документ, както и възможностите за пряко прилагане на неговите норми в международното и вътрешното правораздаване, както и предвид отпращания на 13. 02. 2007 г. в Брюксел призив от страна на ЕК за присъединяване на страните членки на ЕС към конвенцията и неразривно свързания с нея Факултативен протокол, Комисията за защита от дискриминация

ПРИЕМА ДА ОТПРАВИ от името на пълния състав на Комисията за защита от дискриминация, съгласно чл.47, т.8 от 33Дискр., **ПРЕПОРЪКА** до Министерския съвет на Република България за започване на подготовка и своевременно провеждане на процедура за ратификация на Конвенция за правата на хората с увреждания, открита от ООН за подписване на 30. 03. 2007 г. в Ню Йорк, и на Факултативния протокол към нея, както и внасянето им за ратификация от

Народното събрание на Република България.

Комисията за защита от дискриминация прави ПРЕПОРЪКА

до Министерския съвет на Република България

На 30. 03. 2007 г. ООН откри процедура по подписване на Конвенция за правата на лицата с увреждания, както и на Факултативен протокол към същата. В конвенцията се установяват правила за зачитане на основните права, свободи и достойнството на хората с увреждания при тяхната социална интеграция и реализацията им на пазара на труда.

Конвенцията и факултативният протокол са резултат на приетата на 24. 01. 2007 г. от Генералната асамблея на ООН Резолюция 61/106 и са открити за подписване от държавите участници в ООН на 30. 03. 2007 г. на тържествено заседание на Генералната асамблея. В деня на откриването, двата документа са подписани от 81 страни, а по-късно с подписа си се присъединява и представителят на Ямайка.

На тържественото заседание заместник главният секретар на ООН г-жа Аша-Роуз Мигиро заявява, че конвенцията е била подготвяна в рамките на три години. На същото събитие, върховният комисар по правата на човека г-жа Луиза Арбур изрично подчертава, че конвенцията е преди всичко резултат на усилията на самото общество на хората с увреждания. Тя отбелязва също така и че когато една държава подписва конвенцията и факултативния протокол към нея, това означава че прави важна крачка и поема сериозен ангажимент както в международен план, така и в рамките на своята национална политика.

В Резолюция 61/106 са очертани основните принципи на последователната политика на ООН в областта на насърчаването и защитата

на правата на човека и зачитане на достойнството на хората с увреждания. Отчетени са препоръките на комисията по правата на човека и Комисията за социално развитие към ООН. Пак там е отправен и призив към държавите за приоритетно разглеждане на въпроса за подписването и ратификацията на конвенцията и факултативния протокол към нея, както и към междуправителствените и неправителствените организации за разпространение на информацията за тези документи и за съдействие за тяхното приемане.

В преамбюла на конвенцията са изложени основните документи, които прокламират неотменимите права на човека и неговите основни свободи, послужили като база за изграждане на духа и съдържанието на Конвенцията за правата на хората с увреждания. Това са: Уставът на ООН, Всеобщата декларация за правата на човека и основните свободи, Международният пакт за икономическите, социалните и културни права, Международният пакт за гражданските и политически права, Международната конвенция за ликвидиране на всички форми на расова дискриминация, Конвенцията за ликвидация на всички форми на дискриминация към жените, Конвенцията против изтезанията и другите жестоки, нехуманни или унижаващи достойнството обръщения и наказания, Конвенцията за правата на децата и Международната конвенция за защита правата на всички работещи имигранти и членовете на техните семейства. Като се извежда необходимостта от равнопоставеното прилагане на основните права на човека и неговите свободи спрямо хората с увреждания, конвенцията акцентира върху важността на прилагането на тези принципи като гаранция за постигане на лична самостоятелност и независимост на хората с увреждания, както и за прилагане правото им на свободен избор. Освен това в нея се визуира

фактът, че голяма част от хората с увреждания живеят в условия на бедност, като особен акцент се поставя върху социалното положение на жените и децата с увреждания, които според констатациите на световната общност са едни от най-уязвимите обществени групи, подложени на множествена дискриминация. На базата на така заявените принципи, поставени акценти и направени констатации е изведена и основната цел на конвенцията, а именно – “насърчаване, защита и осигуряване на пълно и равно прилагане на всички права на човека и основните свободи за всички хора с увреждания и стимулиране на уважение към тяхното достойнство”. В конвенцията е изведено и определение на понятието “дискриминация по признак “увреждане” и са заявени основните ѝ принципи, както следва:

1. уважение към достойнството на човека, към неговата независимост и личната му самостоятелност, включваща свободата да прави собствен избор;
2. недискриминация;
3. пълно и ефективно включване в обществото;
4. уважение към специфичните особености на хората с увреждания и тяхното приемане като част от човечеството и неговото многообразие;
5. равенство във възможностите;
6. достъпност;
7. равенство на мъжете и жените;
8. уважение към изграждащите се способности на децата с увреждания и към тяхното право да съхранят своята индивидуалност.

На фона на тези принципи е заложена система от ангажменти и мерки за осъществяване на целта на конвенцията, като особено внимание се обръща на образователната и възпитателно-просветната дейност, на здравеопазването и трудовата реализация, на достъпността

и защитата срещу експлоатация, насилие, обиди и изтезания. Като гарант за съблюдаване на заложените в конвенцията принципи и реализиране на нейната основна цел се предвижда учредяването на Комитет по правата на хората с увреждания, към който да бъдат отнасяни всички въпроси, свързани с правата на хората с увреждания на страните, подписали конвенцията и факултативния протокол към нея. Комитетът по правата на хората с увреждания може да бъде сезиран от представители или граждани на всяка страна участничка в конвенцията, след като са били изчерпани възможностите на вътрешното ѝ правораздаване.

Конвенцията за правата на хората с увреждания представлява един цялостен документ, чиито норми уреждат пряко международни правоотношения в сферата на защитата на правата на хората с увреждания и основните им свободи. Възприемането на този документ от съответна държава предпоставя допълнителна възможност на нейните граждани да търсят защита за нарушените си права или да намерят пряко разрешение на спорни въпроси. Освен това, всяка присъединила се държава може да се ползва от възможността за участие в официалните органи, предвидени в тази конвенция индивидуално или посредством избран представител, както и с мнения, предложения и становища, което е един легален демократичен начин за въздействие в усъвършенстването на международното правораздаване и нормотворчество в сферата на хората с увреждания.

Не на последно място следва да се вземе предвид и призивът на ЕК от 13. 02. 2007 г. в Брюксел за присъединяване на страните членки на ЕС към Конвенцията за правата на хората с увреждания и свързания с нея Факултативен протокол.

Предвид гореизложеното, както и предвид компетентността по чл.40, ал.1 във връз-

ка с чл.1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.), на основание чл.47, т.8 от ЗЗДискр.,

Комисията за защита от дискриминация

ПРЕПОРЪЧВА

НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ да започне подготовка и своевременно проведе процедура за ратификация на Конвенцията за правата на хората с увреждания, открита от ООН за подписване на 30. 03. 2007 г. в Ню Йорк, както и на Факултативния протокол към нея. След приключване на процедурата, двата документа да бъдат внесени за ратификация в Народното събрание на Република България във възможно най-кратки срокове.

■ РЕШЕНИЕ от 24.07.2007 г., на

Комисията за защита от дискриминация

Комисията обсъди доклада на работните групи, определени със Заповед № 130/17.05.2007 г. на председателя на КЗД, за извършена от нея проверка на СИК на територията на град София, определени от РИК за упражняването на изборното право на лица с увреждания, както и доклада по извършеното проучване на нормативната уредба в тази област, направи следните констатации по реда на чл.50, т.2 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.).
Образувано е по доклад на Анели Чобанова – член на КЗД, и на първа работна група, заведен с Вх. №12-11-1654/18. 06. 2007 г. в Комисията за защита от дискриминация, с която комисията е сезирана за липсата на свободен достъп за лица с увреждания до голяма част от сградите, в които се помещават секционните изборителни комисии (СИК), определени от районните изборителни комисии (РИК) за упражняване на изборителното право на лица с увреждания, и свързаната с това необходимост от предприемане на незабавни мерки от

страна на Министерския съвет за финансово обезпечаване изграждането на съоръжения за свободен достъп по време на провеждането на всеки следващ избор.

В доклада се представят резултатите от извършената на 17 и 18. 05. 2007 г. проверка и в подкрепа са приложени съставените констатишни протоколи, както и снимков материал на обследвани обекти. В доклада се обследват не само помещенията, в които са устроени СИК, но и сградите, в които са разположени СИК, предназначени за упражняване на изборителното право на хората с увреждания. Комисията следва да направи задължително предписание на Министерския съвет и на кметовете на общини за предприемане на незабавни мерки за финансовото обезпечаване на дейностите по изграждане на свободен достъп за лица с увреждания до и в сградите, в които се помещават съответните СИК.

Комисията приема представените доказателства за установени по безспорен начин и намира, че са налице основания за предприемане на действията, предвидени по Глава четвърта във връзка с последващо упражняване на правомощието по чл.47, т.4 от ЗЗДискр.

Към момента на изготвяне на предписанието, комисията намира за установено следното:

На първо място, нормите, уреждащи достъпността и изграждането на подходяща архитектурна среда в България, са концентрирани предимно в Закона за интеграция на хората с увреждания (ЗИХУ) - §6 от ПЗР на ЗИХУ, и Закона за устройство на територията(ЗУТ), но имат своето отражение и в ЗЗДискр. – чл.5 и чл.11, ал.1 от същия. На основание на първите два закона е създадена и действа Наредба №6 от 26.10.2003 г. за изграждане на достъпна среда в урбанизираните територии. Същата е издадена от МРРБ, МЗГ, МТСП и МЗ и е в сила от 17.01.2004 г. В наредбата са указани параме-

трите на съоръженията, служещи за осигуряването на свободен достъп за лица с увреждания до и в различни обекти.

На второ място, във всички действащи в България изборителни закони е записано, че “организационно-техническата подготовка по изборите се осъществява от Министерския съвет, областните и общинските администрации във взаимодействие с изборителните комисии”. Такъв е текстът на чл.2а, ал.1 от Закона за избор на президент и вицепрезидент на Републиката; на чл.7, ал.1 от Закона за избиране на народни представители, както и на чл.8, ал.1 от Закона за местните избори. Едновременно с това са разписани и идентични текстове, с които се урежда възможността “Министерският съвет може да възложи координацията и изпълнението на дейността по ал.1 на определен министър”, която разпоредба е разписана в чл.2а, ал.4 на Закона за избор на президент и вицепрезидент; в чл.7, ал.2 на Закона за избиране на народни представители, както и в чл.8, ал.2 на Закона за местните избори. В изпълнение на това си правомощие, Министерският съвет със свое Решение № 589 от 04. 08. 2006 г. за подготовката и провеждането на изборите за президент и вицепрезидент на Републиката, в т.1 възлага на министъра на държавната администрация и административната реформа координацията и изпълнението на дейностите по чл.2а, ал.1 от Закона за избиране на президент и вицепрезидент на Републиката. Пак в същата разпоредба, но с т.2 се вменява задължение на министъра на държавната администрация и административната реформа до 24. 08. 2006 г. да внесе в Министерския съвет за утвърждаване проект на план-сметка за разходите по организационно-техническата подготовка и провеждане на изборите. Видно от съдържанието на приложените план-сметки, както към текста на ПМС № 226 от 29. 08. 2006

г. (обн. ДВ., бр.74/08.09.2006 г., изм. ДВ, бр. 108/29.12.2006 г.), така и на ПМС № 81 от 12. 04. 2007 г. (обн. ДВ, бр. 33/20.04.2007 г.) е, че в същите не са предвидени финансови средства за изграждане на съоръжения за свободен достъп на лица с увреждания, възрастни граждани и майки с детски колички. Липсата на такова перо в план-сметките предопределя неизпълнението на разпоредбата на чл.7, т.13 във връзка с чл.10 и чл.11 от ЗЗДискр., като на практика с това се осъществява съставът на чл.5 от ЗЗДискр.

На трето място, в отговор на изпратеното и задължително предписание № 1 от 24.03.2007 г. на КЗД, със свое писмо с изх. № 118 от 27.04.2007 г. ЦИК предоставя на КЗД свое Решение № 28 от 28.03.2007 г., в т.11 на което се съдържат указания към РИК и кметовете на общини и кметства за предприемане на мерките, необходими за изграждането на свободен достъп до СИК за лица с увреждания. В този дух е и Решение № 161 от 01.10.2006 г. на ЦИКПВР. В отговор на вмененото му задължение кметът на Столична община г-н Б. Борисов със свое писмо изх. № 0500-72/24.04.2007 г. е поискал от Областния управител на София-град г-н Т. Модев сумата от 736 040 лв., необходима според молителя “за изграждане на временни тротоарни и стълбищни рампи с двустранни предпазни бариери” към СИК, определени за упражняване на изборителното право на лица с увреждания на територията на СО. От последвалата кореспонденция е видно, че поисканите средства не са налични у областния управител и по същество няма такива финансови средства, които да са му целево предоставени от страна на държавата. Поради това молбата на кмета Борисов е оставена без уважение. Последният на свой ред оправдава липсата на свободен достъп до СИК на територията на поверената му община именно с недостига на

финансови средства за осъществяване на дейностите по изграждането му.

Прехвърлянето на отговорността от една институция към друга не работи в посока изпълнение на вменените в чл.10 и чл.11 на ЗЗДискр. задължения, нито към прилагането на мерките по чл.7, т.13 за изравняване на възможностите на хората с увреждания и други групи граждани в риск да упражнят безпроблемно конституционно закрепеното им право на избор, а точно обратното – показва сериозно бездействие на задължените по ЗЗДискр. органи на власт.

На четвърто място, досегашната практика сочи, че разположението на СИК на територията на страната не се различава съществено при провеждането на различните избори. Освен това, СИК обикновено са разположени в сградите на училища, към и в които в качеството им на обществени сгради – държавна или общинска собственост, според §6 от ПЗР на ЗИХУ се съдържа задължение за държавната и общинската власт най-късно до 31.12.2006 г. да осигурят свободен достъп за хората с увреждания. Предвид така направените констатации се оказва, че собствениците на визираните в доклада на г-жа Чобанова сгради са вече в нарушение на чл.5 от Закона за защита от дис-

криминация във връзка с §6 от ПЗР на ЗИХУ.

На пето място, от направената от страна на работните групи на КЗД проверка става ясно, че достъпност за лица с увреждания е осигурена предимно вътре в самите изборителни помещения на СИК, но за трудноподвижните граждани остава открит проблемът как да преодолеят архитектурните бариери до входовете или междинните нива на сградите, в които са устроени предназначенията за тяхното гласуване СИК. По този начин, неуспявайки да влязат в сградата, тези лица на практика остават лишени от правото си за упражняване на избор.

Предвид така изложените факти и установените в процеса на проучване обстоятелства, Комисията за защита от дискриминация в своя пълен 9-членен състав счита, че от страна на задължените държавни и общински органи на власт в лицето на Министерския съвет и министъра на държавната администрация е налице явна дискриминация по признаците: “увреждане”, “възраст” и “семеино положение” към групите в риск, каквито са лицата с увреждания, възрастните граждани и родителите на малки деца до 3-годишна възраст или на деца с увреждания. Дискриминацията се състои в не-

изпълнението на мерките, предвидени в чл.10 и чл.11 от Закона за защита от дискриминация, както и в нарушение на чл.5 от същия закон.

Водена от гореизложеното и на основание чл.47, т.4 от ЗЗДискр. (обн. ДВ, бр.86/30.09.2003 г., посл. изм. ДВ, бр.68/22.08.2006 г.), Комисията за защита от дискриминация

ПРЕДПИСВА на Министерския съвет да преустанови нарушението по чл.5 от ЗЗДискр., като предприеме необходимите мерки за обезпечаване изграждането на свободен достъп на лицата с увреждания, възрастните граждани и родителите на малки деца до 3-годишна възраст, както и на децата с увреждания, до сградите, в които се помещават секционните и районните изборителни комисии, както и в помещенията на тези комисии, предназначени за упражняване на изборителното право на лицата със специфични потребности, при провеждането на всеки следващ избор.

ПРЕДПИСВА на министъра на държавната администрация и административната реформа да преустанови нарушението по чл.5 от ЗЗДискр., като в случаите на преупълномощаване по чл.2а, ал.4 на Закона за избор на президент и вицепрезидент; в чл.7, ал.2 на Закона

за избиране на народни представители, както и в чл.8, ал.2 на Закона за местните избори или други действащи норми в българското изборително право и в случай, че се явява надлежно натоварен с това задължение, да предвижда за провеждането на всеки следващ избор в изготвяната от него план-сметка целеви финансови средства, достатъчни по размер за обезпечаване на дейностите по изграждане на съоръжения за свободен достъп на лица със специфични потребности до сградите, в които се помещават секционните и районните изборителни комисии, както и в помещенията на тези комисии, предназначени за упражняване на изборителното право на тези лица.

ПРЕДПИСВА на районните изборителни комисии и кметовете на общини и кметства в координация с министъра на държавната администрация и областните управители да приемат необходимите мерки за изграждане на свободен достъп до сградите, в които се помещават секционните и районните изборителни комисии, както и в помещенията на тези комисии, предназначени за упражняване на изборителното право на лицата със специфични потребности, в съответствие с действащата

нормативна уредба в тази област и съобразно дадените от централната изборителна комисион методически указания.

ОПРЕДЕЛЯ едномесечен срок от съобщаване на настоящото предписание, в които адресатите по него да уведомят КЗД за предприетите от тях мерки за изпълнението му.

ПРЕПОРЪЧВА на министъра на регионалното развитие и благоустройството да окаже съдействие по изграждането на необходимите съоръжения, предназначени за осигуряване на свободен достъп на лицата със специфични потребности до сградите, в които се помещават секционните и районните изборителни комисион, както и в помещенията на тези комисион, предназначени за упражняване на изборителното право на тези лица.

ПРЕПОРЪЧВА на министъра на образованието и науката да окаже съдействие по изграждането на необходимите съоръжения, предназначени за осигуряване на свободен достъп на лицата със специфични потребности до сградите, в които се помещават секционните и районните изборителни комисион, както и в помещенията на тези комисион, предназначени за упражняване на изборителното право на тези лица.

ПРЕПОРЪЧВА на областните управители да сведат настоящото предписание до знанието на кметовете на общини и кметства.

ПРЕПОРЪКА ОТ 24.07.2007 г. на Комисията за защита от дискриминация

Относно: Включване на батерии за речеви процесор на кохлеарните имплантантни системи и предвиждане на целеви помощи за ремонтването на речеви процесор съгласно списъци по чл.35а, ал.1 от Закона за интеграция на хората с увреждания (в сила от 01.01.2005 г.; обн. ДВ.

бр.81 от 17.09.2004 г.) във връзка с чл.39 от правилника за прилагане на закона за интеграция на хората с увреждания.

По повод постъпил в Комисията за защита от дискриминация сигнал от българска асоциация „Кохлеарна имплантация“. Тя е сезирана от пети специализиран постоянен заседателен състав на основа увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, чрез доклад на основание чл.38, ал.2 от правилата за производство пред Комисията за защита от дискриминация във връзка с чл.49, ал.1, т.1 от Закона за защита от дискриминация и чл.9, т.3 от правилника за устройството и дейността на Комисията за защита от дискриминация.

На свое заседание комисията разглежда доклада на пети специализиран постоянен заседателен състав и приложенията към него и установи следното:

От Списъка на видовете помощни средства, приспособления и съоръжения, за които лицата ползват целева помощ, медицинските условия за отпускането им, необходимите медицински документи и експлоатационните им срокове според Приложение № 7 към чл.40, ал.1 от правилника за приложение на Закона за интеграцията на хората с увреждания са изключени слухово-речеви процесор на кохлеарните имплантантни системи, неговата поддръжка, обновяване и енергийно обезпечаване. През 2006 и 2007 г. в Закона за бюджета на националната здравноосигурителна каса са включени суми, предвидени само за първоначално имплантиране (чл.195 от национален рамков договор между НЗОК, БЛС и СС, 2006 г.; приложение към чл.3, ал.5, т.3 от закона за бюджета на НЗОК за 2007 г.), но проблемът с отпускането на целеви помощи за речеви процесор на кохлеарните имплантантни системи, енергийното му обезпечаване и поддръжката му остава нерешен.

шен. В същото приложение е включено предоставянето на конвенционални слухови апарати, необходимият годишен брой на батериите за тях, както и средства за ремонтване на този вид слухови протези, т.е. въпросът, свързан с отпускането на целеви помощи, отнасящи се за конвенционалните слухови апарати, тяхното ремонтване и батериите, необходими за функционирането им, е решен, което се вижда от т.5 на гореспоменатия списък според Приложение № 7 към чл.40, ал.1 от ППЗИХУ. От това сравнение става ясно, че е налице неравно третиране на хората с различна степен на слухово увреждане. Фактическите и правните основания за този извод са следните. Кохлеарните имплантантни системи са единственото техническо средство за хората с най-тежка форма на слухово увреждане, което замества частично функциите на човешкото ухо и са единствената възможност за социална интеграция и социален живот за хората с такъв тип увреждане. В случая със сигнала на българска асоциация "Кохлеарна имплантация" става въпрос за деца с 80-90% трайно намалена възможност за социална адаптация, освидетелствани от съответните ТЕЛК. Въпреки това този тип съоръжения са изключени от гореспоменатия списък като предмет на правото на целеви помощи на хората с увреждания. От друга страна, конвенционалните слухови апарати, фигуриращи в списъка, обслужват хора с много по-лека степен на слухово увреждане, но те са неприложими за хората с най-тежка и травматична форма на глухота.

Но и към момента, въпреки приемането на Закона за медицинските изделия (в сила от 12.06.2007 г.; обн. ДВ, бр.46 от 12.06. 2007 г.), въпросът за енергийното обезпечаване и ремонтване на речевия процесор остава нерешен. Това противоречи на разпоредбите на чл.2 и чл.4 от ЗИХУ, които постановяват равно-

поставеност на хората с увреждания и средствата за интеграцията им и имат статут на правни принципи – базисни норми, определящи съдържанието и духа на всеки закон.

Приложното поле и целите на закона за медицинските изделия (ЗМИ) са очертани с разпоредбите на чл.1, ал.1 и ал.2 от ЗМИ. според чл. 1, ал.1 законът урежда:

- условията и реда за пускане на пазара и/или пускане в действие на медицински изделия;
- задълженията на производителя, на неговия упълномощен представител и на вносителя на медицински изделия;
- условията и реда за издаване на разрешения за оценяване съответствието на медицинските изделия;
- условията и реда за извършване на клинични изпитвания на медицински изделия;
- условията и реда за извършване на търговия на едро с медицински изделия;
- надзора на пазара на медицински изделия;
- системата за уведомяване и оценяване на инциденти/потенциални инциденти, свързани с медицински изделия.

Според чл.1, ал.2 целта на закона е да гарантира пускането на пазара и/или в действие на медицински изделия, които не застрашават живота и здравето на пациентите, на медицинските специалисти или на трети лица, когато изделията се използват по предназначение и се съхраняват, разпространяват, инсталират, имплантират и поддържат в съответствие с инструкциите на производителите.

От така цитираните разпоредби се вижда, че ЗМИ урежда друг тип обществени отношения и правната уредба на целевите помощи, предназначени за хората с увреждания, продължава да бъде в Закона за интеграцията на хората с увреждания.

§14, т.4 от ЗМИ допълва ЗИХУ, въвеждайки нов чл.35а от ЗИХУ, според който министърът на

труда и социалната политика, съгласувано с министъра на здравеопазването, утвърждава ежегодно списъци на: 1. помощните средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания; 2. медицинските изделия, предназначени за хората с увреждания.

§14, т.5 от ЗМИ изменя чл.44, ал.3 от ЗИХУ така: хората с увреждания съобразно своите потребности могат да получават целеви помощи и облекчения за покупка и ремонт на мощни средства, приспособления и съоръжения и медицински изделия, посочени в списъците по чл.35а, ал.1, с изключение на медицинските изделия, които се заплащат напълно или частично от Националната здравноосигурителна каса.

§1, т.21 от ДР на ЗМИ предлага легална дефиниция на медицинско изделие, според която медицинско изделие е инструмент, апарат, уред, материал или друго изделие, използвано самостоятелно или в комбинация, включително софтуера, необходим за правилната му употреба, който не постига основното си действие по предназначение във или върху човешкото тяло по фармакологичен, имунологичен или метаболитен път, но може да се подпомага при своето действие от средства с такъв ефект, и който е предназначен от производителя да се прилага при хора с цел: а) диагностика, профилактика, наблюдение, лечение или облекчаване на заболявания; б) диагностика, наблюдение, лечение, облекчаване или компенсиране на травми или инвалидност; в) изследване, замяна или корекция на анатомична част или физиологичен процес; г) контрол върху процеса на забременяване.

§14, т.6 от ЗМИ внася следното изменение в дефиницията на §1, т.7 от ЗИХУ за помощни средства, приспособления и съоръжения: помощни средства, приспособления и съоръжения са пособия, предназначени от производителя да компенсират загубена или увредена функция на

човешки орган, с цел увеличаване възможностите за самообслужване, за извършване на трудова или друга дейност на хората с увреждания. От така направения прочит на горецитираните разпоредби и систематичното им тълкуване се налагат следните изводи:

1. Видно от законовата делегация на чл.35а, ал.1 от ЗИХУ е, че и към настоящия момент легитимен и компетентен орган по утвърждаване на списък на помощните средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания и списък на медицинските изделия, предназначени за хората с увреждания, е министърът на труда и социалната политика с допълнителното условие за предварително съгласуване с министъра на здравеопазването;

2. Изменението на чл.44, ал.3 от ЗИХУ не урежда въпроса за правото на целеви помощи за мощни средства, приспособления и съоръжения и правото на целеви помощи за медицински изделия във връзка със закупуване на батерии за КИС и ремонтването на речевия процесор на системата. Законодателят си служи с друга редакция, като вместо право на целеви помощи и облекчения използва могат да получават целеви помощи и облекчения. Комисията тълкува двата редакционни варианта като синоними, защото тълкуването на „могат да получават целеви помощи и облекчения“ единствено като правна възможност, а не като субективно право, би противоречало на принципни положения, свързани с интеграцията на хората с увреждания и специалните мерки в полза на хората с увреждания, предвиждащи преодоляване на тяхното неравностойно положение и изравняване на възможностите им. От друга страна, чл.39 от Правилника за прилагане на Закона за интеграцията на хората с увреждания (ППЗИХУ) продължава да си служи със старата редакция на чл.44, ал.3 от ЗИХУ: хората с увреждания, нуждаещи се от пособия за самообслужване и

трудова дейност, имат право на целева помощ за покупка и ремонт на помощни средства, приспособления и съоръжения за облекчаване и компенсиране на уврежданията. комисията счита, че тази разпоредба от нормативния акт все още е в сила, въпреки изменението на чл.44, ал.3 от ЗИХУ. ППЗИХУ е подзаконов нормативен акт – акт по прилагане на закона, и като такъв трябва да изпълни изискванията на чл.15, ал.1 от Закона за нормативните актове, според който нормативните актове трябва да съответстват на Конституцията и на други нормативни актове от по-висока степен. Комисията счита, че чл.39 от ППЗИХУ не противоречи на разпоредбите на Конституцията и на ЗИХУ и следователно не са налице условията за прилагане на чл.15, ал.3 от ЗНА: ако постановлението, правилникът, наредбата или инструкцията противоречат на нормативен акт от по-висока степен, правораздавателният орган прилага по-високия по степен акт. Наред с това чл. 13, ал.1 от ЗНА казва, че актът по прилагане на закон губи изцяло или отчасти сила едновременно с пълното или частичното отменяване на закона съобразно обсега на отменяването. Комисията счита, че ПЗР на ЗМИ не отменя нито изрично, нито мълчаливо разпоредби на ЗИХУ.

3. Вигно от изменението на чл.44, ал.3 от ЗИХУ е, че от списъците по чл.35а, ал.1 от ЗИХУ се изключват медицинските изделия, които се заплащат изцяло или отчасти от Националната здравноосигурителна каса. Факт е, че първоначалното имплантиране на вътрешната част на кохлеарните имплантантни системи, което става по оперативен път, се поема от НЗОК, но това е само етап, част от цялостното функциониране на системата. КИС представляват сложни системи, изискващи допълнително обезпечаване с батерии и поддържане с ремонтни средства след изтичане на гаранционния срок,

даван от производителя. Батериите са консумативи, без които системата не би могла да функционира, и ефектът от първоначалното имплантиране би имал по-скоро обратен ефект за децата, ползващи се от системата;

4. Комисията счита, че дефинициите за помощни средства, приспособления и съоръжения и медицински изделия се отнасят като род към вид; въпрос за тълкуване е в кой точно списък трябва да бъдат включени батериите за КИС и ремонтните средства, необходими за поддържането им. Не подлежи на съмнение обаче констатацията, че децата с тази най-тежка форма на слухово увреждане и техните родители трябва да могат, т.е. да имат право да ползват целеви помощи и облекчения за закупуване на батерии и поддържането на системата чрез ремонт след изтичане на гаранционния срок. Лишаването им от тези възможности води до пряка и непряка дискриминация, защото ги поставя в по-неблагоприятно положение спрямо други хора, с по-лека форма на глухота; защото пречи на възможностите им за интеграция и пълноценен социален живот. Всяко евентуално тълкуване на закона, лишаващо децата с тази тежка форма на слухово увреждане и техните родители от правата им, дадени от закона, би противоречало на целите на закона и неговия дух.

Този факт съставлява нарушение на разпоредбата на чл.4, ал.1 във връзка с чл.4, ал.2, ал.3 и §1, т.7 и нарушение на чл.6 от ЗЗДискр. във връзка с чл.44, ал.3 от ЗИХУ и чл.39 от ППЗИХУ, постановяващи право на целеви помощи и облекчения на хората с увреждания.

Комисията за защита от дискриминация **препоръчва** на министъра на труда и социалната политика да предприеме необходимите мерки за включване на батерии за речевите процесори на КИС и предвиждане на помощи за

ремонтирането им след изтичане на гаранционния срок, даден от производителя, в списъците по чл.35а от ЗИХУ;

На основание чл.47, т.6 от ЗЗДискр. във връзка с чл.35а, ал.1 от ЗИХУ изпраща настоящата препоръка на министъра на труда и социалната политика за сведение.

На същото основание настоящата препоръка да бъде изпратена и на министъра на здравеопазването за сведение.

Препоръката да бъде изпратена на основание чл.40, ал.2 от ППЗИХУ на министъра на финансите и на министъра на икономиката и енергетиката.

Препоръката да бъде изпратена и на МС за сведение.

В срок от един месец от получаване на съобщението комисията да бъде уведомена за предприетите мерки в тази насока.

ПРЕПОРЪКА ОТ 14.11.2007 г. на

Комисията за защита от дискриминация по преписка № 60/2007 г., образувана по жалба на Христо Борисов Георгиев по признак „увреждане“.

Хората с увреждания да могат да ползват транспортните услуги на масовия градски транспорт по достъпен за тях начин, както и да им се осигури възможност да ползват указаните места за инвалиди в превозните средства /трамваи, автобуси, тролейбуси/ от компетентните институции, за да им се изравнят възможностите с хората без увреждания при ползване услугата „градски транспорт“.

В съответствие с чл. 47, т.6 и т.7 във връзка с чл. 40, ал.1 от ЗЗДискр.

Комисията за защита от дискриминация разглежда доклад, внесен от доц. Благой Вудин. Докладът съдържа предложение към комисията за упражняване на правомощието ѝ по чл.47, т. 6

и т.8 от Закона за защита от дискриминация относно отправяне на препоръка до Столичната община и Столичния общински съвет за изменение и допълнение на Наредба за превоз на пътници и условия за пътуване с масовия градски транспорт на територията на столична община (Приета с Решение № 36 по Протокол № 8 от 14.03.2000 г., актуализирана съгласно Решение № 24 по Протокол № 19 от 11.12.2000 г., Решение № 3 по Протокол № 31 от 07.11.2001 г., Решение № 3 по Протокол № 50 от 24.03.2003 г., Решение № 53 по Протокол № 53 от 26.05.2003 г., Решение № 23 по Протокол № 11 от 11.03.2004 г., Решение № 24 по Протокол № 15 от 22.04.2004 г., Решение № 411 от 28.10.2004 г., Решение № 413 от 08.06.2006 г., Решение № 835 от 09.11.2006 г.).

Фактическо основание е постъпилата жалба от Христо Борисов Георгиев по признак „увреждане“ срещу Столична компания за градски транспорт София ЕООД, за това, че хората с увреждания нямат възможност да ползват указаните места за инвалиди в превозните средства на столичен градски транспорт /трамваен, тролейбусен, автобусен и друг транспорт/.

Мотивите за настоящата препоръка са:

Комисията за защита от дискриминация, като специализиран държавен орган за превенция и защита от дискриминация, както и за осигуряване на равенство във възможностите съгласно чл. 40, ал.1 от ЗЗДискр. във връзка с чл. 1 от ЗЗДискр. да упражни правомощието си чл. 47, т. 6 от ЗЗДискр. ПРЕПОРЪЧВА на Столична община и Столична компания за градски транспорт София ЕООД (СКГТ София ЕООД) да се преустанови дискриминационната практика спрямо хората с увреждания при превозването им с масовия градски транспорт и да бъдат създадени адаптирани условия за тяхното пътуване

с този транспорт; ПРЕПОРЪЧВА на Столичен общински съвет да измени и допълни Наредбата за превоз на пътници и условия за пътуване с масовия градски транспорт на територията на столична община. Хората с увреждания са една от най-рисковите групи и затова българският законодател е създал и законова рамка за защита на техните права и осигуряване на условия за тяхната интеграция и изравняване във възможностите с приемането на Закон за интеграция на хората с увреждания (в сила от 01.01.2005г., обн. ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г., с последно изм. ДВ, бр. 108 от 29.12.2006 г.). Този закон регламентира създаването на условия и гаранции за: равнопоставеност на хората с увреждания, социалната им интеграция и упражняване на правата им, интегрирането им в работна среда, подкрепата на тях и техните семейства. Интеграцията на хората с увреждания се осъществява и чрез достъпна жизнена и архитектурна среда, включително чрез достъпен масов транспорт. В раздел IV на този закон е регламентирано създаването на условия за достъпна жизнена и архитектурна среда за хората с увреждания, така както е достъпна за всички останали хора без увреждания. Чл. 34 (изм. – ДВ, бр. 88 от 2005 г.) от Закона за интеграция на хората с увреждания вменява в задължение на Министерство на транспорта създаване на условия за достъп на хората с увреждания до транспортните услуги чрез разработване на нормативни актове и стандарти за достъпен транспорт за обществено ползване, внедряване на технически приспособления и в обществения транспорт с цел улесняване придвижването на хората с увреждания, включително за осигуряване на специални условия за движение на пътни превозни средства, превозващи хора с увреждания. Същевременно чл.38, т.2 от Закона за интеграция на хората с увреждания вменява като компетент-

ност, респективно задължение, на общините достъпен обществен превоз на пътници, чрез приспособяване на съществуващите масови транспортни средства и въвеждане в експлоатация на транспортни средства, технически пригодени за използване от лица с увреждания. Аргумент за настоящата препоръка е и приемането на §6 от Преходните и Заключителни разпоредби към Закона за интеграция на хората с увреждания, съгласно който върховният законодателен орган в Република България - Народното събрание, е определил като краен срок 31. 12. 2006 г. да се осигури свободен достъп за хората с увреждания до обществени сгради и съоръжения – държавна и общинска собственост. Този достъп трябваше да се осигури чрез преодоляване на съответните архитектурни, включително транспортни и комуникативни, бариери от всички държавни и местни органи, стопанисващи тези собствениности.

Съгласно чл.4 от Наредбата за превоз на пътници и условия за пътуване с масовия градски транспорт на територията на столична община, СКГТ София ЕООД осъществява приходите, организацията, управлението, контрола, отчетането и окачествяването на пътническите превози по масовия градски транспорт, като основанието за извършване на тези дейности са договорни правоотношения между компанията и Столична община. С договор Столична община е делегирала правата по извършване на тези дейности, от което следва, че и контролът за осъществяването им би следвало да се извършва от самата община. Същевременно в цитираната наредба, никъде не е визирана дейност по контрол за спазване реда за превоз на хора с увреждания и възможността да се ползват от отредените и обозначените по нарочен начин за тях места, освен контрола и санкциите на нередовни пътници без превозен документ. Дори ползването на масовия град-

ски транспорт от хора с увреждания с карти за преференциални пътувания, визирани в чл.28 от наредбата, не им осигурява възможността и достъпа до отредените за тях места, както и не е предвиден контрол, санкции и отговорни субекти за осъществяването им. Тази празнота в Наредбата за превоз на пътници и условия за пътуване с масовия градски транспорт на територията на Столична община създава условия за неравно третиране на най-уязвимите в нашето общество хора - тези с увреждания. Относно лицата с увреждания, принципът на равно третиране при ползване на масовия градски транспорт е нарушен и поради неприемането на специфични мерки, които да отговарят на потребностите им от страна на Столична община и СКГТ София ЕООД, както и в партньорство между всички заинтересувани страни, особено на местно ниво, за компенсиране на неравностойното положение, в което се намира тази група хора.

Пълен състав на Комисията за защита от дискриминация, съобразявайки директивата (95/16/ЕС), изискваща предоставяне на достъп на хората с увреждания, както и директивата за хората с увреждания и това, че въвеждането им може да се извърши освен по законодателен и

по всякакъв друг административен начин, за да не се допуска дискриминация по признак „увреждане“ с общностно правно основание чл.13 от Договора за Европейска общност, на основание предоставените ѝ правомощия съгласно чл.47, т.6 и т.7, във връзка с чл.40, ал.1 от Закона за защита от дискриминация и чл.38, ал.1, б. г. от Правилата за производство пред Комисията за защита от дискриминация и по реда на чл.25 от Правилника за устройство и дейността на Комисията за защита от дискриминация (обн. ДВ. бр.57 от 12.07.2005 г., изм. ДВ. бр. 54 от 04. 07. 2006 г.), комисията

препоръчва

На СТОЛИЧНИЯ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ да приеме с решение, допълнение към Наредба ЗА ПРЕВОЗ НА ПЪТНИЦИ И УСЛОВИЯ ЗА ПЪТУВАНЕ С МАСОВИЯ ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА (приета с Решение № 36 по Протокол № 8 от 14.03.2000 г. и с последна актуализация съгласно Решение № 835 от 09.11.2006 г.) за осигуряване на равенство на хората с увреждания, ползващи масовия градски транспорт, по начин транспортните услуги да бъдат достъпни за тях чрез конкретен механизъм за осигуряване достъп до отредени

за тях места в превозните средства на обществения транспорт, чрез предвиден контрол върху достъпа им до тези места, чрез възлагането му на конкретно задължени субекти и чрез предвиждане на санкции при неспазване на това изискване, като гаранция за ефективно осъществяване на достъпа.

На основание чл.47, т.8 от Закона за защита от дискриминация Столичният общински съвет да изпрати на Комисията за защита от дискриминация проекта за изменение и допълнение на цитираната наредба за становище относно съответствието ѝ със законодателството за предотвратяване на дискриминацията.

На **СТОЛИЧНАТА ОБЩИНА**, представлявана от Бойко Борисов, КМЕТ на общината, препоръчва да анексира сключения договор по чл.4 от Наредбата за превоз на пътници и условия за пътуване с масовия градски транспорт на територията на Столична община, така че на Столична компания за градски транспорт София ЕООД да се вмени договорно задължение по осъществяване контрол за достъпа на хората с увреждания до отредените за тях места в превозните средства на масовия градски транспорт; да бъдат предвидени други позитивни мерки, за да не бъде нарушаван принципът на

равно третиране на хората с увреждания при ползването на градския транспорт.

Настоящата препоръка се изпраща на Столична община, на Столичен общински съвет, на Министерство на транспорта в качеството му заинтересована страна и на Христо Борисов Георгиев, сезирал Комисията за защита от дискриминация с жалба.

Комисията за защита от дискриминацията, при постановяване на обществено значимите актове, които касаят неограничен кръг субекти, взема предвид:

Цитирани директиви на ЕО и решения на ЕК, практика на Съда на европейската общност в Люксембург: Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно правото на граждани на съюза и на членовете на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, Директива (95/16/ЕС), дело Case C-64/96, обединено с Case-65/96, както и Case C-60/00 на Съда на справедливостта в Люксембург.

3.3 Национална разяснителна кампания

С оглед установената необходимост на българския гражданин от осъзнаване на правата, произтичащи от Закона за защита от дискриминация, КЗД изготви, прие и реализира национална разяснителна кампания за запознаване с българското и европейското антидискриминационно законодателство.

Основната цел на тази кампания е чрез система от различни видове мероприятия да се осъществи превенция и преодоляване на предразсъдъците и негативните нагласи в българското общество спрямо различията - изразени чрез представителите на целевите групи, обособени и в зависимост от признаците, посочени в Закона за защита от дискриминация.

С оглед целите, мащабността и ефективността на разяснителната кампанията се конкретизират видовете мероприятия, целевите групи - участниците в тях, изготвят се предварителен график и бюджет за провеждането на всички разяснителни мероприятия. Финансирането на националната разяснителна кампания се осъществява със средства от бюджета на КЗД.

Като методология на провеждане на кампанията се определя да бъдат обхванати институциите от държавната и местната власт, неправителственият сектор, синдикатите и работодателите, органите на реда, съдебната система. Съдържанието на кампанията се изразява в няколко компонента:

1. Предварителна подготовка на разяснителните срещи

Отпечатват се разяснителни брошури, сборник с нормативната уредба на КЗД и се подготвят пакети с материали, които да се предоставят на участниците в разяснителните срещи.

В съгласувателна процедура с областните ад-

министрации се извършва уточняване на предварително изготвения график за посещенията по областните градове, конкретизират се и се съгласуват датите, часът и мястото на провеждане, установява се начинът за медийната кампания по разгласяване и информиране на обществеността за разяснителните мероприятия.

2. Срещи с ръководителите на областните и регионалните структури на държавната власт

В срещите участват ръководителите на областната администрация, на съответните органи на реда - ОДП и РПУ, на съда и прокуратурата, както и регионалните представителства на държавните институции в сферата на заетостта, социалните дейности и образованието.

Целта на тези срещи е в по-тесен кръг ръководители да бъдат информирани и да им бъдат разяснени произтичащите задължения от ЗЗДискр. В зависимост от сферата на действие на поверените им институции да им бъдат конкретизирани задълженията в изпълнение чл.10 от ЗЗДискр., т.е. предприемане на всички възможни и необходими мерки за осигуряване на равенство в третирането и във възможностите за участие на гражданите в обществения живот, както и мерки за превенция на негативните нагласи и предразсъдъци в обществените взаимоотношения, и не на последно място - мерки за ефективна защита от дискриминация.

На последващи разяснителни срещи се поканват широк кръг участници - експерти от институции, областни и общински администрации, дирекции „Социални дейности“, регионални дирекции „Бюро по труда“, регионални инспекторати на МОН, представители на неправителствени организации с насоченост

малцинствена проблематика, организации на хората с увреждания, синдикални представители, както и представители на органите на реда и на съдебната система.

Лектори от КЗД разясняват на всички присъстващи европейското антидискриминационно законодателство, основните положения на ЗЗДискр., Правилника за устройство и дейността на КЗД, Правилата за производство пред КЗД. Активна дискусия предизвиква цялостната информация от лекторите, но най-вече информацията относно правомощията и механизмите на КЗД, както и произтичащите актове – решения, задължителни предписания, препоръки. С огромен интерес се посреща информацията за досегашната практика на КЗД. На всички участници се предоставя пакет от разяснителни материали (сборник, съдържащ ЗЗДискр., Правилника за дейността на КЗД, Правила за производство пред КЗД, информационни указателни брошури за местонахождението на административната сграда на КЗД, информационно-биографични брошури за членовете на КЗД). Разяснителните срещи преминават при широк интерес и активно участие от всички участници в тях.

Всяка разяснителна среща е съпътствана от брифинг с представители на местни и регионални медии от съответния регион. По време на брифингите членове на КЗД информират присъстващите представители на медии относно постъпили сигнали и жалби по състави в зависимост от отделните признаци, представят обща статистика и тенденции на проявите на видовете дискриминация. В много от посетените региони представители на КЗД участват в радио-телевизионни предавания и дебати, посветени на темата дискриминация и видовете дискриминация.

Друг съществен компонент на разяснителната кампания е провеждането на открити приемни за граждани.

В края на програмата във всеки областен град и в някои общини от посетената област се провеждат приемни за граждани. По време на приемните членове на КЗД съвместно с експертен състав консултират гражданите по техни жалби или сигнали. Средната посещаемост по време на приемните е около 15-20 души и е в зависимост от броя жители в съответния град. Като резултат от разяснителната кампания са посетени всички 28 областни центъра на страната, както и около 40 общини. Неколкократно се реализират мероприятия в по-големите областни градове Варна, Пловдив, Стара Загора, Бургас, Хасково, Шумен, Монтана и др. По време на обучителните семинари на участниците се разясняват основни положения от Правилата за производство пред КЗД, чрез интерактивни методи се запознават със спецификата на видовете дискриминация, произтекли в досегашната практика на КЗД, както и с конкретните решения на съставите по тях. Разяснителни дейности се реализират и в съчетание с други дейности на КЗД.

Като съществена част от един от основните приоритети на КЗД - превантивната дейност, разяснителната кампания ще бъде продължена и актуализирана и в бъдещата цялостна дейност на комисията. Основни акценти в предстоящата превантивна дейност на КЗД и конкретно разяснителната кампания ще бъде насочена към :

1. Разяснителна дейност, организирана съвместно с местната власт чрез провеждане на разяснителни срещи, обучителни семинари с представители на общинските съвети и администрации и на местните структури.
2. Разяснителна дейност в сферата на образователната система на територията на съ-

ответните общини, чрез съвместна дейност с регионалните инспекторати на МОН и училищните ръководства, чрез детски хепънинги, организирани и провеждане на часове по толерантност в учебните заведения и други мероприятия.

3. Разяснителна дейност чрез провеждане на културно - образователни мероприятия по инициатива на КЗД в сътрудничество с местната власт, международните и държавните институции, НПО и медиите.

3.4 Участие в проекти

През март 2007 г. стартира изпълнението на дейностите, предвидени в спечеления от КЗД проект в рамката на общата европейска инициатива "Европейска година на равни възможности за всички – 2007". В проекта е предвидено провеждането на 9 събития, между които 5 регионални разяснителни семинара, 1 семинар в София с НПО, правозащитни институции, 1 семинар в София със социални партньори и 1 семинар с медиите. В заключителната фаза на проекта се проведе концерт под надслов „Светът е за всички“ с участието на танцови и певчески самодейни състави от различните етноси

на България. В рамките на информационната част от проекта на КЗД са отпечатани и разпространени 4000 брошури, флаери и плакати, изготвени са и пуснати в националните и регионалните медии радио- и видеоклипове, изработен и излъчван е и TV-филм за дейността на КЗД. Партньори в изпълнението на проекта на КЗД са неправителствените организации: фондация „Български център за джкендър изследвания“, Национален ромски център и Фондация на родители на деца с епилепсия. Първите двама партньори поемат изцяло организацията на по два от регионалните семинари, предвидени в проекта на КЗД. В рамките на проекта са установени и взаимоотношения със сродни органи от съседна Румъния.

Успоредно с реализирането на своя проект членовете на комисията взимат участие и в реализирането на други подобни проекти от партньорски и други неправителствени организации и институции. Такива са Националният съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси (НССЕДВ) към МС, Центърът за нестопанско право, Министерството на труда и социалната политика (МТСП), Комисията за личните данни, Европейският институт и ПЕНИ ЕООД. Например по проекта на ПЕНИ

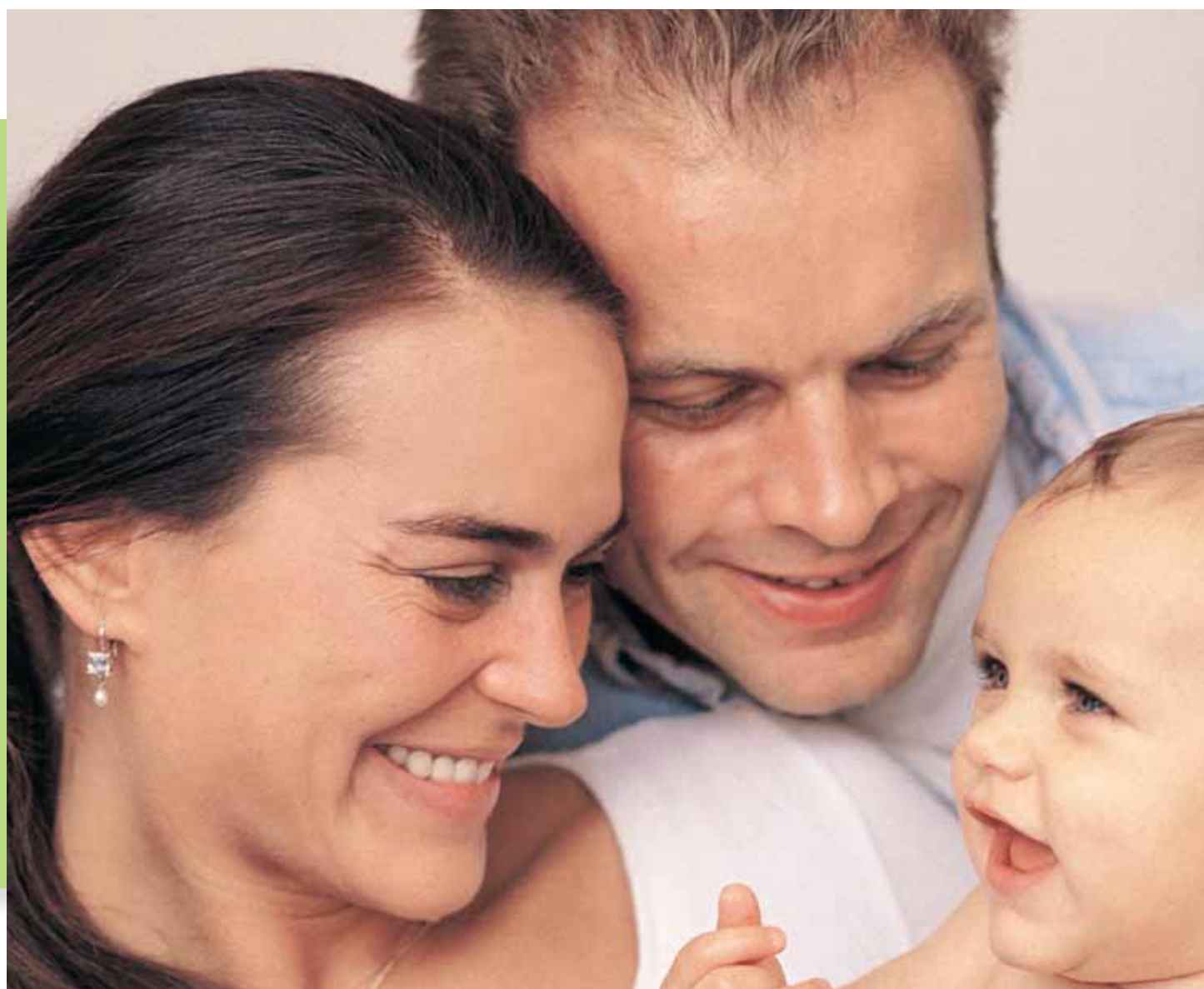
ЕООД тема “Равни възможности и дискриминация” с участието на представители на КЗД са проведени семинари в 6 областни града с 327 участници.

По повод на осъществяването на националния проект по Европейската година на равни възможности за всички-2007(ЕГРВВ-2007) комисията се включи в Консултативния съвет към националния изпълнителен орган – министъра на труда и социалната политика, по същата инициатива. В рамките на заседанията на Консултативния съвет е изготвен и осъществен план за действие по ЕГРВВ-2007. На основата на този план са разпределени както проектите дейности, така и тяхното финансиране, след което се установяват съответни партньорства.

През 2007 г. КЗД предприема и стъпки за кандидатстване по поканата на Европейската комисия за реализиране на проекти по европейската социална програма „ПРОГРЕС”. Проектът на КЗД е одобрен и финансиран за 150 000 евро и през 2008 г. предстои неговото изпълнение. Партньор на комисията в този проект е Европейският институт. По изпълнението на проекти, спечелени по тази програма от други организации и институции, КЗД установява

трайно партньорство и с НССЕДВ към МС.

Участието на Комисията за защита от дискриминация в европейски проекти следва да продължи активно. Партньорството на комисията в реализацията на проекти с други институции и неправителствени организации има изключително ползотворни резултати за популяризиране дейността на комисията и за стимулиране на държавни и общински органи и неправителствени организации за активна дейност в областта на равното третиране.

ЧЕТВЪРТИ РАЗДЕЛ

РАЗВИТИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ В КЗД

През последната година чрез своята стратегия, мисия и визия за административен капацитет в КЗД се полагат целенасочени усилия за подобряване прилагането на правила и механизми за управлението на човешките и финансовите ресурси с цел повишаване качеството и резултатността на административните услуги и разширяване на познанията за прилагане опыта на европейските системи.

Стратегия, съответстваща на предизвикателството пред гържавните институции успешно да се стартира членството и да се интегрира страната в Европейския съюз, като се довърши подготовката на необходимия административен капацитет, осигурят добри административни услуги и се гарантира икономическият и социалният просперитет на гържавата и обществото.

Мисия, прокламираща откриването, развитието и запазването на най-подходящите хора за работа в администрацията в полза на обществен интерес и издигане на престижа на КЗД.

Визия, осигуряваща съвременно, компетентно, прозрачно и ефективно управление на човешките и финансовите ресурси, което създава мотивирани служители, притежаващи необхо-

димите компетентности и потенциал за успешно изпълнение на целите на КЗД.

Изпълнението на организационните цели на КЗД през 2007 г. в изключително голяма степен се повлиява от повишената ефективност на процеса по управление на човешките и финансовите ресурси като гаранция за крайния успех. В тази връзка се възприемат и основните европейски принципи, стандарти и практики - законност, целесъобразност, отчетност и стабилитет на финансовото състояние и безпристрастност, забрана на дискриминацията, йерархична подчиненост, политическа неутралност, отговорност, лоялност и честност при изпълнение на задълженията. С тях се постигна ясно разграничаване на политическото от административното ниво в администрацията и се регламентира процесът по разработване на успешна финансова политика за ефективно управление на утвърдения бюджет.

За 2007 г. КЗД имаше утвърден бюджет в размер на 2 212 638 лв., а относителният дял на изразходените средства представлява 95,05% спрямо утвърдения годишен план, или в абсолютна сума – 2 103 119 лв. Разходите за текуща издръжка са най-голямото перо - 47,87 % от общите разходи. Капиталовите разходи пред-

ставяват 12,89 %, а изразходваните средства за заплати и осигуровки - 34,28% от общите разходи.

Управлението на човешките ресурси се утвърждава като непрекъснат и целенасочен процес за подбор на най-подходящите служители, тяхното обучение, мотивиране и развитие. Налагането на конкурсното начало при наемането на нови служители цели повишаване на доверието и възприемане на заетите в КЗД като квалифицирани кадри, способни професионално да се справят с поставените изисквания към тях, да работят всеотдайно за обслужване на дискриминираните, като стриктно и безпристрастно прилагат законодателството. През периода се изгражда цялостната структура на администрацията чрез обособяването на отдели към дирекциите и назначаване на нови служители. По служебни правоотношения са назначени пет служители – директор на дирекция, главен експерт “Човешки ресурси” и трима младши експерти. За подпомагане изпълнението на основните си функции по осъществяване на контрол за прилагането и спазването на ЗЗДискр. и други закони, уреждащи равенство в третирането, КЗД привлича по граждански договори външни експерти със специални по-

знания в съответната област за изготвяне на експертно заключение при необходимост. Назначен е и куриер по трудово правоотношение съгласно ПМС 66/96г. Този процес е съпроводен с усъвършенстване на работната среда и условията на труд; подобряване на възнаграждението, адекватно на постигнатите резултати. От 1 юли 2007 г. средната работна заплата на КЗД е увеличена от 564 лв. на 684 лв.

Едновременно с това се разширяват възможностите за обучение и развитие в кариерата, като в планираните и проведени обучения участват почти всички служители:

- “Контрол в бюджетните организации” – финансовият контролър;
- “Институционална и правна система на ЕС” – директорът на дирекция “Специализирана администрация”;
- “Изграждане на умения за межкултурно общуване” – служители от отдел “Експерти”;
- “Практическо нормотворчество” – служители от отдел “Правен”;
- “Актуални въпроси на гражданския процес по новия ГПК” – членове на КЗД и всички служители с юридическо образование;
- Семинар по приложението на АПК;
- Чуждоезиково обучение;

■ Изготвяне на проекти за кандидатстване по еврофондовете.

Самостоятелно се организира и вътрешноинституционално обучение за работа с въведената деловодна система. На това обучение се обръща особено внимание с оглед значимостта на системата за ефикасността на документооборота.

Категорично се налага убеждението, че постигнатите успехи на КЗД през годината са в пряка зависимост от ефективното управление на човешките ресурси, основаващо се на използването на съвременни методи, средства и инструментариум от световната и българската практика в тази област и характеризиращо се с дисциплина на изпълнението, оперативно съвършенство и компетентност, фокусирани върху обслужването на гражданите и предоставянето на качествени административни услуги при възможно най-ниски разходи и във възможно най-кратък срок.

В тази връзка и през годината се поставя началото на процеса на изграждане на регионалните структури, като нормативно се обезпечава дейността чрез промени в щатно-длъжностното разписание и придобиването на подходящи офиси в областните градове, цен-

трове на плановите райони на развитие. С решение на КЗД се увеличава специализираната администрация с 27 щатни бройки, необходими за изграждането на регионалните структури. Закупен е и офис в Шумен. През следващата година предстои провеждането на конкурси за назначаване на специалистите и създаването на отдел „Регионални представители“, както и изграждането на информационната мрежа, която да поддържа деловодната система в реално време във всеки офис в страната.

Реализирането на цялостната стратегия за управление на човешките ресурси в КЗД през 2007 г. се осъществява чрез:

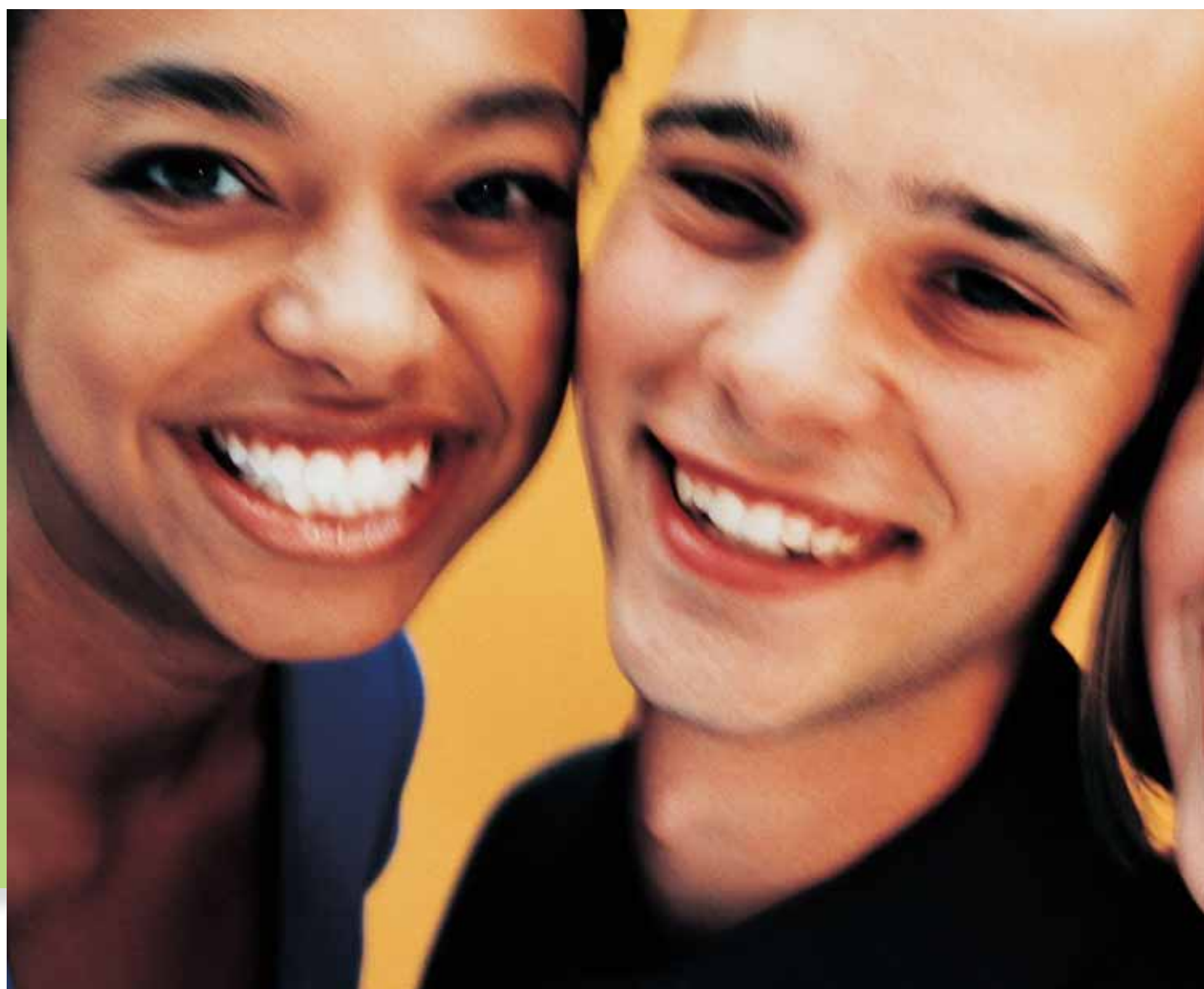
- прилагане принципа на съответствие на начините за провеждане на конкурсите на изискуемите знания и умения за съответната длъжност;
- провеждане на ефективна политика за усъвършенстване на системата за развитие на професионалните умения и квалификацията на служителите;
- усъвършенстване на системата за атестиране чрез обвързване на оценяването с обратната връзка от вътрешните и външните клиенти на администрацията за постигане на максимална обективност на изпълнение-

то на длъжността;

- изграждане на ефективна и прозрачна система за управление на кариерата;
- стимулиране развитието на екипност в работата и приемственост при планиране и изпълнение на задачите;
- въвеждане на системите за управление на качеството и на методите на организационно съвършенство;
- осигуряване на средства от структурните фондове на ЕС по оперативната програма “Административен капацитет”.

С дейността по управление на човешките и финансовите ресурси се укрепва административният капацитет на КЗД и се формира потенциал от инициатива и ангажираност в работата, постига се еднопосочност на интересите на администрацията, служителите, гражданите и бизнеса, което е в основата на издигането на качествено ново равнище на цялостната административна дейност в условията на членство на Република България в Европейския съюз.

ПЕТИ РАЗДЕЛ

ПАРТНЬОРСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО

5.1 Взаимодействие с институции

Комисията за защита от дискриминация е изградила трайни партньорски контакти с институции и организации, работещи по проблемите на равното третиране и дискриминацията.

От органите, осъществяващи държавната власт и управление, могат да бъдат открити някои, с които се извършва най-активно сътрудничество: Комисията за правата на човека и вероизповеданията при Народното събрание, Националният съвет по етнически и демографски въпроси към Министерския съвет, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на външните работи, Министерството на вътрешните работи и по-специално Столичната дирекция и КАТ, Агенцията за хората с увреждания, както и синдикалните организации КНСБ и “Подкрепа”.

С Комисията за правата на човека и вероизповеданията към Народното събрание е проведен семинар, на който, при голям интерес и на двете страни, са обсъдени културните и религиозните аспекти на толерантността, съответствието на българското законодателство с Европейската конвенция за правата

на човека, Конвенцията на ООН за правата на човека и др. Специално следва да се отбележи сътрудничеството на комисията с Министерството на вътрешните работи. Дейността на служителите на МВР при популяризиране на антидискриминацията и конкретната дейност по връчване на призовки на страни за заседания са примери за добра съвместна дейност. С Министерството на външните работи комисията развива активна дейност по подготовката и провеждането на мероприятия, касаещи международноправните аспекти на дискриминацията. Във всички случаи на подготовка или съгласуване на нормативни документи, двете ведомства са действали при много добра координация и сътрудничество.

Следва изрично да се подчертае добрата работа и взаимодействието на Комисията за защита от дискриминация с ръководствата на областите и общините. По всеки въпрос, по който сме се обръщали към тях – проблеми на комисията или съвместни мероприятия – са се отзовавали с компетентност, разбиране и активно участие. По повод на писмо на Комисията до ръководствата на общините с молба за определяне на общински координатори за работа по въпросите на дискриминация, от 264 об-

щини 164 са определили своите представители. Очакваме и останалите да направят това в скоро време. С общинските координатори от Централна България през ноември в гр. Хисар е проведен семинар, на който членовете на Комисията и представители на администрацията запознаха участниците със нормативната база, структурата на комисията, процедурата по преписките. Представителите на общините посочиха проблемите, които общините имат при решаването на исканията на гражданите за премахване на неравното третиране. През 2008 г. се предвижда да се проведат още няколко такива семинара, с цел да бъдат обучени координаторите от всички общини в България. Областните управители и кметовете на общините активно съдействуват на Комисията за намиране на помещения за нейните регионални представители. Въпреки големите трудности за осигуряване на подходящи държавни или общински помещения, имаме техните уверения, че през 2008 г. такива помещения ще бъдат осигурени.

Представители на съдебната власт – съдии, прокурори и следователи, активно участват във всички семинари и кръгли маси, организирани от комисията и дават своя принос при

съвместното обсъждане на проблемите по прилагане на антидискриминационното законодателство. Комисията проведе специален съвместен семинар със съдии от Върховния административен съд по Административно-процесуалния кодекс. Предстои през този година да се проведат семинари със съдии от Административния съд и със съдии от Върховния касационен съд по прилагането на антидискриминационното законодателство, по-специално прилагането на Административно-процесуалния кодекс.

Комисията задълбочава сътрудничеството с Националния омбудсман. Представители на комисията взеха участие в организиран от омбудсмана форум, посветен на правото на доброто управление и добрата администрация. КЗД участва в срещата, организирана от националния омбудсман с европейския му колега. На свой ред при посещението на президента на Ирландската комисия по човешките права, беше организирана негова среща с националния омбудсман.

Представители на комисията взеха участие в семинар, организиран от Регионалното бюро на програмата на ООН за развитие и Центъра за малцинствени проблеми Фленсбург на тема:

Количествени индикатори за мониторинг на напредъка на Десетилетието на ромското Включване.

Комисията за защита от дискриминация беше домакин на семинар от международен младежки обучителен курс, организиран от Националната асоциация на младежките клубове на ООН.

Представител на Комисията за защита от дискриминация взе участие в семинар и кръгла маса в Сливен, посветен на етническото разнообразие, организиран от евродепутата Мариела Баева.

С Комисията за защита на личните данни са проведени два семинара по Закона за личните данни и практиката на КЗД във връзка с прилагането на този закон.

През отчетната година са подписани няколко споразумения за сътрудничество:

- Рамково споразумение с КНСБ;
- Споразумение за сътрудничество с Агенцията за хората с увреждания;
- Рамково споразумение за сътрудничество с
- Фондация с общоползна дейност "Български център за нестопанско право";
- Споразумение за сътрудничество с Правния

институт при Българската академия на науките.

Общите цели, към които партньорите са насочени, са :

- популяризиране на българското и европейското законодателство, касаещо равното третиране;
- организиране на обучения и семинари; съвместни действия за инициране на законопроекти или изменения на вече действащи нормативни актове в областта на равното третиране;
- извършване на проучвания и анализи в областта на българското и европейското законодателство, касаещо равното третиране;
- съвместни инициативи за сезиране на компетентните органи за извършвани нарушения.

Партньорството на Комисията с държавни институции, работещи по проблемите на дискриминацията, е на много добро ниво. Насоките за разширяване на партньорство и сътрудничество през следващата година следва да бъдат отправени към общините и малките градове.

5.2 Партньорство с неправителствени организации

Комисията за защита от дискриминация е установила трайно сътрудничество с голям брой неправителствени организации при осъществяване на своята дейност: Съюз на слепите в България (ССБ), Съюз на глухите в България (СГБ), Съюз на инвалидите в България (СИБ), Фондация на родители на деца с епилепсия (ФРДЕ), Българска асоциация на лица с интелектуални затруднения (БАЛИЗ), Български Хелзински комитет, Център за нестопанско право, Български адвокати за правата на човека, Организация на евреите в България „Шалом“, фондация С.Е.Г.А., фондация „Междуетническа инициатива за човешки права“, фондация „Култур България“, Конфедерация за защита на здравето, UNDP, организациите „Джендър проект“, „Жар“, Институт „Отворено общество“, „Романи Бахт“, Център за психологически изследвания, Международен център по малцинствата и културните взаимодействия, Проект „Права на човека“, Българска гей организация „Джемини“, Национален ромски център „Свети Георги“, Европейски институт и др.

Най-често КЗД си партнира с НПО в случаите на осъществяване на своята превантивна дейност по чл.40 от ЗЗДискр. В рамките на продължаващата разяснителна кампания, КЗД осъществява контакти с регионалните структури на повечето националнопредставени НПО, както на и за хора с увреждания, така и организации на различните етноси и други подобни. От друга страна, комисията участва активно в мероприятия, които се организират от неправителствените организации. Във всички случаи, когато сме били поканени, сме изпращали свои представители в тези мероприятия. Например проведени са 5 обучителни семинара на Националния полицейски синдикат. Съвместно с Центъра за нестопанско право са реализирани 2 обучения на представители както на НПО, така и на бизнес средите. При провеждането на всички мероприятия на НПО-та са разпространявани рекламните материали на комисията.

Партньорството с неправителствените организации спомага извънредно много на комисията да води широка кампания в обществото за борбата срещу дискриминацията. От друга страна, тези организации са своеобразен коректив как държавата чрез своите органи - КЗД,

Национален съвет по етнически и демографски въпроси към Министерския съвет и Министерството на труда и социалната политика, изпълнява своето задължение по осигуряване на равното третиране на гражданите си.

5.3 Работа с медиите

През 2007 г. работата на Комисията за защита от дискриминация с медиите добиваше по-очертани и ясни параметри. Средствата за масова информация не откриваха комисията, те вече я знаеха, като следяха с интерес и отразяваха нейната дейност – и практическа, и превантивна.

Десетки интервюта – обзорни, тематични или по определен казус, са дадени през годината от членове на комисията на страниците или в ефира на националните медии. Професионалният и същевременно достъпен изказ в тези интервюта осведомяваше аудиторията къде и как работи комисията, какви са нейните инициативи, планове и приоритети.

След всяка огласена информация от пресцентъра на комисията за предстоящи заседания винаги имаше конкретни въпроси от национални и регионални медии по определени преписки. Журналисти присъстваха на заседанията, търсеха контакти предимно с жалбоподателите, взимаха интервюта от тях, канеха ги в предаванията си, доразвиваха темата, търсеха и намираха аналози на евентуалния дискриминационен акт. По този начин те участваха в превенцията срещу дискриминационните действия в обществото ни и същевременно огласяваха дейността на комисията.

Практиката на комисията да организира семинари продължи и в Годината на равните възможности навсякъде в страната. Тези инициативи имаха широк отзвук в регионалните медии по

места. Огласяването на събитието започваше седмица преди това, в информацията се акцентираше върху откритите приемни, организирани от КЗД за граждани. Журналистите с интерес очакваха и отразяваха срещите с членовете на комисията на специалните брифинги по време на тези семинари.

Практика стана КЗД да се самосезира по публикации в медиите. Вече няколко са примерите в тази посока – образувани са преписки срещу КАТ по излъчен репортаж от БТВ срещу преподавател от Софийския университет след репортаж на “Господари на ефира” по Нова ТВ, за гей скандала в регионална секция на “Атака” след публикации във в. “168 часа”. Това е още едно доказателство, че медиите със своите екипи могат да бъдат солиден превантивен страж срещу проявите на неравно третиране около нас.

Искаме изрично да подчертаем отзивчивостта на колегите от БТВ, които по наша молба направиха и излъчиха репортаж за проблемите, които среща комисията след започналото мащабно строителство до нейната сграда.

В края на отчетната година бе организиран и семинар за журналисти под надслов “Взаимодействие на КЗД с българските медии при прилагане на антидискриминационното законодателство”. Присъстващите представители на повечето национални медии се запознаха отблизо с работата на комисията през годината, с броя постъпили жалби, с процентното им разпределение по видовете признаци на дискриминация, с бъдещите превантивни планове и програми.

Пак там в разговор събеседване с членовете на комисията се коментираха новите по-интересни преписки, взетите решения, направените препоръки към съответните инстанции, необходимостта от промени в някои нормативни актове, установена от практиката на заседа-

телните състави.

На семинара бяха обявени резултатите от проведеното национално представително изследване на комисията на тема: „Множествена дискриминация и дискриминация по шестте признака на ЕГРВ-2007“, както и данните от анкетата на КЗД „Дискриминация и антидискриминация – обществени нагласи и проявления“.

В продължение на два дни обсъжданите на семинара теми осезаемо присъстваха на страниците и в емисиите на национални и регионални медии. Българска национална телевизия засне и излъчи в специализирано свое предаване обширен репортаж за работата на семинара и за дейността на комисията изобщо.

През 2007 г. след собствен мониторинг, който не би могъл да претендира за всеобхватност, регистрирахме в национални и регионални медии над 800 публикации, свързани с пряката работа и с други инициативи на комисията. Лидер в отразяването на цялостната дейност на комисията е Дарик радио със 141 информации, следват Информационна агенция „Фокус“ – 101 (само за периода до месец май), БТА – над 80, Нюзбг – 50, в. „Сега“ – 48, в. „Новинар“ – 40, Русеинфо – 31, и т. н. През годината близки и съпричастни към работата на комисията отново бяха ресорните журналисти от БТВ, БТА, БНР, Дарик радио, вестниците „24 часа“, „Труд“, „Сега“, „Дневник“, на които дължим много за растящата популярност на нашата институция.

Несъмнено медийната политика на КЗД върви във вярната посока. Показателен е фактът, че контактите и съвместните инициативи с медиите вече се градят не само на взаимното уважение и зачитането на професионалните усилия на другия, а и на натрупаното доверие. Наш приоритет е тези стойностни величини да бъдат съхранявани и развивани.

5.4 Международно сътрудничество

През 2007 г. с оглед актуализиране практиките си в съответствие с международното и европейското право и с оглед установяване на контакти с международни институции за обмяна на опит и добри практики, Комисията за защита от дискриминация взема активно участие в международни мероприятия и семинари, посветени на защитата правата на човека и борбата срещу проявите на дискриминация. Комисията за защита от дискриминация е пълноправен партньор в европейската мрежа на органите за равнопоставеност – Equinet, в която членуват 24 европейски държави. През изтеклата година представители на КЗД многократно присъстват на проведените от мрежата обучителни семинари. Разгледаните на мероприятията теми са актуални и допринасят за подобряване на бъдещата дейност на Комисията за защита от дискриминация.

Международни участия на КЗД

Equinet - Европейската мрежа на органите за равнопоставеност

- На първата за 2007 г. среща, проведена в Холандия през февруари, КЗД участва при вземането на важни за бъдещето на организацията решения.
- В работната среща, състояла се в Румъния през април, представители на Австрия, Гърция, Унгария, Румъния и България дебатират възможностите за взаимно сътрудничество в рамките на регионална мрежа за усъвършенстване на дейността на всяка от петте изброени държави.
- През юни отново в Румъния Equinet провежда обучение за повишаване знанията в областта на европейското законодателство, касаещо дискриминацията по признаци рели-

гия, раса, пол, увреждане, сексуална ориентация и гр.

- През ноември представители на КЗД участват в работна среща на тема „Насърчаване на равното третиране – обучението като средство за насърчаване на равенството“, проведено от Equinet в Белгия. Специално внимание се отделя на признаците, които могат да бъдат основание за неравнопоставено третиране, ползите от интерактивното обучение чрез интернет пространството и сексуалната ориентация като предпоставка за дискриминация.

ОССЕ - Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа

- По покана на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) КЗД взе участие в конференция в Румъния през юни на тема „Борба с дискриминацията и насърчаване на взаимно уважение и разбиране“. На конференцията се обсъждат необходимостта от прилагането на антидискриминационното законодателство и наличието на приложима образователна стратегия за борба с дискриминацията.
- Отново по покана на ОССЕ представители

на КЗД участват в семинар в Австрия през юли на тема „Опазване и промоция на човешките права: отговорности и ефективни мерки“. По време на сесията се поставят въпроси относно националните съдилища и тяхната роля в промоцията и опазването на човешките права, както и необходимостта от експерти, добре подготвени и запознати с доктрината за защита на човешките права.

Други международни участия

- КЗД участва в първата конференция на високо равнище за равенство и равни възможности за всички, проведена в Берлин през януари.
- През февруари, по покана на генералния директор на ГД „Заетост, социални въпроси и равни възможности“ към ЕК, представители на КЗД участват в правен семинар по транспонирането и практическото приложение на антидискриминационните директиви 2000/43/ЕО и 2000/78/ЕО.
- През април КЗД участва в организираната от Европейския център по обществено право конференция на тема „Нуждата от кон-

ституционно преразглеждане на държавите от Балканския полуостров и Черно море”. Дискутираните по време на семинара теми засягат перспективите на присъединяването към Европейския съюз и последващото въздействието върху конституционните системи на страните от Балканския полуостров и Черно море, както и конституционното опазване на фундаменталните права и свободи, международни и европейски практики и национален опит.

- Също през април по покана на Интербалканския институт по публична администрация в Гърция представители на КЗД участват в семинар на тема „Европейско законодателство по отраслови трудови взаимоотношения и европейски атлас на основните социални права”.
- В отговор на покана от ЕК КЗД отбелязва присъствие на конференция в Белгия през октомври на тема „Европейски парламент за равните възможности на всички”. Разгледащите теми са свързани с различните прояви на дискриминация, недостатъците на антидискриминационните закони към момента и възможни подходи за решаването им в държавите членки на Европейския съюз.

През октомври КЗД е домакин на г-н Мариус Манинг, Президент на Ирландската Комисия по човешките права. В рамките на престоя му в София се проведеха ползотворни срещи, по време на които са дискутирани въпроси като сходствата и различията в практиките на Ирландската комисия и българската антидискриминационна институция. Обърнато е внимание на актуалните проблеми, с които двете институции се сблъскват, и ефективните подходи, предприети от тях за решаването на често срещани случаи от практиката им. Тъй като българският Закон за защита от дискриминация се базира на ирландския антидискриминационен закон и като се отчитат сходствата между двете институции в борбата им за отстояване на човешките права, е обсъдена възможността за бъдещо сътрудничество между Ирландската комисия по правата на човека и българската Комисия за защита от дискриминация.

ШЕСТИ РАЗДЕЛ

ПРИОРИТЕТИ НА КЗД

Комисията ще продължи изпълнението на Плана за действие на КЗД 2006–2010 г. Важен приоритет в дейността на КЗД през 2008 г. трябва да бъдат регионалните представители, като им се осигуряват помещения и се назначават подходящи служители.

През 2008 г. следва да се пристъпи към изменение и допълнение на Закона за защита от дискриминация с цел подобряване и актуализиране на законовите текстове съобразно практиката на КЗД, на съда, както и на актуални актове от европейското законодателство и съдебна практика. Съответните промени да бъдат направени в поднормативните актове по прилагането на закона.

Приоритет в работата на комисията през следващата година е участието ѝ в европейски проекти да продължи активно. Дейността на комисията в тяхната реализация ще допринесе значително за утвърждаване на авторитета ѝ.

През 2008 г. КЗД ще продължи да упражнява засилен контрол по изпълнението на своите актове. Това ще помогне за нарастване на популярността на институцията и за укрепване на авторитета ѝ по отношение задължителния характер на постановеното от нея. Като сле-

ди спазването на наложените принудителни административни мерки, заплащането на санкциите, както и другите форми на превенция КЗД показва, че нейните актове не остават само с декларативен характер. Фактът, че много от правно задължените субекти, въпреки водените съдебни производства, предприемат в дадения им срок действия по изпълнение на постановеното, показва засилващия се авторитет на КЗД. Приоритет през 2008 г. е да се обърне внимание на превантивната функция, която имат актовете на комисията, чрез по-строг контрол и санкции при установени нарушения. Важен акцент в работата на комисията през 2008 г. ще бъде засилване на международното сътрудничество и установяване на трайни отношения със сродни европейски органи.

В заключение може да се обобщи, че комисията намери своето достойно място в българската институционална система и в обществения живот. Нарастващият интерес към нея от граждани, фирми и обществени организации към решаване и предотвратяване на неравното третиране показва, че КЗД се утвърждава като работещ и авторитетен орган – институция, регулатор на обществените взаимоотношения в Република България.